

Et liv uden **u**tryghed

**En kvantitativ og kvalitativ undersøgelse af
utryghed ved grupper af unge i Urbanplanen**

**Rasmus Christensen og Christina Maigaard Berg
Kandidatuddannelsen i socialt arbejde
Vejleder: Morten Ejrnæs. Antal typeenheder: 238.250**

Abstract

Insecurity has in recent years increased in the Danish society. Studies have shown that insecurity in particular applies to residents living in socially marginalized areas. One of these areas is Urbanplanen located in the southwest of Copenhagen. Studies in this area show that especially groups of young people make residents feel insecure. However, there is a lack in studies dealing with why residents feel insecure, and how insecurity can be reduced.

The aim of this study is; to examine the extent to which residents feel insecure when they encounter groups of young people, to examine why these residents feel insecure, and finally examine what ideas insecure residents recommend to reduce insecurity in the future. In order to answer these questions, the study have applied a mixed methods design, that consists of a quantitative study using traditional survey data and vignettes in combination with a qualitative study where insecure residents have participated in 'future creating workshops'.

The study shows that 42.3% of the residents in general feel insecure when they encounter groups of young people, especially when it's dark. The study also shows that the degree of insecurity varies greatly between the residents.

The study finds that there are many and very diverse causes to the insecurity. The study finds three main causes of insecurity: 1) Harmless and dangerous norm-breaking behaviour and harmless and dangerous criminal behavior by groups of young people. 2) Insecure residents' norms, where young people standing together is perceived as deviant and 3) insecure residents' perception of specific characteristics, where clothing and ethnicity is seen as deviant. The study also shows that previous insecure experiences with groups of young people initiate a process that affects the assessment and evaluation of the same young people or young people who resembles them. This occurs when insecure experiences lead to a change in the residents' cognitive perception of groups of young people. At the same time these experiences can cause residents to unconsciously find information about groups of young people that confirms their feeling of insecurity, even if the information they find is not true. In consequence, groups of young people are sometimes viewed as dangerous, even in situations where they are of no danger. The study highlights, that insecurity has a tendency to reproduce over time.

In three future creating workshops a group of insecure residents developed four ideas that they identified as the most important to reduce insecurity in the future: The insecure residents recommend that building both near and broader communities between the different residents of Urbanplanen can reduce the feeling of insecurity when encountering groups of young people. These communities are

ought to transcend various cultural boundaries while being inclusive of groups of young people. The residents also recommend that groups of young people in Urbanplanen must have access to the same opportunities as other young people and therefore emphasizes the importance of providing access to a place that can be a medium for positive influences on groups of young people. Finally, they point out that Urbanplanen is subjected to a territorial stigmatization, which creates a skewed perception of the area that can cause insecurity. Residents therefore recommend to work against the territorial stigmatization, by 'standing up' for Urbanplanen and by developing an area that they can be proud of.

Indholdsfortegnelse

INDLEDNING	6
TRYGHED LOKALT	6
TRYGHED I URBANPLANEN	7
MOTIVATION FOR UNDERSØGELSEN	8
PROBLEMFOMULERING	8
TRYGHED OG UTRYGHED	9
UNDERSØGELSE AF TRYGHED OG UTRYGHED	10
UTRYGHED SOM ET SOCIALT PROBLEM	11
VIDENSKABSTEORI OG METODE	12
UNDERSØGELSESDSIGN	14
KVANTITATIV UNDERSØGELSE AF UTRYGHED VED GRUPPER AF UNGE	15
FREMTIDSVÆRKSTED	22
KVALITETSSIKRING	25
DEN KVANTITATIVE TROVÆRDIGHED	25
DEN KVALITATIVE TROVÆRDIGHED	31
ANALYSE	33
UTRYGHEDENS OMFANG	35
EMOTIONEL OPLEVELSE AF FRYGT	39
BEBOERNES KØN	39
BEBOERNES ALDER	40
ANDRE BAGGRUNDSFAKTORER	41
TIDLIGERE ERFARINGER MED GRUPPER AF UNGE	41
HØRT OM PROBLEMER MED GRUPPER AF UNGE	43
PÅ TVÆRS AF AFSNITTET	50

BEKYMRING FOR GRUPPER AF UNGES ADFÆRD	52
BEKYMRING FOR UNGE DER STÅR SAMMEN I GRUPPER	52
BEKYMRING FOR GRUPPER AF UNGE MED EN KRIMINEL ADFÆRD	56
BEKYMRING FOR GRUPPER AF UNGE MED EN NORMBRYDENDE ADFÆRD	58
BEKYMRING FOR GRUPPER AF UNGES ADFÆRD GENERELT	59
RISIKOBEDØMMELSE AF GRUPPER AF UNGE	61
RISIKOBEDØMMELSE AF ADFÆRD DER ER HVERKEN NORMBRYDENDE ELLER KRIMINEL	61
RISIKOBEDØMMELSE AF ADFÆRD DER ER NORMBRYDENDE	68
RISIKOBEDØMMELSE AF ADFÆRD DER ER NORMBRYDENDE OG KRIMINEL	72
PÅ TVÆRS AF DE TRE VIGNETSITUATIONER	76
ANALYSE PÅ TVÆRS	78
EN TRYK FREMTID	83
FÆLLESSKAB	83
BYGGE BRO	86
KLUB, UNGDOM, AKTIVITETSCENTER	88
STOLTE AF URBANPLANEN	89
PÅ TVÆRS AF IDÉERNE	90
KONKLUSION	92
LITTERATUR	95

Indledning

Tryghed er en af samfundets grundsten

Sådan udtalte daværende statsminister Anders Fogh Rasmussen sig tilbage i 2004 (Rasmussen 2004). Omtrent samme tid påbegyndte TrygFonden, at foretage målinger af den danske befolknings tryghed. På daværende tidspunkt blev tryghed anset som et væsentligt mål for samfundet, men alligevel var det småt med den forskningsmæssige interesse i feltet (Martinussen 2013:1; Rasmussen & Martinussen 2004:5). Det har sidenhen ændret sig, så både forskere og myndigheder de senere år er begyndt i højere grad at interesse sig for trygheden i det danske samfund, med et stigende antal undersøgelser til følge på både nationalt og lokalt plan (Martinussen 2013:1). En af disse undersøgelser, er den tilbagevendende måling af danskernes tryghed fra TrygFonden. Den seneste måling viser, at danskernes tryghed gennem de seneste ni år er faldet (Andersen et al. 2013:5). Samtidig ses der tydeligere tegn på en opdeling af samfundet rent tryghedsmæssigt, hvor grupper uden for arbejdsmarkedet oplever en større grad af utryghed, end de der er indenfor, særligt blandt kontanthjælpsmodtagere (Ibid.:7). Man kan derved foranlediges til at tro, at utrygheden er koncentreret hos nogle bestemte grupper af befolkningen. Ses der nærmere på hvordan utrygheden fordeler sig, viste den seneste tryghedsmåling fra 2013 dog, at utrygheden er ligeligt fordelt ved almindelige demografiske inddelinger af befolkningen (ibid.:5). Samme tendens viser sig ved en geografisk inddeling af befolkningen, hvor der kun er små variationer i utrygheden mellem de enkelte landsdele og mellem land og by (ibid.:26).

Tryghed lokalt

De senere års tryghedsforskning på kvarterniveau har vist, at der er meget stor variation mellem de enkelte bydele i København og Odense (ibid.:27). I den henseende har Center for Boligsocial Udvikling argumenteret for, at det kan være fornuftigt at lave anderledes geografiske inddelinger af befolkningen, så de ikke følger en administrativ inddeling (ibid.:27), men i stedet gør det muligt, at få øje på de boligområder der er udsatte rent tryghedsmæssigt (ibid.:27-28.). I 2009 begyndte Københavns Kommune at undersøge trygheden i de forskellige bydele i det såkaldte Tryghedsindeks (Københavns tryghedsindeks 2014a). Resultaterne viser, at der er stor variation i oplevelsen af tryghed i de enkelte bydele (Andersen et al. 2013:27). Dette resultat har vist også at gøre sig gældende i øvrige tryghedsundersøgelser i danske boligområder, hvor det konkluderes, at der er en markant større andel af utrygge beboere i udsatte boligområder end i andre danske byområder (Avlund et al. 2013:5). Dette gør sig også gældende for beboere, som ikke er i en udsat position, da alene det at bo i et udsat boligområde medfører en større grad af utryghed (ibid.:32).

Tidligere undersøgelser i udsatte boligområder har fundet frem til, at tryghed og utryghed er et individuelt oplevet fænomen, der afhænger af den adspurgtes livshistorie og oplevelser, og som påvirkes af individuelle faktorer, såsom køn, alder, etnicitet og socioøkonomiske ressourcer; netværksfaktorer, såsom sociale relationer og tillid mellem beboerne i et boligområde; fysiske rammer, såsom belysning, graffiti og skrald og endelig nabolagsproblemer, såsom kriminalitet og anden utryghedsskabende adfærd. Der er således mange forskelligartede faktorer, der kan påvirke beboernes oplevelse af tryghed i udsatte boligområder, og ofte vil oplevelsen af tryghed og utryghed udspringe af flere forskellige faktorer (Andersen et al. 2013:11; Avlund 2012:19; Avlund et al. 2013:7). Nogle undersøgelser fastslår dog, at nabolagsproblemer er den primære kilde til utryghed (Avlund et al. 2013:9). Beboere i udsatte boligområder oplever i højere grad end i andre byområder problemer, der er knyttet an til kriminalitet og normbrydende adfærd (ibid.:35) og andelen af personer, der har været udsat for kriminalitet er samtidig større end i resten af landet (ibid.:17). Men undersøgelser viser, at beboere i udsatte boligområder der har været udsat for kriminalitet, ikke er mere utrygge end gennemsnittet (ibid.:36). Den forhøjede utryghed i udsatte boligområder skyldes derfor ikke, at beboerne har været udsat for kriminalitet, men nærmere at normbrydende adfærd og kriminalitet i boligområdet medfører bekymring for at blive udsat for kriminalitet (ibid.:37).

Tryghed i Urbanplanen

Urbanplanen som ligger på den vestlige del af Amager i den sydlige del af København, er et af de boligområder, hvor der i flere år har været arbejdet med at skabe større tryghed (Pedersen 2010). Urbanplanen er et af de største sammenhængende almene boligområder i Danmark med over 2300 husstande og over 5000 beboere fordelt på seks afdelinger (Boligforeningen 3B 2013:2). Beboerne i Urbanplanen er bredt set stillet dårligere i forhold til beboere i det øvrige København. Dette kommer til udtryk ved lavere indtægter, et lavere uddannelsesniveau og en større andel af beboere som af den ene eller anden årsag står uden for arbejdsmarkedet (Danmarks Statistik 2014; Boligforeningen 3B 2013:3-4).

I Urbanplanen har det boligsociale sekretariat i 2004 og 2010, foretaget målinger af trygheden i boligområdet generelt og ved forskellige grupper af beboere, specifikke territorielle steder og forskellige former for kriminalitet (Pedersen 2010). Af den seneste måling fremgår det, at 67% af beboerne generelt føler sig trygge i boligområdet (Ibid.:18-19). Der er dog stadig 33% af beboerne, som generelt føler sig utrygge (ibid.). Samtidig føler mellem 56% og 64% af beboerne sig utrygge ved *grupper af unge*, hærværk og *tyveri og indbrud* (ibid.:20). I særlig grad grupper af unge opleves som utryghedsskabende, og i de forskellige afdelinger i Urbanplanen er der mellem 61% og 72% af beboerne, som føler utryghed ved grupper af unge (ibid.). Grupper af unge er således det forhold, som flest beboere føler sig utrygge ved i undersøgelsen fra 2010 (ibid.).

Motivation for undersøgelsen

Der kan være mange forklaringer på, at grupper af unge er det forhold, der gør flest beboere utrygge, men der foreligger i de foretagne undersøgelser ikke nogen specifik analyse af årsagen til, at grupper af unge opleves som utrygge for beboerne i Urbanplanen. Alligevel har den boligsociale indsats valgt at målrette forskellige indsatser mod grupper af unge med udgangspunkt i den "tryghedsudfordring", man mener grupper af unge giver anledning til (Boligforeningen 3B 2013:3). Her har tidligere forskning peget på, at det er væsentligt at tilegne sig præcis viden om, hvad der skaber utryghed i et udsat boligområde, da man ellers kan risikere at udvikle indsatser, som i sidste ende forøger oplevelsen af utryghed for områdets beboere (Avlund 2012:36). Samtidig peger undersøgelser på, at oplevelsen af utryghed er så subjektiv, at man er nødt til at indsamle områdespecifik viden (Cordner 2010:25). Når der ikke er taget højde for disse forhold i de tidligere undersøgelser af utryghed i Urbanplanen, kan der opstå bekymring for, at man med de indsatser der gøres, risikerer at forøge den utryghed, beboerne føler ved grupper af unge, fordi der ikke foreligger specifik viden om de specifikke årsager til utrygheden. Samtidig kan der opstå bekymring for, at der igangsættes initiativer, som kan forekomme hensigtsmæssige på et professionelt niveau, men som ikke i tilstrækkelig grad tager højde for, de idéer de utrygge beboere selv anviser til at mindske utryghed ved grupper af unge i fremtiden.

Det leder således frem til undersøgelsens problemformulering:

Problemformulering

I hvilket omfang oplever beboere i Urbanplanen utryghed ved grupper af unge i Urbanplanen? Hvordan kan utryghed ved grupper af unge i Urbanplanen forklares? Og hvilke idéer anviser utrygge beboere i Urbanplanen til, at mindske utryghed ved grupper af unge i fremtiden?

Disse tre spørgsmål danner baggrund for denne undersøgelse.

KAPITEL 1

Tryghed og utryghed

Omdrejningspunktet for denne undersøgelse er beboeres følelse af utryghed ved grupper af unge og dermed også utryghedens antonym; trygheden. Både tryghed og utryghed er begreber, som anvendes i flæng i den offentlige debat, og som i høj grad optager danskerne (Gemeinschaft 2014:1). Alligevel er det ikke begreber som med lethed defineres. I påbegyndelsen af denne undersøgelse spurgte vi forskellige personer om, hvad de forstod ved begreberne tryghed og utryghed. Her fremkom en mangfoldig forståelse, som for alle personer relaterede sig til begrebet utryghed, såsom: *"utryghed er en følelse"*, *"utryghed er når noget dårligt sker"* og *"utryghed er en naturlig del af livet"*. At det er utryghed der fokuseres på, hænger måske sammen med, at tryghed er et begreb, som kan være svært at sætte ord på: *"Tryghed er som ilten i et rum. Vi ser den ikke og bekymrer os ikke om den, før i det øjeblik, hvor vi mangler den."* (Ibid.). Ej heller i litteratur om tryghed og utryghed forekommer nogen entydig forståelse af, hvad begreberne dækker over. I stedet forekommer en række forskelligartede definitioner, såsom: *"utryghed er en emotion, en følelse af alarm eller frygt forårsaget af en bevidsthed eller forventning om fare"* (Warr 2000:453 i Cordner 2010:8), *"utryghed er en tilstand, hvor man føler sig usikker og/eller udsat for fare – dvs. at tryghed omvendt er en sikkerhed fra noget, individet oplever som en risiko eller fare"* (Larsen et al. 2013:32) eller *"trygheden ... forstås som en række forskelligartede fænomener, følelser eller oplevelser, der igen kan afstedkomme en række forskelligartede handlinger, forholdsregler eller adfærdsændringer hos det enkelte individ.* (Avlund 2012:15). Både tryghed og utryghed bliver sat i anvendelse over for meget forskelligartede fænomener, såsom utryghed på arbejdsmarkedet (Andersen et al. 2013), økonomisk utryghed (ibid.) eller utryghed ved kriminalitet (Avlund 2012, Cordner 2010, Københavns tryghedsindeks 2014a; Ferraro & LaGrange 1987; Farrall et al. 1997; Andersen et al. 2013; Heber 2005).

Ses der nærmere på utryghed, fremkommer følgende betydning i Den Danske Ordbog: *"føler sig usikker, urolig eller ængstelig; som mener at være i fare"* (Det Danske Sprog- og Litteraturselskab 2015). Slår man begrebet tryghed op fremkommer: *"rolig og afslappet i tillid til at andre beskytter og tager sig kærligt af én"* (ibid.) eller *"beskyttet mod eller fri for fare eller risiko; som ikke giver anledning til bekymringer om sted, miljø el.lign.* (ibid.). Fælles for begge begreber er dog, at de oftest gør følgeskab af naboordene: *føle, føler* og *gør* (ibid.). Ses der i stedet på konnotationerne, fremstår begreber som *bekymring, usikkerhed, mistillid, upålidelighed, risiko, trussel og fare* som konnotationer til utryghed (Synonymordbog). Omvendt fremstår begreberne *tillid, formodning* og *forduse* som konnotationer til tryghed (ibid.). Der fremtræder altså en stor betydningsvidde i begreberne, og i særlig grad ved utryghed hvor *bekymring* og *fare* begge kan sættes i forbindelse med begrebet.

Undersøgelse af tryghed og utryghed

Den store mangfoldighed i begrebernes definition og begrebernes store betydningsvidde har den naturlige konsekvens, at begreberne anvendes på mange forskellige måder, når de søges undersøgt. Disse forskelligartede anvendelser er i sig selv ikke noget nyt, og Ferraro og LaGrange fastslog da også allerede tilbage i 1987, at forskellige tryghedsmålinger gjorde brug af en mangfoldighed af definitioner, som førte til en mangfoldighed af anvendelser (Ferraro & LaGrange 1987:72). Denne store mangfoldighed medfører det dilemma, at den tryghed og utryghed der undersøges, i høj grad konstrueres i den enkelte undersøgelse (Avlund 2012:16). Det er derfor i denne undersøgelse valgt, at definere og dermed synliggøre hvordan begreberne anvendes i den resterende del af undersøgelsen. Begreberne er defineret med stor inspiration fra forskellig litteratur (Ferraro & LaGrange 1987, Avlund 2012; Avlund et al. 2013; Andersen et al. 2013; Farrall et al. 1987; Katzenelson 1994; Heber 2005) dog uden at lægge sig snævert op af én enkelt af disse definitioner:

Utryghed forstås som det negative begreb, der kan anvendes, når man i den subjektive opfattelse af et fænomen, vurderer dette som risikabelt eller farefuldt, oplever en følelse af frygt eller har en ændret adfærd. Utrygheden fremkommer, når der i opfattelsen af fænomenet, opleves en utilstrækkelig kontrol med fænomenet. Utrygheden indeholder en kognitiv, emotionel og konativ komponent, som nogle gang indtræder på samme tid, og andre gange indtræder enkeltvis. Forholdet mellem de enkelte utryghedskomponenter er individuelt, og afhænger af den enkeltes opfattelse af et fænomen, som igen er afhængig af subjektive livserfaringer, personlige psykologiske forhold og særlige livsomstændigheder. Der er således ingen determinerende relation mellem komponenterne i utrygheden.

Med denne definition af utryghed gør undersøgelsen brug af en forståelse af mentale fænomener som tredelte i en emotionel, kognitiv og konativ komponent (Katzenelson 1994:155). En tredeling som også sættes i anvendelse i undersøgelsen af holdninger til specifikke fænomener (ibid.). Denne måde at anskue utrygheden læner sig dermed tæt op af kognitionspsykologien, hvor tanken har indflydelse på følelser og handling (Hutchinson & Oltedal 2006:149). I denne undersøgelse angives dog ikke en determinerende relation mellem de enkelte komponenter.

Tryghed forstås som det neutrale begreb, der kan anvendes, når man i den subjektive opfattelse af et fænomen, ikke vurderer dette som risikofyldt eller farefuldt, ikke oplever en følelse af frygt ej heller har en ændret adfærd. Tryghed er således indholdstomt i sig selv, men fremkommer i relation til begrebet utryghed som et fravær af utrygheden.

Denne neutrale måde at definere tryghed er anderledes end i andre undersøgelser, hvor tryghed betragtes som et positivt begreb (Avlund 2012; Andersen et al. 2013). Dette betyder også, at tryghed gradueres i andre undersøgelser, så der er mulighed for både at være meget eller lidt tryg.

Udgangspunktet i denne undersøgelse er dog, at det ikke er muligt kun at være lidt tryk, da trygheden så også vil indeholde et element af utryghed. Konkret får det den betydning, at beboerne i denne undersøgelse ikke har mulighed for at gradbøje tryghed. Når denne definition anvendes, kan det ikke udelukkes, at andelen af utrygge beboere vil være større i denne undersøgelse sammenlignet med andre undersøgelser, hvor der er givet mulighed for at være lidt tryk. Gennemgangen af forskellig tryghedsforskning har vist, at der anvendes mange forskellige definitioner af tryghed og utryghed, og mange forskelligartede metoder til at måle disse fænomener, hvorfor det generelt er svært at sammenligne resultater på tværs af forskellige tryghedsmålinger.

Utryghed som et socialt problem

Det skandinaviske velfærdsperspektiv definerer et socialt problem som velfærdsmæssige mangeltilstande (Ejrnæs & Kristensen 2004:83-84), hvor velfærd handler om menneskets mulighed for at få dets centrale behov opfyldt (Allardt 1975:16). Velfærd knyttes derved sammen med behovstilfredsstillelse (Ejrnæs 2008:155). Erik Allardt fremhæver, at mennesker har et behov for social tryghed (1975:27-30), og påpeger at behovet for social tryghed ikke blot er et spørgsmål om individuel lykke, men nærmere kan karakteriseres som en objektiv betingelse for en god livskvalitet i et moderne velfærdssamfund (ibid.:23). Allardts operationalisering af behov bygger på Abraham Maslows behovsteori (Jensen 2007:16), hvor Maslow argumenterer for, at mennesker har en række behov, som skal opfyldes, for at kunne udvikle sig (Maslow 1943:394). De fem overordnede behov som Maslow fremhæver er fysiske behov, behov for sikkerhed, sociale behov, behov for anerkendelse og påskønnelse samt behov for selvrealisering (ibid.:394-395). Maslow argumenterer for, at behovene er rangordnet hierarkisk (ibid.:375), hvor de fysiske behov, såsom indtagelse af føde og vand, udgør første trin (ibid.:373). Først når disse behov er dækket, er man som menneske i stand til, at få dækket de resterende behov (ibid.:394-395). Næste trin er behovet for sikkerhed som blandt andet dækker over tryghed og fraværet af angst og frygt (ibid.:379). Behovet for sikkerhed er afgørende, da det samtidig skaber muligheden for opfyldelsen af sociale behov, anerkendelse og selvrealisering. I den henseende kan behovet for sikkerhed eller social tryghed forstås, som et essentielt behov mennesker har brug for at få tilfredsstillet, for at kunne realisere sig selv og opnå en god livskvalitet. For de beboere der generelt føler sig utrygge, når de møder grupper af unge, og som derfor ikke hele tiden får dækket deres behov for sikkerhed, kan utryghed karakteriseres som et socialt problem.

KAPITEL 2

Videnskabsteori og metode

Nærværende undersøgelse er rodfæstet i det ontologiske og epistemologiske tankegods, som gør sig gældende inden for den videnskabsteoretiske retning kritisk realisme. Tæt knyttet til dette tankegods gør undersøgelsen brug af et normativt ideal fra den kritisk-utopiske aktionsforskning, hvor *udviklingen af en bedre social og samfundsmæssig praksis* (Tofteng & Husted 2012:359) er en integreret del, af det undersøgelsesarbejde der pågår. Dette kapitel tjener til at anskueliggøre, hvordan begge dele får plads i denne undersøgelse.

Kritisk realisme er en videnskabsteoretisk retning, som har sit udspring i 1970'erne da Roy Bhaskar formulerer et samlet videnskabsteoretisk projekt for natur- og samfundsvidenskaberne (Buch-Hansen & Nielsen 2012:278). Bhaskars projekt var at udvikle en systematisk redegørelse for en videnskabelig realisme, som samtidig kunne skabe et omfattende alternativ til den positivistiske form for realisme (Bhaskar 2008:1). Samtidig var projektet et opgør med det, som Bhaskar kendetegner som empirisk realisme, hvor virkeligheden reduceres til at bestå af det, som kan indfanges af menneskelige sanser (Buch-Hansen & Nielsen 2012:278). Bhaskar foreslår i stedet, at virkeligheden opfattes som stratificeret i tre domæner; det empiriske, det aktuelle og det reale. Det empiriske domæne udgøres af begivenheder, som erkendes gennem menneskelig erfaring og observation mens det aktuelle domæne udgøres af alle begivenheder som forekommer – uanset om de erkendes eller ej (Bhaskar 2008:1-3). Med distinktionen mellem disse domæner foretager Bhaskar et opgør med de videnskabsteoretiske positioner, som placerer den menneskelige erkendelse som central i videnskaben (Danermark 2002:97). Det får den konkrete betydning, at den utryghed som nogle af beboerne føler ved grupper af unge, forstås eksisterende, uafhængigt af om den undersøges eller ej i denne undersøgelse. Endeligt fremhæver Bhaskar det reale domæne, som udgøres af såvel erfaringer og begivenheder og af strukturer og generative mekanismer, som ikke er observerbare, men som under specifikke omstændigheder forårsager begivenheder i det aktuelle domæne (Bhaskar 2008:1-3). Bhaskars pointe er, at en videnskabelig proces i samfundsvidenskaberne i modsætning til i naturvidenskaberne (ibid.:132), ikke har mulighed for at skabe lukkede systemer, hvor fænomener kan undersøges. Derfor kan samfundsvidenskaberne ikke blot interessere sig for fænomener, ud fra det der kan erfares og observeres, men bør i stedet interessere sig for hvordan generative mekanismer og strukturer på forskellige niveauer, kan indvirke og modvirke hinanden, og derpå forårsage et fænomen, som det manifesteres, i det empiriske domæne (ibid.:3). Et kritisk realistisk perspektiv ophæver således også den dualistiske modsætning mellem struktur og aktør (Buch-Hansen & Nielsen 2012:292), som i både videnskabsteoretiske og samfundsteoretiske sammenhænge i øvrigt giver anledning til stor diskussion

(ibid.:291). Margaret Archer peger på, at man ikke bør opfatte de to størrelser som modsætningsfyldte men i stedet som gensidigt indvirkende på hinanden (ibid.:292-295) eller som komplementære, som Niels Bohr vil betegne det (Guldager 2008:107-112). Konkret kan man forestille sig, at der er nogle strukturelle betingelser i Urbanplanen, som gør oplevelsen af utryghed ved grupper af unge mulig, men at der samtidig er forskellige måder, hvorpå de enkelte beboere forholder sig til disse strukturelle betingelser, fordi strukturelle mekanismer kun betinger, men aldrig determinerer beboernes handlen (Buch-Hansen & Nielsen 2012:293). Der kan altså være individuelle forhold ved de enkelte beboere, som muliggør at utrygheden ikke manifesterer sig for disse beboere, fordi individuelle forhold kan modvirke de strukturelle betingelser, som kan forårsage utrygheden. Den komplementære forståelse af struktur-aktør problematikken får den konsekvens, at de teoretiske rammer som anvendes til at forklare den utryghed beboerne føler ved grupper af unge i denne undersøgelse, kan have sit udspring på mange forskellige niveauer. Undersøgelsens vigtigste formål bliver således, at kvalificere hvordan forskellige generative mekanismer på forskellige niveauer gensidigt og hver for sig kan tænkes at indvirke og modvirke på følelsen af utryghed ved grupper af unge. Thomas Brante peger i den sammenhæng på en opdeling, som tager højde for både samfundsmæssige, lokalsamfundsmæssige, mellemmenneskelige og individuelle perspektiver, som en måde at anskueliggøre forskellige niveauer i forklaringen af forskellige fænomener (Guldager 2008:108).

For at identificere og redegøre for hvordan forskellige generative mekanismer indvirker og modvirker på et fænomen som utryghed, gøres i en kritisk realistisk undersøgelsesproces brug af både induktive, deduktive, abduktive og retroduktive slutningsformer (Danermark 2002:73). Særligt de abduktive og retroduktive slutningsformer tages i anvendelse, når fænomener søges forklaret (ibid.). Den abduktive slutningsform anvendes til, at introducere nye idéer om hvordan individuelle begivenheder kan betragtes som en del af underliggende strukturer (ibid.:96). I denne undersøgelse anvendes *undecoded* abduktion, som er en systematisk og vedvarende refleksion over forskellige teorier, som kan tænkes at forklare de underliggende mekanismer og strukturer, som forårsager det uforklarede fænomen (ibid.:93). Samtidig gøres brug af en retroduktiv slutningsform, hvor der spørges til, "*under hvilke betingelser specifikke kausale kræfter og mekanismer kan tænkes at generere det uforklarede fænomen*" (Wad 2012:390). I en kritisk realistisk tradition er det således anvendelsen af forskellige teoretiske perspektiver, der indeholder forskellige generative mekanismer (ibid.:383), som i denne undersøgelse gør det muligt at komme med plausible forklaringer på, den utryghed beboerne føler ved grupper af unge. Disse forklaringer kunne dog have været anderledes, hvis der havde været anvendt andre teoretiske perspektiver til at forklare utrygheden (Danermark et al. 2002:91). Kritiske realister tror i den sammenhæng på, det de betegner som rationel dømmekraft, hvor alle udsagn ikke er lige gyldige, men i stedet kan vurderes fornuftigt (Buch-Hansen & Nielsen 2012:286). Ambitionen for en kritisk realistisk forskningstradition er således at *bygge videre på og omdanne eksisterende viden* (ibid.), mens det stædigt

fastholdes, at viden aldrig kan betragtes som endelig eller sikker (ibid.). Vurderingen af resultaterne fra denne undersøgelse er således hele tiden til forhandling, og udviklingen af flere og andre forklaringer på utryghed ved grupper af unge kan ikke stoppe, hvis beboerne i Urbanplanen skal opnå et trygt liv sammen med grupper af unge i Urbanplanen.

At undersøge hvad der genererer utryghed ved grupper af unge i Urbanplanen, giver dog anledning til et paradoks. På den ene side kan oplevelsen af utryghed ved grupper af unge være afhængig af forskellige generative mekanismer, som fremkommer på et individuelt niveau, såsom; livserfaringer, personlige psykologiske forhold og særlige livsomstændigheder (Avlund 2012:16). Mekanismer som kan være så særegen for den enkelte beboer og derfor så forskelligartede beboerne imellem, at de ikke kan undersøges i detaljer på et populationsniveau. På den anden side er undersøgelsens formål at undersøge utrygheden ved grupper af unge for alle Urbanplanens beboere, og det levner således ikke mulighed for andet end en undersøgelse på et populationsniveau. Paradokset opstår, fordi en undersøgelse på populationsniveau risikerer at reducere oplevelsen af utryghed til nogle spørgsmål, som tager udgangspunkt i almene forhold, som alle beboere kan svare på (ibid.), men som så ikke nødvendigvis får blik for de generative mekanismer, som kan være udslagsgivende for den enkelte beboers oplevelse af utryghed.

Undersøgellesdesign

For at løse dette paradoks er der i denne undersøgelse udviklet et undersøgelsesdesign, som går på to ben. I første omgang giver en kvantitativ måling mulighed for at kortlægge følelsen af utryghed ved grupper af unge statistisk og derpå identificere sammenhænge og tendenser, som kan kvalificere teoretiske forklaringer på den oplevede utryghed ved grupper af unge i Urbanplanen. Dernæst samarbejdes der eksperimentelt med en gruppe af utrygge beboere om, at udvikle *det trygge liv sammen med grupper af unge i Urbanplanen* inden for rammerne af et fremtidsværksted (Jungk & Müllert 1989). Denne anvendelse af eksperimenter er naturlig inden for en kritisk realistisk undersøgelsesproces (Danermark 2002:101-102), og kritiske realister har en pluralistisk opfattelse af, hvordan der bedst metodisk kan skabes forståelse og forklaringer af et givent fænomen (Wad 2012:402). Samarbejdet med beboerne bidrager til at udfordre og kvalificere de teoretiske forklaringer på følelsen af utryghed ved grupper af unge i Urbanplanen med udgangspunkt i de individuelle erfaringer og oplevelser, som disse beboere har haft. Samarbejdet medvirker endvidere til at kvalificere det fremtidige arbejde, der kan gøres, med at mindske den utryghed beboerne føler. Det er selvsagt, at disse beboere ikke repræsenterer alle Urbanplanens beboere, og at undersøgelsen dermed ikke med sikkerhed får øje på de forskellige generative mekanismer, som kan tænkes at generere den oplevede utryghed ved grupper af unge for alle beboere. Samarbejdet med beboerne kan i den henseende sidestilles med andet kvalitativt materiale. Omvendt vil det være tilnærmelsesvis umuligt at spørge alle Urbanplanens beboere, og i den henseende

giver kombinationen af den kvantitative, kvalitative og analytiske undersøgelsesmetodik inden for en kritisk realistisk ramme, optimale betingelser for at finde frem til de generative mekanismer som forårsager utryghed ved grupper af unge i Urbanplanen (ibid.:403).

Kvantitativ undersøgelse af utryghed ved grupper af unge

Formålet med den kvantitative undersøgelse er at kortlægge omfanget af utryghed ved grupper af unge og samtidig stille spørgsmål, som gør det muligt at fremanalysere de generative mekanismer, som er årsag til, at nogle beboere føler sig utrygge ved grupper af unge i Urbanplanen. Begge dele kan indsamles ved brug af en kvantitativ spørgeskemaundersøgelse (Olsen 2006:7). Spørgsmålet er dog, hvordan det er muligt at definere spørgsmål, som bruges til at fremanalysere generative mekanismer, når det er disse generative mekanismer, man ønsker at finde frem til. Det direkte svar er, at det kan man ikke. Der vil altid være generative mekanismer, der på forhånd ikke er taget højde for, men som er udslagsgivende for utrygheden, og som derfor ikke er mulige at fremanalysere ved de kvantitative spørgsmål, der er stillet. Dette er dog ikke ukendt inden for en kritisk realistisk tradition, hvor forhold i samfundet er omgærdet af så stor kompleksitet, at viden om verden altid betragtes som usikker og fejlbarlig (Wad 2012:381). Omvendt starter en undersøgelse aldrig ud af ingenting, men kan gøre brug af resultater fra andre undersøgelser samt forskellige teorier, som kan kvalificere forståelsen af det fænomen der ønskes undersøgt.

I udvælgelsen af denne undersøgelses spørgsmål, er der undergået et undersøgelsesarbejde, hvor generative mekanismer som tidligere har gjort sig gældende i tryghedsforskning, er blevet identificeret. Derudover er der foregået vedvarende refleksion over forskellige teorier på forskellige niveauer, som på hver sin vis kan tænkes at være udslagsgivende for den utryghed, beboerne føler ved grupper af unge. Ved kun at tage udgangspunkt i allerede kendt viden risikeres det dog, at tidligere forståelser reproduceres, og at generative mekanismer som kan være særligt udslagsgivende for beboerne i Urbanplanen, ikke identificeres. For at imødekomme denne udfordring er der i denne undersøgelse foretaget et indledende interview med en nøgleperson i Urbanplanen (Bilag 1), som kan bidrage til, at identificere de generative mekanismer som ønskes undersøgt. Udgangspunktet for nøglepersoner er ikke nødvendigvis, at de selv oplever utryghed (Cordner 2010:34), men nærmere at de af en eller anden årsag er vidende om forhold i boligområdet, som kan have betydning for utrygheden (ibid.:34-35). I denne undersøgelse er det valgt at interviewe Ingeborg Degn, som er ansat som chefkonsulent i Økonomiforvaltningen i Københavns Kommune med ansvar for Partnerskabet for sikker by i Urbanplanen. Ingeborg Degn besidder en særlig viden om tryghed og utryghed i Urbanplanen, og kan således i sammenhæng med den teoretiske og empiriske gennemgang komme med bud på forskellige mekanismer, der kan være udslagsgivende for utryghed ved grupper af unge i Urbanplanen. Først er der

dog brug for at operationalisere begreberne tryghed og utryghed i nogle spørgsmål, som gør det muligt at måle i relation til fænomenet *grupper af unge* (Olsen 2006:11).

Opbygning af undersøgelsen

Beboerne er indledningsvis blevet stillet baggrundsspørgsmål om dem selv, som anvendes for at undersøge hvor udbredte holdninger, vurderinger og adfærd er i forskellige grupper i populationen (ibid.:21). Tidligere forskning har peget på, at baggrundsfaktorer såsom alder, køn, etnicitet, beskæftigelsesstatus og uddannelsesniveau har betydning for utrygheden (Heber 2005:14). De svar der fremkommer af baggrundsspørgsmålene giver derved en viden om, hvilke grupper af beboerne i Urbanplanen der føler sig utrygge. En viden som kan bidrage til udviklingen af forklaringer på, hvorfor nogle beboere føler sig utrygge ved grupper af unge. I denne undersøgelse er der inddraget spørgsmål om køn, alder, fødested, forældres fødested, husstandssammensætning, uddannelse, beskæftigelse, årsindkomst og år med bopæl i Urbanplanen.

Beboerne er herefter blevet stillet spørgsmål om tryghed og utryghed relateret til grupper af unge. Ferraro og LaGrange identificerer tre fremgangsmåder til at undersøge tryghed og utryghed på, som tager højde for forskellige reaktioner på utryghed; en emotionel oplevelse af frygt for kriminalitet, en kognitiv og emotionel bekymring for kriminel adfærd og en kognitiv bedømmelse af risikoen for kriminalitet (Ferraro & LaGrange 1987:72). Den emotionelle oplevelse af frygt er en negativ reaktion, som kan forekomme som følge af kriminalitet, tanken om kriminalitet eller symboler forbundet med kriminalitet (Ferraro & LaGrange 1987:71-72; Heber 2005:10-11). Den kognitive og emotionelle bekymring for kriminalitet er en reaktion, der udspringer af både individets intolerance over for kriminalitet og bekymring for at blive udsat for kriminalitet (ibid.). Den kognitive risikobedømmelse er en reaktion på individets bedømmelse af egen eller andres sikkerhed samt risiko for at blive udsat for kriminalitet, der ofte er baseret på omgivelsernes fysiske og sociale karakter (ibid.). De tre fremgangsmåder tager alle afsæt i kriminalitet (Ferraro & LaGrange 1987:72), men til trods for dette har tidligere undersøgelser af utrygheden i en dansk kontekst demonstreret, at fremgangsmåderne også kan være frugtbare, når utryghed undersøges i relation til andre fænomener, som ikke kun har kriminalitet som årsag (Avlund 2012). I denne undersøgelse er alle tre fremgangsmåder inddraget, da de hver især kan bidrage til forklaringen af, hvorfor nogle beboere føler utryghed ved grupper af unge.

Undersøgelse af emotionel oplevelse af frygt

I første omgang er beboerne blevet spurgt til deres emotionelle oplevelse af frygt, da tidligere undersøgelser af tryghed og utryghed argumenterer for, at undersøgelser der ikke spørger ind til dette, ikke er tryghedsundersøgelser men undersøgelser af kriminalitet og nabolagsproblemer (ibid.:16). Den emotionelle oplevelse af frygt giver mulighed for at afklare hvor, hvornår og hvordan utrygheden

opleves, hvorefter forklaringen på utrygheden yderligere kan findes ved at spørge ind til bekymringer eller risikobedømmelser i forhold til det undersøgte fænomen (ibid.).

Den emotionelle oplevelse af frygt undersøges, ved at spørge beboerne om de generelt føler sig trygge eller utrygge, når de møder grupper af unge, og giver derved viden om andelen af beboere, som generelt oplever utryghed ved grupper af unge. Når der er valgt at fokusere på mødet med grupper af unge, skyldes det, at det er væsentligt at præcisere den stedslige kontekst for utrygheden, så alle beboere svarer ud fra samme kontekst. Samtidig er ordet *generelt* anvendt, da dette ord i højere grad skaber en fælles referenceramme for beboerne at svare ud fra, og samtidig fordi det er sværere at analysere på den oplevede utryghed som et socialt problem, hvis fænomenet kun har en sporadisk karakter. De beboere som svarer at de er utrygge, er herefter spurgt til graden af deres utryghed på en skala fra 1-5. Spørgsmålet er stillet for at kortlægge, i hvilken grad beboere føler utryghed ved grupper af unge, og samtidig for at finde frem til om der er forskel på følelsen af utryghed beboerne imellem. Beboerne er derudover spurgt til, om de generelt føler sig trygge eller utrygge ved grupper af unge i dagtimerne og når det er mørkt. Disse tidlige angivelser er inddraget, fordi andre undersøgelser har fremhævet, at især mørket kan medvirke til en utilstrækkelig oplevelse af kontrol med en situation, og dermed kan frembringe en større grad af utryghed (ibid.:21).

Beboerne er herefter blevet spurgt til, om de generelt føler sig trygge eller utrygge i deres hverdag, for at se om der er en sammenhæng mellem en mere generel utryghed, som beboere kan føle og så følelsen af utryghed ved et partikulært fænomen som grupper af unge. Beboerne er desuden blevet spurgt til, om de generelt føler sig trygge eller utrygge i deres egen boligafdeling, de øvrige boligafdelinger i Urbanplanen og i resten af København, for at se om der er en sammenhæng, mellem de specifikke steder hvor beboere føler utryghed og utryghed ved grupper af unge.

Endeligt er beboerne blevet spurgt til, om de har haft negative erfaringer med grupper af unge i Urbanplanen inden for det sidste år. I denne undersøgelse er der valgt en tidshorisont, som ligger inden for det sidste år, da en større tidshorisonten kan medføre, at beboerne kan have svært ved at genkalde episoden, hvorved der ikke er overensstemmelse mellem spørgsmålet og den aktiverede hukommelse (Olsen 2006:45). Konkret er beboerne spurgt om de inden for det sidste år, har hørt om problemer med grupper af unge i Urbanplanen enten via medier, snak med naboer eller andre beboere i Urbanplanen, og om de har oplevet en situation med grupper af unge, som gjorde dem utrygge. De beboere der har oplevet en situation, er blevet bedt om at genkalde den konkrete situation ved hjælp af faktisk-episodiske spørgsmål (ibid.:16) og således svare på; antallet af unge i situationen, de unges etnicitet, de unges alder, stedet hvor situationen fandt sted og adfærden hos de unge. Ved at opnå viden om disse forhold bliver det muligt at se på, om de unge der opleves utryghed ved, udgør en særlig

gruppe af unge, eller om det nærmere er grupper af unge generelt, der opleves som utryghedsskabende. Samtidig gør spørgsmålet det muligt at se på sammenhængen mellem oplevede situationer med grupper og den generelle følelse af utryghed ved grupper af unge. Et forhold der yderligere kunne have været spurgt ind til, er grupper af unges køn. Efter at have tilbragt mange måneder i Urbanplanen før denne undersøgelse, er dette undladt, da grupper af unge helt entydigt består af unge mænd.

Undersøgelse af bekymring for adfærd

Den anden fremgangsmåde til at undersøge tryghed og utryghed, er at undersøge bekymringen for kriminalitet (Ferraro & LaGrange 1987:72). I tidligere tryghedsundersøgelser i udsatte boligområder er bekymringen undersøgt med følgende spørgsmålsformulering: *"I hvilken grad mener du at følgende (fx vold, red.) er et problem i xx?"* (Avlund 2012:42). I denne undersøgelse er det dog valgt at opdele spørgsmålet, så beboerne i første omgang spørges til deres vurdering af, i hvilken grad forskellige former for adfærd relateret til grupper af unge forekommer i Urbanplanen, hvorefter de beboere der har en opfattelse af, at adfærden forekommer, efterfølgende er bedt om at vurdere, om de mener, at adfærden udgør et problem i Urbanplanen. Opdelingen af spørgsmålet gør det muligt, at identificere om en eventuel forskel mellem de trygge og utrygge beboere skyldes en forskelligartet kognitiv opfattelse af adfærdens forekomst, eller om den skyldes en forskellig holdningsmæssig stillingtagen til, om adfærden er et problem i Urbanplanen. Denne differentiering er væsentlig, når der undersøges, hvorfor nogle af beboerne føler utryghed, da det er beboernes vurdering af, om adfærden udgør et problem i deres boligområder, der kan være en kilde til at forklare utrygheden (Avlund et al. 2013:31). Disse to spørgsmål kan således, når de sættes i relation til grupper af unge, give en indikation af, hvorvidt forskellige former for adfærd ved grupper af unge medfører en bekymring hos beboerne. En bekymring som kan være en medvirkende forklaring på, at beboerne føler utryghed ved grupper af unge.

Beboerne er i første omgang blevet bedt om at vurdere, i hvilken grad det er deres opfattelse, at unge står sammen i grupper, og dernæst om de mener, at unge der står sammen i grupper er et problem i Urbanplanen. Her har tryghedsundersøgelser foretaget på Amager tidligere peget på, at unge der står sammen i grupper, kan opfattes bekymrende af de øvrige beboere (Gemeinschaft 2014:7-8). Dernæst er beboerne blevet bedt om at vurdere fire former for kriminel adfærd, henholdsvis; vold, hashrygning, medvirkning til ildspåsættelse og salg af narkotika i relation til grupper af unge. Spørgsmålene er formuleret med inspiration fra Københavns tryghedsindeks (2014b), hvor der er taget udgangspunkt i kriminalitet, som beboerne realistisk kan vide, hvem begår. Ligeledes er beboerne bedt om at vurdere to typer af adfærd, der kan opfattes som normbrydende, henholdsvis; grupper af unge der råber af forbipasserende og grupper af unge der har en truende opførsel. Disse to adfærdsformer er medtaget på baggrund af interview med Ingeborg Degn, og fordi tidligere undersøgelser har påpeget, at normbrydende adfærd i udsatte boligområder er den primære kilde til utryghed (Avlund et al. 2013:25).

Undersøgelse af bedømmelse af risiko

Den tredje fremgangsmåde til at undersøge tryghed og utryghed er at undersøge den kognitive reaktion på utryghed, forstået som de adspurgtes bedømmelse af egen eller andres risiko for at blive udsat for kriminalitet (Ferraro & LaGrange 1987:72). Ferraro og LaGrange fastslår, at der er stor forskel på, hvilket niveau der spørges ind til i undersøgelser af tryghed og utryghed. Nogle undersøgelser spørger ind til personen selv, mens andre spørger ind til en generel tryghed (ibid.:73.). Disse niveauer er interessante, da de har stor betydning for de resultater, der fremkommer af en undersøgelse af utryghed. Farrall har således dokumenteret en stor forskel på, om der spørges til den generelle utryghed ved at færdes i et boligområde eller til om respondenterne inden for det sidste år har frygtet at blive offer for en forbrydelse (Farrall & Gadd 2004:11). Derfor argumenterer flere for, at konteksten for spørgsmål præciseres både stedsligt og tidsligt (Avlund 2012:16). For at imødekomme disse forhold er der i denne undersøgelse anvendt vignetter for at undersøge beboernes risikobedømmelse af egen sikkerhed og risiko i mødet med grupper af unge i forskellige situationer.

Vignetter er små cases, som er korte oftest fiktive beskrivelser af samfundsmæssige fænomener (Ejrnæs & Monrad 2012:13). Vignetter kan indeholde beskrivelser af situationer i en specificeret kontekst og forekommer oftest i skriftlig form (Ejrnæs & Monrad 2012:13; Finch 1987:105). Vignetter kan bruges til at afdække beboernes risikobedømmelser, da disse kan ses som en særlig form for opfattelse af et givent fænomens trussel eller alvor (Ejrnæs & Monrad 2012:28). Opfattelser af et givent fænomen udgør ofte en central del af menneskers holdninger eller en væsentlig forudsætning for deres tendenser til at handle (ibid.). Vignetter kan således medvirke til at præcisere, hvad beboerne skal vurdere ved at give en detaljeret og konkret fælles kontekst at svare ud fra, og på denne måde medvirke til at sikre at beboerne i så høj grad som muligt vurderer det samme (Ejrnæs & Monrad 2012:14). Dette forhold er væsentligt, når man ønsker at sammenligne beboernes besvarelser (Grünfeld & Monrad 2012:68). Vignetter kan udformes både vertikalt og horisontalt. Den vertikale vignette metode egner sig til at afdække hvordan variationer ved respondenterne, såsom køn, alder og indkomst påvirker holdningen til samme vignette (Ejrnæs & Monrad 2012:130). I denne undersøgelse er denne vignette metode valgt, da den giver mulighed for at specificere konteksten i vignetterne i en sådan grad, at personer og situationer gøres detaljerede og virkelighedsnære (ibid.:93). Derved øges genkendeligheden og det bliver derved i højere grad muligt, at komme nærmere den vurdering, som beboerne foretager i deres hverdag (ibid.:20). Den horisontale vignette metode kunne også have været anvendt, da den egner sig til at teste om specifikke inputs, herunder specifikke kendetegn ved vignettepersonerne eller situationen, udløser bestemte vurderinger hos respondenterne (ibid.:94). I denne metode varieres udvalgte forhold systematisk, således at alle variabler med tilhørende kategorier danner samtlige mulige vignettesituationer (ibid.:100), men hvis beboerne skulle præsenteres for samtlige versioner, som den horisontale metode

muliggør, ville undersøgelsen tidsmæssigt blive for lang at deltage i.¹ Endelig vil man i den horisontale vignetmetode oftest kun anvende ét spørgsmål til vignetsituationen (ibid.:130), og da begrebet utryghed har en stor spændevide, vil det være svært at indfange beboernes bedømmelse af risiko ved ét spørgsmål. Det er derfor i stedet valgt at anvende dele af den horisontale metode indlejret i den vertikale metode, da vi ønsker at undersøge hvorledes forskellige forhold ved vignetpersonerne og vignetpersonernes adfærd påvirker beboernes risikovurderinger. Det horisontale islæt anvendes ved en split-sample tilgang, hvor der udformes parallelle versioner af vignetterne, og kendetegn der ønskes undersøgt ændres strategisk (ibid:23).

I undersøgelsen er der udformet tre vignetter, som inddrager seks forskellige forhold i vignetterne, som kan have betydning for beboernes oplevelse af utryghed ved grupper af unge. De seks forhold er: adfærd, fremtoning, gruppestørrelse, påklædning, etnicitet og territorial kontekst. Etnicitet og territorial kontekst er fastholdt gennem alle tre situationer. Forholdene er inddraget på baggrund af anden forskning i tryghed og ud fra interviewet med Ingeborg Degn (Bilag 1), og kan alle forstås ud fra et afvigerteoretisk perspektiv. De unges adfærd, fremtoning og gruppestørrelse kan forstås som afvigende i det offentlige rum (Ejrnæs 2008:155; Avlund 2012:32). Etnicitet og påklædning kan forstås som et stigma (Goffman 2009:46), hvor den stereotype opfattelse har betydning for forventninger til de unges opførsel og karakter (ibid:92). Endeligt kan den territoriale kontekst forstås ud fra betragtninger om territorial stigmatisering, hvor et område kan medvirke til, at påvirke den opfattelse beboerne har af de unge, der opholder sig her (Havekes 2013). Alle tre vignetter beskriver unge fyre i starten af 20'erne, som står i grupper, har en mellemstlig oprindelse, og foregår foran en klub for unge over 18 år i Solvang Centret i Urbanplanen - en territorial kontekst der anses som særlig utryk af beboerne (Pedersen 2010:30), og hvor de unge realistisk opholder sig. Disse karakteristika kan fremstå stereotypiske, men vores erfaring fra boligområdet og samtaler og interviews med professionelle, der arbejder i området, har været, at det netop er disse karakteristika, der gør sig gældende for de unge, der opholder sig i det offentlige rum i Urbanplanen. Hensigten har været at fremstille realistiske og genkendelige vignetter for beboerne, uden at vignetterne medvirker til at opretholde forskellige samfundsmæssige forestillinger, som eksisterer om grupper af unge med en mellemstlig baggrund. Beboerne er inden de læser vignetterne blevet gjort opmærksomme på, at de skal forestille sig, at de kommer gående i Solvang Centret og ser de tre vignetsituationer. Alle tre vignetter præsenteres i analyseafsnittet om beboernes risikobedømmelser.

---

¹ Her skal det bemærkes, at det er muligt at foretage tilfældige udtræk af vignetsituationerne så antallet af vignetsituationer der præsenteres for beboerne nedsættes. Ulempen ved denne metode er dog at, det for beboerne kan opleves som meningsløst at besvare de nøjagtige samme spørgsmål til meget enslydende vignetter, og ligeledes at visse vignetsituationer vil forekomme utroværdige (Ejrnæs & Monrad 2012:101).

Den første vignette har fokus på gruppens størrelse. Vignettens fokus er således ikke de unges adfærd eller fremtoning, og handlingen indeholder derfor hverken normbrydende eller kriminel adfærd, om end det at stå sammen i en gruppe i andre undersøgelser har vist sig at kunne opfattes som normbrydende (Avlund et al. 2013:11). For at undersøge om gruppens størrelse har betydning for beboernes risikobedømmelse, er vignetten udformet med et split-sample design (Ejrnæs & Monrad 2012:23), hvor den ene halvdel af beboerne præsenteres for en vignette med en gruppestørrelse på 4 unge fyre, mens den anden halvdel af beboerne præsenteres for en vignette med en gruppestørrelse på 11 unge fyre. Splittet er anvendt, for at afdække hvilken betydning de to forskellige gruppestørrelser har for beboernes risikobedømmelse (ibid:23). Ved at anvende et split i stedet for et direkte spørgsmål til gruppestørrelsen, øges muligheden for at beboerne ikke gennemskuer manipulationen i eksperimentet (ibid:102). Det er derfor i højere grad muligt, at afdække om beboerne også kan føle utryghed ved en gruppestørrelse på 4 unge, da man kunne forestille sig at beboerne, hvis begge vignettesituationer blev præsenteret, i højere grad ville bedømme situationen som risikabel i vignetten med 11 unge, da dette ville være mere socialt acceptabelt.

Den næste vignette beskriver en situation, hvor tre unge fyre har et højlydt skænderi i det offentlige rum, og beskriver således en normbrydende adfærd, da tidligere undersøgelser har peget på at normbrydende adfærd kan være årsag til utryghed (Avlund et al. 2013:25). I denne situation er ligeledes anvendt et split, hvor de unges påklædning er varieret, så den ene halvdel af beboerne præsenteres for en vignette, hvor de unge fyre er iklædt løse bukser og sorte T-shirts, mens den anden halvdel præsenteres for en vignette, hvor de unge fyre er iklædt løse bukser og sorte hættetrøjer, hvor hættterne er trukket op over hovedet. Splittet er valgt, for at afdække hvilken social betydning forskellig påklædning har for bedømmelsen af de unge i situationen. Begge beklædningsdele er udvalgt på baggrund af, hvad de unge realistisk er iklædt i Urbanplanen, og udgangspunktet for splittet er, at løse bukser og T-shirt er en neutral påklædning, mens en hættetrøje kan sammenkædes med bandekultur (Braddock 2011). Man kan dog stille sig kritisk over for, om løse bukser er en neutral beklædning, da løse bukser også kan ses som et symbol på fare, hvis det associeres med hiphopkultur, hvor løse bukser kædes sammen med farlige unge (Braddock 2011).

Den tredje vignette beskriver en situation, hvor tre unge fyre står og ryger en joint med hash, og beskriver således en kriminel adfærd. Igen er der anvendt en split-sample tilgang, hvor splittet omhandler de unges fyres fremtoning, i forhold til en vagt der konfronterer dem med deres hashrygning. Adfærden er delt op i enten en aggressiv udadvendt fremtoning, hvor en af de unge går frem mod vagten og råber af ham, og en fremtoning hvor de unge ignorerer vagten og vender ryggen til ham. Situationen indeholder således også en normbrydende adfærd. At der indgår en vagt i vignettesituationen, kan medføre at beboerne i mindre grad bedømmer situationen som risikabel, da en tilstedeværelse af en vagt kan

indikere, at der er en person, der sikrer en form for kontrol med området. Samtidig kan vagtens tilstedeværelse også medføre at beboernes bedømmelse af vignetten, især hvor de unge har aggressiv udadvendt adfærd over for vagten, i højere grad vurderes som risikabel. Vagten kan anskues som en autoritet, og at de unge har en aggressiv adfærd over for en autoritet, kan derfor medføre at beboerne i højere grad bedømmer situationen som risikabel.

Til hver vignette er opstillet fire spørgsmål, som skal bidrage til at kortlægge beboernes risikobedømmelse i mødet med grupper af unge i Urbanplanen. Spørgsmålene er udvalgt med udgangspunkt i utryghedens store betydningsvidde og vores definition af utryghed, hvor utryghed kan forstås som en kognitiv vurdering af situationen som risikabel eller farefuld, men også som en reaktion der medfører en ændret adfærd. De første to spørgsmål tager udgangspunkt i en kognitiv dimension af utrygheden ved at spørge til, om beboerne tror, at de unge i situationen vil gøre dem noget ubehageligt eller, om de beslutter sig for at situationen truer deres sikkerhed. De sidste to spørgsmål omhandler beboernes handletendens i mødet med grupper af unge, og spørger derfor til, om situationen gør, at de vil vende blikket den anden vej for at undgå opmærksomhed fra gruppen af unge eller ligefrem vende om og gå en anden vej. Spørgsmål der vedrører handletendenser kan ofte ses som en meget konkret udtryk for den bedømmelse, der foretages af det givne fænomen (Ejrnæs & Monrad 2012:25), og bygger ofte på både en kognitiv vurdering samt følelser til fænomenet (ibid.). Når der i denne sammenhæng spørges til beboernes handletendenser i forhold til de givne vignetsituationer, kan refleksionen af egne handletendenser til de givne vignetsituationer, give en indikation af om beboerne bedømmer situationerne som risikable, en bedømmelse der bygger på en kognitiv vurdering, og som i denne undersøgelse analyseres som en kognitiv vurdering. Såfremt beboerne svarer ja til et af disse risikospørgsmål, er beboerne bedt om at svare på, hvilke af de førnævnte seks forhold, som er udslagsgivende for, at de vurderer situationerne som risikable. Ved at stille de samme spørgsmål til hver vignette bliver det muligt at sammenligne på tværs af vignetterne, og dermed se på om forholdene kun har betydning i nogle situationer eller om de tværtimod har betydning i alle situationer (ibid.:108). Samtidig har beboerne for hver vignette haft muligheden for selv at skrive, hvorfor de har svaret sådan. Disse kommentarer kan således bidrage til at forklare, at beboerne oplever situationerne som risikable.

Fremtidsværksted

Undersøgelsens kvalitative del består i et samarbejde med en gruppe af utrygge beboere. Her arbejdes der eksperimentelt med at udvikle, *det trygge liv sammen med grupper af unge i Urbanplanen* inden for rammerne af et fremtidsværksted (Jungk & Müllert 1989), som det kendes fra den kritisk-utopiske aktionsforskning (Husted & Tofteng 2012:76). Aktionsforskning tager afsæt i det levede liv og med det levede liv, og har to formål; et forandrende og et videnskabsende, som optræder i samspil, således at viden om verden skabes gennem et forsøg på at forandre verden (Laursen 2012:97). Den kritisk-

utopiske aktionsforskningstradition sætter fokus på almindelige menneskers ønsker og drømme gennem et processuelt arbejde, hvor der gives rum til at danne fremtidsbilleder, båret frem af egne ønsker og drømme (Tofteng & Husted 2012:385). Udgangspunktet for den kritisk-utopiske aktionsforskning er sammen med de deltagende personer at skabe viden om verden gennem forandringer af verden, forandringer i det levede liv, i reguleringer og samfundsmæssige strukturer med fokus på at skabe bevægelse i ulige og problematiske samfundsforhold (Duus 2012a:13; Tofteng & Husted 2012:359). Traditionen har fokus på forholdene mellem utilfredshed og drømme, og producerer alternativer til den eksisterende praksis (Husted & Tofteng 2012:75).

Fremtidsværkstedet er en metode til udvikling af konkrete fremtidsbilleder (Tofteng & Husted 2012:387), der gør op med tankegangen om, at eksperter i højere grad kan løse sociale problemer, end de mennesker der til dagligt er berørt af disse (Jungk & Müllert 1987:11). I fremtidsværkstederne er der fokus på deltagelse, der ikke blot præsenterer borgere for færdigudviklede projekter, hvor fastlæggelse af behov og udvælgelse af mulige løsningsforslag er formuleret på forhånd, men i stedet faciliterer en proces hvor borgerne er deltagere i de beslutningsmæssige processer. Borgerne bliver hermed medskabere, som bidrager til løsninger af et givent problem og derved til deres egen fremtid (Jungk & Müllert 1987:11-14). Metoden bygger på inklusion og anerkendelse af forskellige menneskers viden og erfaringer (Tofteng & Husted 2012:388), og gennem dets særlige frirum muliggøres udviklingen af den sociale fantasi (Paaby et al. 1988:39). Frirummet bryder med det traditionelle fysiske rum, ved fx at fjerne møbler og skrive på papir der hænger på væggene. Samtidig udgør det et demokratisk frirum med en opfordringsstruktur, der sikrer bevægelighed i deltagenes tanker og fantasier, hvor deltagerne åbent kan udfordre og kritisere eksisterende forhold gennem værkstedets tre faser; kritikfasen, utopifasen og realiseringsfasen (Tofteng & Husted 2012:388-389; Bladt 2012:150-151).

Temaet for fremtidsværkstedet var på forhånd fastlagt til at være *”det trykke liv sammen med grupper af unge i Urbanplanen”* og arbejdet, i det der blev betegnet tryghedscirklerne havde sin opstart d. 5. august 2015, hvor otte beboere var inviteret. Beboerne var tilfældigt udvalgt ud fra den kvantitative undersøgelse, med den eneste fællesnævner at alle havde besvaret, at de var utrygge ved grupper af unge i Urbanplanen. Ud af de otte inviterede var der et fremmøde på fem beboere. Borde og stole var på forhånd arrangeret, så de dannede en stor firkant, så alle havde mulighed for at se hinanden, og der var ligeledes arrangeret drikkevarer og frugtskåle til fri afbenyttelse. På bordet var der påklippet en stor vægavis, som alle deltagere havde mulighed for at skrive på. Da alle deltagere havde fundet sig til rette i rummet, påbegyndtes seancen med en kort præsentation af tryghedscirklerne og de tre forskellige dage som tryghedscirklerne bestod af. Herefter præsenterede alle beboere sig selv med navn og boligafdeling. Det blev aftalt, at de forskellige historier og erfaringer som blev delt i rummet, forblev i rummet, således at der blev skabt en stemning af tillid deltagerne imellem. Ligeledes blev deltagerne informeret

om, at der så vidt muligt var diskussionsforbud, og at alle kritikker, utopier og realiseringer ville blive opskrevet med samme status (Tofteng & Husted 2012:388). Efter en halv time med præsentation og småsnak påbegyndte første fase af fremtidsværkstedet; kritikfasen. Kritikfasen åbnede op for en kritisk refleksiv stillingtagen ved at spørge til, hvad der forhindrede *det trygge liv sammen med grupper af unge i Urbanplanen*. Denne kritiske stillingtagen indebar, at beboerne udtrykte mismod, kritik og negative erfaringer i forhold til det opstillede tema (Junkt & Müllert 1981:65). Alle beboernes kritikker blev skrevet op på det påklistede papir på bordet, således at andre beboere, kunne inspireres til selv at formulere deres egen kritik (ibid.).

Den efterfølgende onsdag startede med et kort overblik over stikord fra kritikfasen. Herefter påbegyndte selve utopifasen, hvor fokus var at glemme virkelighedens strukturelle og begrænsende rammer (Tofteng & Husted 2012:389). Temaet *det trygge liv sammen med grupper af unge i Urbanplanen* fik derfor tilføjet, *hvis vi helt selv bestemmer*, hvor beboerne blev bedt reflektere over egne drømme og visioner for, hvorledes *det trygge liv sammen med grupper af unge i Urbanplanen – hvis vi helt selv bestemmer* ville se ud. Fantasien og kreativiteten fik i denne fase frit løb, og der blev ikke vist hensyn til hverken lovgivning eller ekspertvurderinger (Junkt & Müllert 1981:77).

Onsdagen efter havde tryghedscirklerne sin afslutning og startede op med et tilbageblik på de opskrevne utopier. Utopierne blev herefter kategoriseret, ved at beboerne gav utopierne numre, som var tilknyttet forskellige overskrifter udformet af beboerne. Beboerne udvalgte herefter hver især en enkelt utopi, som de mente, var vigtig at arbejde videre med. Utopierne blev efterfølgende udsat for en kærlig kritik i form af *djævelens advokat*, hvor deltagerne kritisk opfordredes til at undersøge utopiens subjektive og samfundsmæssige bærekraft med henblik på at forbedre og uddybe utopien (Tofteng & Husted 2012:389; Paaby et al. 1988:24). Herefter påbegyndte realiseringsfasen, hvor beboerne arbejdede med de første skridt til at udvikle forskellige handleplaner i forhold til de fire utopier. Dette gjorde virkeliggørelsen af utopierne håndgribeligt for beboerne. Efter tryghedscirklerne til denne undersøgelse var afsluttet, fik deltagerne muligheden for at fortsætte arbejdet, hvilket de takkede ja til. Dette arbejde indgår dog ikke som en del af denne undersøgelse.

KAPITEL 3

Kvalitetssikring

For at sikre at undersøgelsesresultater er troværdige, er der en række parametre, som er væsentlige at belyse, og som opfattes forskelligt, afhængigt af hvordan et givent fænomen undersøges. Dette afsnit falder i to dele; den kvantitative troværdighed og den kvalitative troværdighed, og tjener til at præcisere, hvordan der er taget højde for disse parametre inden for rammerne af både den kvantitative og kvalitative del af denne undersøgelse.

Den Kvantitative troværdighed

Validitet og generaliserbarhed

Det første parameter det er væsentligt at belyse, er undersøgelsens validitet, som handler om hvorvidt, man måler det fænomen, som det er hensigten at måle (Clement & Ingemann 2007:56), i denne sammenhæng om det der måles, er utryghed ved grupper af unge i Urbanplanen.

Overordnet gælder for hele undersøgelsen, at den er pilottestet af 13 personer heriblandt medstuderende med kendskab til udarbejdelse af spørgeskemaundersøgelser og medarbejdere i den boligsociale indsats i Urbanplanen. I pilottestningen har betydningen af forskellige ord i spørgsmålsformuleringer og svarkategorier undergået kritisk belysning, hvorved validiteten er søgt højnet (Olsen 2006:68). Det skal her bemærkes, at alle pilottestere har haft dansk oprindelse, og at ingen af pilottesterene selv er bosiddende i et udsat boligområde, og derfor kan det ikke udelukkes, at der fortsat kan være ord og spørgsmålsformuleringer, der kan være svære at forstå, for nogle af beboerne.

I undersøgelsen er der anvendt to forskellige metoder til at indsamle besvarelser; indsamling ved online besvarelser via Survey Xact og indsamling ved dør til dør interview. Valget af to indsamlingsmetoder skyldes, at en kombination af flere dataindsamlingsmetoder medvirker til en øget svarprocent (Madsen 2012:26), hvilket er væsentligt i Urbanplanen, hvor en høj svarprocent kan være svær at opnå. Forskning påpeger i den sammenhæng, at postspørgeskemaer og internetspørgeskemaer er at foretrække validitetsmæssigt, grundet den såkaldte interviewereffekt, hvor intervieweren ubevidst kommer til at påvirke beboernes svar i en bestemt retning (ibid.:26-27). Dette forhold kan imødegås, ved at træne de personer der forestår interviewene (ibid.), og den manuelle indsamling er derfor, kun foretaget af os selv. Til trods for at der kan forekomme en interviewereffekt, kan der også være fordele ved denne indsamlingsmetode, da den giver mulighed for at hjælpe beboerne med at forstå spørgsmålsformuleringer, som kan medvirke til at give bedre datakvalitet og herved mindske bortfaldet (ibid.:27). Dette forhold kan være vigtigt i et udsat boligområde, hvor der bor et stort antal beboere

med anden etnisk baggrund, som kan have svært ved at læse og forstå det danske sprog. Ligeledes har denne indsamlingsmetode muliggjort at de beboere, der ikke har adgang til en computer, har haft mulighed for også at deltage i undersøgelsen.

I undersøgelsen er der anvendt tre fremgangsmåder til at undersøge utryghed ved grupper af unge. Disse fremgangsmåder er i overensstemmelse med andre tryghedsundersøgelser, og udgør derfor med større sikkerhed en større grad af validitet. Samtidig giver kombinationen af disse tre måder at undersøge fænomenet på, forskellige aspekter af utrygheden hvorved validiteten højnes. At undersøge utrygheden på tre måder, medfører dog forskellige forhold, der er væsentligt at belyse i forhold til undersøgelsens validitet.

I undersøgelsen af den emotionelle oplevelse af tryghed og utryghed ved grupper af unge, er det væsentligt at forholde sig til, at mange danske ord har en stor betydningsvidde, og derfor kan forstås forskelligt fra person til person (Olsen 2006:29). Dette gør sig også gældende ved begreber som tryk og utryk, der begge har en stor betydningsvidde, hvorfor det kan være svært at afklare de enkelte beboeres forståelse af disse begreber i deres besvarelser. Dette er dog ikke et ukendt fænomen i traditionelle surveymetoder, hvor det kan være svært at have kontrol over, hvilke referencerammer beboerne har for deres svar (Skytte 2002:183) og som derfor kan påvirke den interne validitet. Beboere der har besvaret undersøgelsen via internettet, er dog blevet bekendtgjort med svarkategorierne samtidig med at de har læst spørgsmålene, da disse naturligt fremkommer ved online spørgeskemaer. Dette forhold kan bidrage til at mindske spørgsmålenes betydningsvidde (Olsen 2006:40) da svarkategorierne i sig selv indeholder et hint om, hvad der spørges til.

Undersøgelsens anden fremgangsmåde søger at afdække beboernes personlige bekymring for forskellige typer af normbrydende og kriminel adfærd blandt grupper af unge ved at spørge til, om det er beboernes opfattelse, at adfærden forekommer og dernæst om de mener adfærden er et problem i Urbanplanen. Man kunne med fordel i højere grad have specificeret spørgsmålet, der omhandler beboerens vurdering af, om adfærden udgør et problem, ved at have spurgt beboerne direkte til, om adfærden udgør et problem for den enkelte beboer, og ikke kun til om beboeren mener, at adfærden udgør et problem i Urbanplanen. Det kan derfor ikke udelukkes, at nogle beboere har afgivet svar, der henfører til en bekymring for at andre beboere i Urbanplanen, kan opleve fare ved unge med de pågældende adfærdsformer, og derfor ikke nødvendigvis omhandler beboerens egen bekymring for at blive udsat for fare fra de unge. Det kan derfor have betydning for undersøgelsesresultatet (Farrall & Gadd 2004:11), og er vigtig at have for øje, da utrygheden i denne undersøgelse omhandler mødet mellem den enkelte beboer og grupper af unge, hvorfor det er den personlige bekymring, for selv at blive udsat for fare fra unge med forskellig normbrydende eller kriminel adfærd, der ønskes afdækket.

Sidste fremgangsmåde omhandler beboernes risikobedømmelse af egen risiko i tre forskellige vignetsituationer med grupper af unge. Vignetterne giver mulighed for at specificere konteksten, som beboerne skal svare ud fra, og referencerammen bliver derfor nemmere at kontrollere. Den kvantitative vignetmetode kritiseres dog ligesom andre kvantitative undersøgelser for, at den ikke kan indfange alle de tanker og refleksioner, som beboerne måtte have, når de besvarer spørgsmål til en vignetsituation - især når man spørger til komplekse fænomener, såsom utryghed (Skytte 2002:183). I vignetterne, som skal bidrage til forklaringen på utrygheden ved grupper af unge, er der inddraget spørgsmål om, hvilke forhold der medfører, at beboeren anser mødet med personerne i vignetterne som risikofyldt, både ved at opstille forskellige kategorier men også ved at give beboeren mulighed for med egne ord at beskrive forholdene, hvorved man i højere grad kan opnå viden om disse forhold (Ejrnæs & Monrad 2012:144-145). Det er selvsagt, at der er afgørende forskel på at forestille sig en situation og reelt indgå i situationen (ibid.:143), og læsningen af en vignetsituation kan derfor ikke sidestilles med en indgå i en virkelig situation. Samhandlen mellem mennesker er altid situeret (ibid.:19), og trods at vignetter giver mulighed for at beskrive konteksten grundigt, vil der altid være nuancer såsom implicitte tegn og bevægelser, som er svære at reproducere i en vignet, og som kan have betydning for beboernes bedømmelse af situationen. I bearbejdningen af de kvantitative data er det vigtigt at have for øje, om resultaterne kan overføres til virkeligheden uden for spørgeskemaet og dermed om de er generaliserbare (ibid.:142). For den gruppe af beboere der har angivet, at de ikke møder grupper af unge, vil vignetterne og de dertilhørende spørgsmål, kunne forekomme urealistiske, og herved påvirke den eksterne validitet (ibid.:146). Det er derfor besluttet, at de 88 beboere der har angivet, at de ikke møder grupper af unge, fjernes fra datamaterialet i de statistiske udregninger, som omhandler forklaringerne på utrygheden, da der ikke foreligger viden om, hvorfor disse beboere ikke møder grupper af unge.

Reliabilitet

Det andet parameter som er vigtigt at forholde sig til, er undersøgelsens pålidelighed, den såkaldte reliabilitet. Reliabiliteten omhandler stabiliteten i den pågældende måling, og derved i hvilken grad tilfældige omstændigheder kan påvirke undersøgelsens resultater (Clement & Ingemann 2007:56; Ejrnæs & Monrad 2012:141). Reliabiliteten ved kvantitative undersøgelser der besvares via internettet, anses generelt for at være høj, da udefrakommende forhold ikke i samme grad kan have indflydelse på besvarelsen, som ved undersøgelser der besvares af en interviewer (Ejrnæs & Monrad 2012:150). Flere af de beboere, vi har mødt undervejs ved den manuelle indsamling, har da også haft et ønske om at snakke om spørgsmålene undervejs. For at undgå at påvirke beboernes svar, blev det tydeliggjort over for beboerne, at en samtale om spørgsmålene først var mulig efter færdiggørelse af undersøgelsen, og at familiemedlemmer inden for samme husstand med forskelligartede følelser, bekymringer og

risikobedømmelser i forhold til fænomenet grupper af unge, ikke måtte kommentere undersøgelsen under besvarelsen. Herved blev udefrakommende påvirkninger minimeret.

Det er ligeledes overvejet, om der i de forskellige undersøgelsesspørgsmål skulle indføres såkaldte *ved ikke* svarmuligheder. Dilemmaet i forhold til at indføre eller udelade disse er, at når muligheden er indført, giver det beboerne mulighed for at vælge denne svarkategori i stedet for at svare reelt på spørgsmålet (Hansen & Andersen 2009:118). Omvendt sikrer muligheden at undersøgelsens resultater opnår en højere pålidelighed, da beboerne ikke tvinges til at svare (ibid.). I denne undersøgelse er *ved ikke* svarmuligheden udeladt, i de spørgsmål der omhandler beboernes generelle følelse af tryghed eller utryghed ved grupper af unge. Årsagen til dette er, at beboernes emotionelle oplevelse af tryghed og utryghed ved grupper af unge, er det centrale spørgsmål, som undersøgelsen har ønsket at opnå viden om. Dog har beboerne haft mulighed for at svare, at de ikke møder grupper af unge. I spørgsmålene der handler om beboernes faktuelle utrygge oplevelser med grupper af unge, har beboerne haft mulighed for at svare, at de ikke husker et forhold, som kan sidestilles med *ved ikke* svarmuligheden. Ligeledes er *ved ikke* muligheden indført i de kognitive spørgsmål, der søger at afdække beboernes bekymring for forskellige typer af adfærd relateret til grupper af unge. Formålet med både de faktuelle og kognitive spørgsmål er, at opnå viden om beboernes utrygge oplevelser med grupper af unge, samt viden om hvorvidt de forskellige adfærdsformer udgør en bekymring for beboerne. Indførelsen af en *ved ikke* kategori kan medvirke til, at der i højere grad opnås pålidelige svar frem for en større andel af svar. Dette forhold kan især være vigtigt, når man søger viden om faktuelle og kognitive spørgsmål (Hansen & Andersen 2009:118).

Under indsamlingen af data blev vi opmærksomme på, at der var en sproglig fejl i tredje vignetsituation. I de første to spørgsmål var formuleringen *vurderer du* anvendt i stedet for *tror du*. Fejlen var en tidligere korrektion fra pilottesten, som ikke var blevet rettet i den endelige udgave af spørgeskemaet. Beboere der har besvaret den tredje vignetsituation, er dermed blevet præsenteret for en lidt anderledes sprogligt formulering end de resterende beboere. Fejlen er dog rettet for de beboere, der har besvaret undersøgelsen med interviewer. Selvom *tror du* og *vurderer du* er forskelligartede udtryk, og derved kan have betydning for sammenligningen af svarene, er ændringen af sætningskonstruktionen udelukkende foretaget ud fra den optik, at gøre spørgsmålsformuleringerne nemmere at forstå, og bør derfor ikke påvirke resultaterne af denne undersøgelse. Derfor er formuleringerne i resten af undersøgelsen anvendt synonymt.

Da undersøgelsen sigter på at have både en høj validitet og høj reliabilitet, er spørgeskemaet gennemgået for ord, der kunne være svære at forstå for beboerne, hvorefter der blev udarbejdet enslydende forklaringer på ordenes betydning mellem de enkelte dør til dør interview.

Repræsentativitet og generaliserbarhed

Det sidste parameter det er væsentligt at belyse, er stikprøvens repræsentativitet i forhold til den fulde population. Tidligere undersøgelser har indikeret, at det kan være svært at opnå en stor svarprocent i et område som Urbanplanen (Pedersen 2010:14). Det væsentlige bliver derfor, at udvælge en mindre del af populationen, som gør det muligt at generalisere stikprøvens resultater til alle beboere i Urbanplanen (Hansen & Andersen 2009:79). Danmarks Statistik har opgjort en række baggrundsinformationer om Urbanplanens beboere såsom alder, uddannelsesniveau, indkomstniveau og så fremdeles på et afdelingsniveau (2014). Baggrundsinformationerne viser, at der er stor forskel på beboersammensætningen i de seks boligafdelinger i Urbanplanen. Et kriterium for stikprøven har således været at opnå besvarelser fra en lige stor andel af beboere i de forskellige afdelinger. For at sikre dette er alle 2385 husstande i Urbanplanen blevet inviteret til at deltage i undersøgelsen. Det medfører således en større chance for, at opnå en repræsentativ andel i forhold til de forskellige afdelinger, som i denne henseende udgør forskellige strata (Hansen & Andersen 2009:81-83). Inden for de forskellige strata er der foretaget en tilfældig udvælgelse af beboerne i de enkelte husstande, hvorved der med stor sandsynlighed opnås et repræsentativt udsnit af populationen (Ibid:79-80).

Dataindsamlingen er forløbet sådan, at der blev uddelt et brev til alle 2385 husstande i Urbanplanen d. 1. april 2015. Brevene var forsynet med den specifikke adresse på husstanden, som var indhentet ved at krydse information om Urbanplanens afdelinger (3b.dk) med oplysninger om adresser, som er indhentet fra DAWA (Geodatastyrelsen 2015). Brevet indeholdt en kort beskrivelse af undersøgelsens formål og en kode til besvarelse af undersøgelsen online via spørgeskemaprogrammet Survey Xact. For at sikre en systematisk udvælgelse (Hansen & Andersen 2009:80-81) indeholdte brevet også en anvisning om, at det var den beboer i husstanden, der havde fødselsdag næste gang, som skulle besvare undersøgelsen. Dette muliggør at stikprøven sker ved et tilfældigt udtræk, hvorved de beboere der besvarer undersøgelsen, udgør et repræsentativt udsnit af Urbanplanens beboere. Endelig blev det i brevet fremført, at kun beboere der var fyldt 15 år på undersøgelsestidspunktet, havde mulighed for at deltage i undersøgelsen. Alderskravet er medtaget, fordi det kræver forældresamtykke, at deltage i en undersøgelse, hvis man er under 15 år, og dette vil medføre en uforholdsmæssig omstændig proces. Det får dog den betydning, at undersøgelsens resultater kun kan generaliseres til de beboere, som er 15 år og opefter i Urbanplanen. I alt udgør denne population 4037 beboere i Urbanplanen (beregnet ved brug af Danmarks Statistisk 2015). Undersøgelsen var åben for besvarelser i to måneder frem til 1. juni 2015.

Tabel 1: Samlet oversigt over indsamling af besvarelser

	Antal	Procent	Procent akkumuleret
Gennemført online	385	16,1	16,1
Gennemført manuelt	177	7,4	23,5
Udeladt	6	0,3	23,8
Udeladt efterfølgende	4	0,2	24,0
Nogen besvarelser	12	0,5	24,5
Ubesvarede	1801	75,5	100
Total (N)	2385	100	

Undersøgelsen blev besvaret af 385 beboere online via Survey Xact. Før hver manuelle indsamlingsdag, som foregik ved at gå rundt til alle husstande i Urbanplanen, blev de beboere, som endnu ikke havde besvaret undersøgelsen sendt et rykkerbrev, som endnu engang opfordrede til at deltage i undersøgelsen online. Den manuelle indsamling blev besvaret af 177 beboere i perioden fra 13. april – 29. maj 2015. Indsamlingen resulterede i alt i 584 besvarelser, og udgør således 24,5% af 2385 mulige beboere. Af disse 584 har 22 beboere påbegyndt undersøgelsen, men ikke færdiggjort den. Ud af disse har vi selv udeladt 6 respondenter, når vi har været på besøg hos beboeren, enten på grund af sproglige barrierer eller på grund af psykisk sygdom i en sådan grad, at beboeren ikke har kunne fuldføre undersøgelsen. Derudover har vi efter dataindsamlingens afslutning udeladt yderlige 4 beboere, som ikke havde besvaret de centrale spørgsmål om tryghed og utryghed ved grupper af unge. Undersøgelsen har således haft et partielt bortfald på 10 besvarelser. Endeligt har 12 beboere startet undersøgelsen, men ikke fuldført den. Disse beboere har dog besvaret tilstrækkelig mange spørgsmål til, at de er medtaget i den videre analyse.

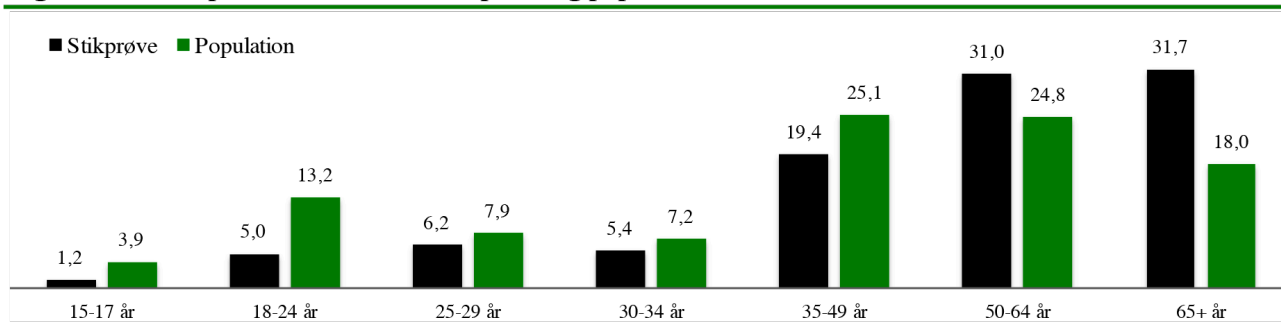
Overordnet mødte vi en stor velvilje til at deltage i undersøgelsen. Der var dog enkelte beboere, som ikke ville åbne døren, når vi kom forbi, samt kvinder med anden etnisk baggrund, som ikke ønskede at deltage hvis interviewer var en mand, et forhold der heldigvis kunne omgås, da vi som interviewere repræsenterede begge køn.

Vægtning af data

Ses der nærmere på stikprøvens sammensætning i forhold til undersøgelsens formål, er der to forhold, som har vist sig, at have betydning for utryghed ved grupper af unge; henholdsvis beboernes køn og beboernes alder. Disse forhold er vigtige at tage højde for, da en overrepræsentation af en gruppe kan skabe bias, i forhold til hvordan svarene vil fordele sig i den fulde population (Mandell 1974:247). Der har dog ikke været information tilgængelig om den kønsmæssige sammensætning af beboerne i Urbanplanen, og det er således ikke muligt at vurdere, om den højere andel af kvinder (55,1%), som har besvaret undersøgelsen, er skæv i forhold til den totale population. Til gengæld har Danmarks statistik indsamlet information om de forskellige aldersgrupper i Urbanplanen (Danmarks Statistisk 2015), og

det er derfor muligt at se på forskellen mellem stikprøven og den fulde population i forhold til beboernes alder.

Figur 1: Forskel på beboeres alder i stikprøve og population

Populationen er udregnet ved brug af Boligstatistiske nøgletal 2015 med udgangspunkt i opgørelse fra 1. januar 2014.

Som illustreret i figur 1, er det i særligt grad de yngre aldersgrupper, som er underrepræsenterede i undersøgelsens stikprøve, og i særlig grad beboerne over 65 år, som er overrepræsenterede. Viden om forskellen på beboernes alder i stikprøven og populationen gør det muligt at eftervægte vores stikprøve, så den reflekterer alderssammensætningen i den fulde population. I den følgende analyse har vi valgt at synliggøre, hvilken betydning en eftervægtning har for andelen af beboere, der føler sig trygge og utrygge, når de møder grupper af unge i Urbanplanen. Det bliver derved muligt, at sammenligne det vægtede resultatet med senere undersøgelser af samme fænomen i andre boligområder eller i en senere måling i Urbanplanen. De vægtede data er dog fravalgt i den videre analyse i denne undersøgelse, da forskellen på de vægtede og uvægtede resultater, som det vil fremgå af den senere analyse, er så lille som den er. Men samtidig fordi vægtning som indgår i analytisk statistik, ændrer på størrelserne af de forskellige grupper, der indgår i analysen, og derfor risikerer at skævvride de sammenhænge, som fremtræder statistisk, og således også forklaringerne på beboernes utryghed.

Den kvalitative troværdighed

Ligesom der inden for et kvantitativt studie spørges til, om der måles det, der er til hensigt at måle, spørges der inden for aktionsforskning til, om der undersøges det, der er til hensigt at undersøge (Duus 2012b:113). I denne undersøgelse har fremtidsværkstedet haft to formål, som understøtter den øvrige undersøgelse; dels at undersøge hvorfor nogle beboere oplever utryghed ved grupper af unge og dels at undersøge, hvad de beboere der er utrygge, mener der bør gøres for at mindske utryghed ved grupper af unge i fremtiden. For at undersøge første spørgsmål blev der, allerede inden fremtidsværkstedet startede, fastlagt temaet “*det trygge liv sammen med grupper af unge i Urbanplanen*”. Når der traditionelt arbejdes med fremtidsværksteder inden for den kritisk-utopiske aktionsforskning, kan man ikke på forhånd opstille et mål, der skal arbejdes hen imod (Paaby et al. 1988:5). Temaet bør formuleres bredt og i overensstemmelse med deltagerens ønsker, således at det er deltagerne, der bestemmer, hvor

fremtidsværkstedet skal føre hen (Ibid.:5-6). Når der alligevel er valgt i denne undersøgelse at arbejde med et tema, som på forhånd var fastlagt, kan der være en risiko for, at de beboere som deltager i fremtidsværkstedet udvikler kritikker og utopier, som de mener er mere vigtige, men som har med et andet tema at gøre, hvorved der ikke undersøges det, der er til hensigt at undersøge. For at imødekomme risikoen for denne skævvridning fik beboerne mulighed for, at ændre det tema arbejdet skulle kredse om, så undersøgelsesspørgsmålet passede til det problem, som beboerne identificerede som det mest vigtige at arbejde med. Her udtrykte samtlige deltagende beboere dog enighed om temaets formulering.

Et forhold som adskiller arbejdet i et aktionsforskningsstudie fra megen øvrig forskning, er forskerens deltagelse i feltet (Duus 2012b:117-119). Hvor andre forskningstraditioner forsker i et fænomen med en tilstræbt neutralitet, som sikrer at forskeren ikke påvirker undersøgelsesresultaternes pålidelighed, argumenteres der inden for aktionsforskningen i stedet for, at forskeren ikke kan undlade at være engageret (ibid.:117). Derfor er det heller ikke et spørgsmål om, hvorvidt forskeren deltager sammen med deltagerne i feltet - for det gør forskeren, det er nærmere et spørgsmål om, hvordan forskeren deltager (ibid.:119). I denne undersøgelse har fremtidsværkstedet som nævnt, haft både et forklarende og handlingsanvisende perspektiv, og derfor er det væsentligt at forholde sig til vores deltagelse i arbejdet med beboerne, særligt i kritikfasen som havde et forklarende sigte, og hvor vi derfor allerede havde gjort os tanker om utryghedens årsager. Inden kritikfasens start blev det derfor aftalt, at vi begge kunne spørge ind til og undre os sammen med beboerne, i forhold til de ting de valgte at tale om, men at det var beboerne der styrede samtalen. For at skabe sammenhæng til den kvantitative del af undersøgelsen blev der lavet en aftale med beboerne om, at de undervejs i processen kunne efterspørge forskellig viden fra den kvantitative del af undersøgelsen. På den måde fik vi en mere aktiv rolle i forhold til et traditionelt fremtidsværksted, ved at bidrage med resultater fra den kvantitative undersøgelse. Dette er i sig selv ganske naturligt inden for anden aktionsforskning, hvor borgere med fordel kan forholde sig aktivt til fortolkningen af populationsstudier (ibid.:120).

KAPITEL 4

Analyse

Analysen af undersøgelsens resultater udfoldes i tre særskilte afsnit, som følger problemformuleringens tre undersøgelsesspørgsmål.

Analysens første afsnit har fokus på at kortlægge utryghedens omfang. Afsnittet gør brug af den kvantitative empiri, og belyser problemformuleringens første spørgsmål: *“I hvilket omfang oplever beboere i Urbanplanen utryghed ved grupper af unge i Urbanplanen?”*. Afsnittet gør brug af deskriptiv statistik, hvor utryghedens omfang opgøres i antal og procent. De kvantitative data der bruges til at opgøre utryghedens omfang, bygger på en stikprøve, og der vil derfor være en statistisk usikkerhed forbundet med det opgjorte omfang (Hansen & Andersen 2009:196). I denne undersøgelse er den statistiske usikkerhed udregnet på baggrund af et konfidensinterval på 95%, hvorfor utryghedens omfang med 95% sandsynlighed vil kunne findes inden for dette interval (ibid.).

Andet afsnit har fokus på at forklare utrygheden ved grupper af unge i Urbanplanen, og falder i fire dele. De første tre dele har fokus på at forklare utrygheden, når den undersøges som en emotionel oplevelse af frygt, som en bekymring for adfærd og som en bedømmelse af risiko. Fjerde del samler op og giver et overblik over særligt interessante forklaringer og nye mønstre på tværs af de tre foregående dele. Afsnittet gør brug af den kvantitative og kvalitative del af empirien, og belyser problemformuleringens andet spørgsmål: *“Hvordan kan utryghed ved grupper af unge i Urbanplanen forklares?”*. Afsnittet gør brug af både deskriptiv og inferentiell statistik. Den deskriptive statistik anvendes, når de rå data i sig selv kan medvirke til at forklare utrygheden ved grupper af unge, mens den inferentielle statistik anvendes til at beregne forskelle mellem de trygge og utrygge beboere og sammenhænge mellem de forskellige variable i undersøgelsen. Undervejs i analysen af de kvantitative data foretages krydstabuleringer, hvor Chi2 testen anvendes til, at teste om der er statistisk signifikante forskelle mellem gruppen af trygge og utrygge beboere (Hansen & Andersen 2009:202), da forskellen kan give en indikation af utryghedens årsager (Danermark 2002:105-106). Signifikansniveauet er i denne undersøgelse fastsat til minimum 5%, og den teoretiske analyse vil derfor have fokus på de undersøgelsesresultater, som ligger inden for dette signifikansniveau.

Chi2 testen giver dog ikke information om, hvilke grupper der er statistisk signifikant forskellige fra hinanden, og derfor er det valgt at anvende en z-test, da denne giver specifik viden om, hvorvidt der er statistisk signifikant forskel mellem specifikke celler i en krydstabulering (Agresti & Finley 2014:189-190). Forskellen angives med forskellige bogstaver i tabellerne, hvor celler der indeholder forskellige

bogstaver, er et udtryk for en statistisk signifikant forskel. Anvendelsen af z-testen giver dog anledning til et dilemma, da den forøger beregningerne af statistisk signifikans med antallet af celler i tabellen, hvilket har den betydning, at muligheden for at identificere sammenhænge, som reelt ikke eksisterer, i populationen forøges (Armstrong 2014:502). For at korrigere for dette er Bonferroni korrektionen anvendt, da denne metode korrigerer risikoen for at finde frem til ikke reelle sammenhænge, ved at øge kravet til om sammenhængen er statistisk signifikant med antallet af celler i tabeller (ibid.). Men derved opstår risikoen for ikke, at identificere statistisk signifikante forskelle selvom de faktisk findes i populationen, fordi kravet til signifikansniveauet er øget betragteligt (ibid.:503). Til trods for denne risiko er det alligevel valgt, at gøre brug af Bonferroni korrektionen, for hvis de statistisk signifikante forskelle alligevel ikke er større, så er det begrænset, hvilken forklaringskraft de tilbyder for hele populationen – både statistisk og i hverdagen i Urbanplanen.

Den kvantitative del af undersøgelsen gør brug af dikotome variable såsom tryk eller utryk og ja eller nej, men også af ordinale variable såsom i høj grad, i mindre grad og slet ikke. Når der skal ses på sammenhænge, hvor der indgår dikotome variable, er der en større frihed i forhold til valg af korrelationskoefficient, da variablene kan opfattes som både nominelle og ordinale (Madsen 2012:64). Det gør det muligt at anvende en gamma test på tværs af de forskellige variable i undersøgelsen (Hansen & Andersen 2009:207). Gammatesten gør det muligt at angive retning og styrke for sammenhænge og samtidig sammenligne forskellige sammenhænges styrke proportionelt med hinanden (Hansen & Andersen 2009:207; Kviz 1982:413). Styrken for sammenhængen tolkes sådan at 0,0 angiver ingen sammenhæng, 0,0-0,3 angiver en svag sammenhæng, 0,3-0,7 angiver en moderat sammenhæng og 0,7-1,0 angiver en stærk sammenhæng.

Tredje afsnit har fokus på at identificere, diskutere og analysere muligheder for forandring af den nuværende utryghed ved grupper af unge. Afsnittet gør brug af den kvalitative empiri, og belyser problemformuleringens tredje spørgsmål: *“Hvilke idéer anviser utrygge beboere i Urbanplanen til, at mindske utrygheden ved grupper af unge i fremtiden?”*.

Gennem alle afsnit er de utrygge beboere og utryghed i fokus. Ved at have dette fokus bliver det muligt at identificere og redegøre for hvordan forskellige generative mekanismer, kan tænkes at forårsage utryghed ved grupper af unge i Urbanplanen (Danermark 2002:104). Samtidig er de trygge beboere og tryghed i fokus i alle tre afsnit og i særlig grad i det sidste afsnit, da en inddragelse af trygheden gør det muligt at afsøge forklaringer på utrygheden, ved at holde det op imod hvad det ikke er (ibid.:101), og samtidig at identificere og redegøre for mekanismer som deltagere i fremtidsværkstedet mener modvirker utrygheden ved grupper af unge i Urbanplanen.

Utryghedens omfang

I dette afsnit kortlægges, hvor stor en andel af beboerne i Urbanplanen der føler sig utrygge ved grupper af unge i Urbanplanen, og i hvilken grad beboerne føler sig utrygge.

Tabel 2: Andel af beboere der føler sig trygge eller utrygge, når de møder grupper af unge i Urbanplanen

	Antal	Procent	Konfidensinterval
Tryg	244	42,4	38,4 - 46,4
Utryg	243	42,3	38,3 - 46,3
Jeg møder ikke grupper af unge i Urbanplanen	88	15,3	13,4 - 18,2
Total (N)	575	100,0	

Det adspurgte spørgsmål er: "Føler du dig generelt tryk eller utryk, når du møder grupper af unge i Urbanplanen?". Konfidensintervallet er udregnet med et konfidensniveau på 95%.

Af tabel 2 fremgår det, at 42,4% af beboerne generelt føler sig trygge og 42,3% generelt føler sig utrygge, når de møder grupper af unge i Urbanplanen. Samtidig fremgår det, at 15,3% af beboerne ikke møder grupper af unge i Urbanplanen. Det er ikke muligt, at sammenligne andelen af beboere der oplever utryghed ved grupper af unge i Urbanplanen med andelen i andre boligområder, da der tidligere kun er lavet undersøgelser af utryghed ved grupper af unge i Urbanplanen selv. I Urbanplanens beboerundersøgelse fra 2004 angav 54% af beboerne, at de følte utryghed ved grupper af unge (Pedersen 2010:9) og i 2010 angav 64% af beboerne, at de følte utryghed ved grupper af unge (ibid.:20). De to beboerundersøgelser tydeliggjorde dog ikke hvilket spørgsmål, der blev anvendt til at kortlægge utrygheden. Det er derfor ikke muligt at afgøre, om andelen der føler sig utrygge ved grupper af unge i Urbanplanen, er steget eller faldet i forhold til de to tidligere undersøgelser. Det skyldes det forhold, at forskelligartede spørgsmål i målinger af trykghed kan have stor betydning for andelen, som føler utryghed (Farrall & Gadd 2004:11). I denne undersøgelse er begrebet *generelt* fx anvendt, som kan forstås sådan, at beboerne i al almindelig eller for det meste føler sig trygge eller utrygge, når de møder grupper af unge i Urbanplanen. Undersøgelser som ikke har anvendt begrebet generelt, vil derfor formentligt identificere en større andel af beboere, som oplever utryghed ved grupper af unge, da disse undersøgelser også medtager de beboere, som kun sjældent eller sporadisk oplever utryghed ved grupper af unge. Uanset om andelen er større eller mindre end de to tidligere undersøgelser, er der dog fortsat en stor andel af beboere, der generelt føler sig utrygge, når de møder grupper af unge i Urbanplanen.

I en statistisk sammenhæng er der to forhold, der kan have betydning for utryghedens omfang: Metoden der er brugt til at indsamle besvarelser, og hvorvidt stikprøven er repræsentativ i forhold til den fulde population.

Tabel 3: Trygge og utrygge beboere fordelt på indsamlingsmetode

	Gennemført manuelt	Gennemført online	Nogen besvarelser	
Tryg	101a (57,1%)	138b (35,8%)	4a,b (36,4%)	243 (42,4%)
Utryg	53a (29,9%)	183b (47,5%)	6a,b (54,5%)	242 (42,2%)
Jeg møder ikke grupper af unge i Urbanplanen	23a (13,0%)	64a (16,6%)	1a (9,1%)	88 (15,4%)
Total (N)	177 (100%)	385 (100%)	11 (100%)	573 (100%)

Procentueringen er opgjort på kolonneniveau. Det adspurgte spørgsmål er: "Føler du dig generelt tryk eller utryk, når du møder grupper af unge i Urbanplanen?". Forskellige bogstaver i cellerne på rækkeniveau betegner en statistisk signifikant forskel på 0,05 niveau mellem specifikke celler.

Blandt de beboere der selv har besvaret undersøgelsen online, føler 47,5% sig utrygge, og blandt de beboere der har deltaget i undersøgelsen ved dør til interview, føler 29,9% af beboerne sig utrygge. Der er således en statistisk signifikant forskel på andelen af beboere der føler sig utrygge i de to indsamlingsmetoder. Som tidligere beskrevet kan det ikke udelukkes, at der er forekommet en interviewereffekt. Oplevelsen ved dør til dør interviewene var dog, at de beboere der oplevede utryghed, meget gerne ville fortælle om den. Til gengæld tilkendegav flere af de trygge beboere, at undersøgelsen ikke var relevant for dem at deltage i. En nærliggende forklaring på forskellen er derfor, at de utrygge beboere i højere grad har ønsket at medvirke ved selv at besvare undersøgelsen online, da de har en stærk holdning til det undersøgte fænomen, og samtidig har et ønske om, at undersøgelsen skal bidrage til at gøre noget ved utrygheden. Dør til dør interviewene omfatter derimod besvarelser fra både utrygge beboere, som har en stærk holdning, men også fra trygge beboere som ikke nødvendigvis mener, at undersøgelsen er relevant, da det kan være sværere at sige nej til at deltage i en undersøgelse, når der står en person foran en.

Stikprøvens repræsentativitet er et andet forhold, der kan have betydning for utryghedens omfang. De yngre aldersgrupper er som tidligere beskrevet underrepræsenteret i stikprøven, og de ældre over 65 er overrepræsenteret. Det er derfor relevant at se nærmere på utryghedens omfang, når der vægtes for beboernes alder.

Tabel 4: Trygge og utrygge beboere fordelt med og uden aldersvægtning

	Uden vægt	Med vægt	Forskel i procentpoint
Tryg	244 (42,4%)	249 (43,9%)	1,5
Utryg	243 (42,3%)	231 (40,9%)	1,4
Jeg møder ikke grupper af unge i Urbanplanen	88 (15,3%)	86 (15,1%)	0,2
Total (N)	575 (100%)	566 (100%)	

Procentueringen er opgjort på kolonneniveau. Det adspurgte spørgsmål er: "Føler du dig generelt tryk eller utryk, når du møder grupper af unge i Urbanplanen?". Der er forskel i det totale antal adspurgte beboere, fordi 11 beboere ikke har svaret korrekt på deres alder, og derfor ikke indgår i vægningen af alder.

Af tabel 4 fremgår det dog, at vægtingen kun ændrer utryghedens omfang 1,4 procentpoint. En forskel der er så lille, at den ikke i sig selv bidrager til at forklare utryghedens omfang.

De beboere som føler sig utrygge ved grupper af unge, er også spurgt til, om de føler sig trygge eller utrygge ved grupper af unge i dagtimerne, og når det er mørkt.

Tabel 5: Utrygge beboere fordelt på tryghed og utryghed i dagtimer og når det er mørkt

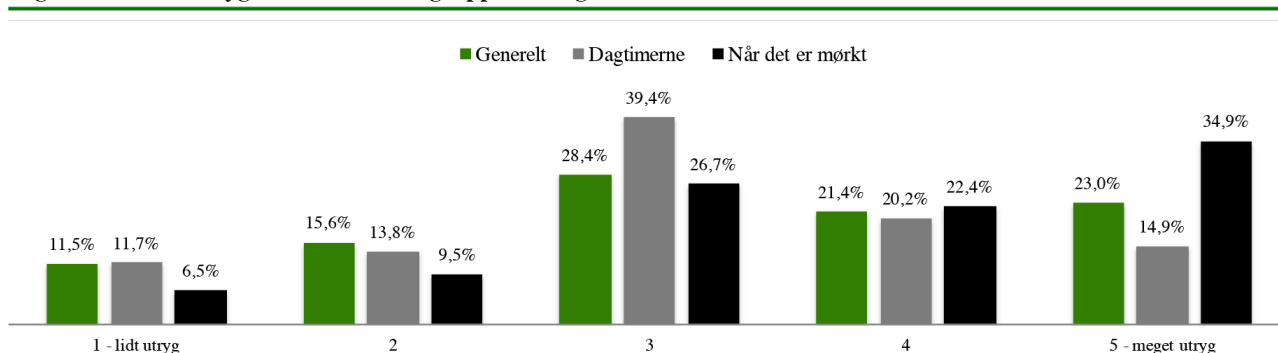
	I dagtimerne	Når det er mørkt	Forskel i procentpoint
Tryg	121a (49,8%)	1b (0,4%)	49,4
Utryg	94a (38,7%)	232b (95,5%)	56,8
Jeg møder ikke grupper af unge	28a (11,5%)	10b (4,1%)	7,4
Total (N)	243 (100%)	243 (100%)	

Procentueringen er opgjort på kolonneniveau. De adspurgte spørgsmål er: "Føler du dig generelt tryg eller utryg, når du møder grupper af unge i dagtimerne i Urbanplanen?" og "Føler du dig generelt tryg eller utryg, når du møder grupper af unge, når det er mørkt i Urbanplanen?". Forskellige bogstaver i celleerne på rækkeniveau betegner en statistisk signifikant forskel på 0,05 niveau mellem specifikke celler.

Af de utrygge beboere føler 95,5% sig utrygge ved grupper af unge, når det er mørkt, mens 38,7% af de utrygge beboere føler sig utrygge, når de møder grupper af unge i dagtimerne. Der er således en statistisk signifikant større andel på 56,8 procentpoint af de utrygge beboere, som føler sig utrygge ved grupper af unge, når det er mørkt. At mørket især fremmer utrygheden for beboerne er ikke ukendt i anden tryghedsforskning (Heber 2005:60), da mørket kan medføre, at det er sværere at se mennesker og fysiske rammer, når beboerne færdes i det offentlige rum (ibid.).

De beboere som føler sig utrygge, er ligeledes spurgt til hvor utrygge de føler sig ved grupper af unge generelt, i mørke og i dagtimer.

Figur 2: Grad af utryghed i mødet med grupper af unge

De adspurgte spørgsmål er: "Hvor utryg føler du dig generelt, når du møder grupper af unge i Urbanplanen?", "Hvor utryg føler du dig generelt, når du møder grupper af unge i dagtimerne i Urbanplanen?" og "Hvor utryg føler du dig generelt, når du møder grupper af unge, når det er mørkt i Urbanplanen?". Spørgsmålet er stillet til de 243, 94 og 232 beboere, der har svaret, at de føler sig utrygge når de møder grupper af unge generelt, i dagtimer og når det er mørkt. Gennemsnitlig grad af utryghed er beregnet til 3,29 generelt, 3,13 i dagtimerne og 3,70 når det er mørkt. Forskellen på de tre gennemsnitlige grader af utryghed er beregnet til at være statistisk signifikant ved brug af en t-test for parrede stikprøver med et konfidensinterval på 95%.

Figur 2 illustrerer, at der er stor variation i graden af utryghed, både generelt, i dagtimerne og når det er mørkt. Den gennemsnitlige grad af utryghed er 3,29 generelt, 3,13 i dagtimer og 3,70 når det er mørkt, og den gennemsnitlige grad af utryghed er statistisk signifikant større når det er mørkt end i dagtimerne.

I de fortløbende analyseafsnit er fokus på alle beboere, der føler sig utrygge, uanset om utryghed opleves i høj eller mindre grad - eller som en beboer udtrykte det: ”*alle mennesker har et behov for sikkerhed*” (Bilag 2). Samtidig bruges de to betegnelser *trygge beboere* og *utrygge beboere* fortløbende synonymt med beboere der enten føler sig generelt trygge eller utrygge, når de møder grupper af unge i Urbanplanen i både tabeller og i analysen.

Emotionel oplevelse af frygt

I dette afsnit ses nærmere på to forhold, som kan bidrage til at forklare, at næsten halvdelen af beboerne i Urbanplanen føler sig utrygge, når de møder grupper af unge i Urbanplanen, henholdsvis baggrunds faktorer som kendetegner beboerne, og tidligere erfaringer som beboerne i Urbanplanen har haft med grupper af unge inden for det sidste år. Hensigten med afsnittet er, at anskueliggøre hvem de utrygge beboere er, hvem grupper af unge er, hvilken adfærd grupper af unge har i situationer, som gør beboerne utrygge og hvilken betydning tidligere erfaringer har for den utryghed, som nogle af beboerne føler ved grupper af unge i Urbanplanen.

Beboernes køn

Tabel 6: Trygge og utrygge beboere fordelt på køn**

	Mand	Kvinde	
Tryg	123 (58,9%)	121 (43,5%)	244 (50,1%)
Utryg	86 (41,1%)	157 (56,5%)	243 (49,9%)
Total (N)	209 (100%)	278 (100%)	487 (100%)

Procentueringen er opgjort på kolonneniveau. De adspurgte spørgsmål er: "Føler du dig generelt tryg eller utryg, når du møder grupper af unge i Urbanplanen?" og "Hvad er dit køn?". Statistisk signifikans er udregnet ved χ^2 : * p<0,05; ** p<0,01.

Af tabel 6 fremgår det, at der er statistisk signifikant forskel på andelen af kvinder og mænd, som føler sig utrygge, når de møder grupper af unge, hvor en større andel af kvinderne er utrygge (56,5%) end mændene (41,1%). At kvinder er mere utrygge end mænd, er veldokumenteret i anden tryghedsforskning (Avlund et al. 2013:31; Heber 2005:42; Andersen et al 2013:25). Heber peger på, at særligt unge kvinder er bange for at blive overfaldet og voldtaget af mænd, når de opholder sig i det offentlige rum (Heber 2005:41), og derfor kan et møde med grupper af unge, som består af mænd, udløse frygt for at blive overfaldet og voldtaget. Samtidig argumenterer Bourdieu for, at menneskekroppen er underlagt en konstruktionsproces (2007:10), hvor den "... selv i dens tilsyneladende mest naturlige træk (dens størrelse, højde, vægt, muskulatur osv.)..." er et socialt produkt (ibid.:84). Bourdieu peger på, at den betragtning, som mennesker har af forskellene på mande- og kvindekroppen, er et resultat af en konstruktionsproces, som er ude af trit med de biologiske forskelle, der faktisk er på mænd og kvinders kroppe (ibid.:18-26). Bourdieus pointe kan forklare, at kvinder får en mere sårbar opfattelse af sig selv end mændene, hvor kvinder på grund af deres mindre fysiske statur i højere grad ser sig selv som lette ofre for en potentiel forbrydelse (Avlund 2012:33), fordi en lille og smal kvindekrop i højere grad bliver opfattet som fysisk sårbar, og derfor menes at give kvinder færre handlemuligheder end mændene, hvis de skal forsvare sig mod en potentiel forbrydelse (Heber 2005:43). Samtidig kan Bourdieus pointe forklare, at forældre og politi i højere grad advarer piger end

drenge om forskellige kriminalitetsformer, og samtidig opfordrer pigerne til at beskytte sig selv (Heber 2005:42), fordi kvindekroppen opfattes som lille og dermed svag. Forskellen på mænd og kvinder blev også diskuteret i trygheds-cirklerne, hvor en mandlig deltagers fortælling om hvordan han ikke ville lade sig skræmme af unge i Urbanplanen, får en kvindelig deltager til at udbryde: *"du er en stor og stærk mand, jeg er en lille kvinde"*. Diskussionen fremhæver således den pointe, at kvindekroppen opfattes fysisk sårbar og derfor kan ændre opfattelsen af, hvordan kvinder opfatter deres evne til at håndtere en potentiel farlig situation. Forskellen på andelen af mænd og kvinder i Urbanplanen, som føler sig utrygge ved grupper af unge, er dog ikke så udtalt, at den i sig selv giver megen forklaring på, at nogle beboere oplever utryghed ved grupper af unge, da der stadig er en stor andel af mændene, som føler sig utrygge, når de møder grupper af unge.

Beboernes alder

Tabel 7: Trygge og utrygge beboere fordelt på aldersgrupper

	15-17 år	18-24 år	25-29 år	30-34 år	35-49 år	50-64 år	Over 65 år
Tryg	2a,b (40,0%)	19b (79,2%)	14a,b (45,2%)	13a,b (44,8%)	48a,b (52,2%)	64a (41,3%)	80a,b (54,8%)
Utryg	3a,b (60,0%)	5b (20,8%)	17a,b (54,8%)	16a,b (55,2%)	44a,b (47,8%)	91a (58,7%)	66a,b (45,2%)
Total	5 (100%)	24 (100%)	31 (100%)	29 (100%)	92 (100%)	155 (100%)	146 (100%)

Procentueringen er opgjort på kolonneniveau. Forskellige bogstaver i celler på rækkenniveau betegner en statistisk signifikant forskel på 0,05 niveau mellem specifikke celler. De adspurgte spørgsmål er: *"Føler du dig generelt tryg eller utryg, når du møder grupper af unge i Urbanplanen?"* og *"Hvor gammel er du?"*.

Ses der på, hvordan utrygheden ved grupper af unge fordeler sig på forskellige aldersgrupper, viser ovenstående tabel, at der kun kan påvises en statistisk signifikant forskel mellem gruppen af 50-64 årige og gruppen af 18-24 årige, hvor de 18-24 årige føler sig mindre utrygge end gruppen af 50-64 årige. Samtidig er der ingen af disse aldersgrupper, som er statistisk signifikant forskellige fra de øvrige aldersgrupper. Gruppen af 18-24 årige er dog den aldersgruppe, som føler sig mindst utrygge ved grupper af unge i forhold til alle de øvrige aldersgrupper rent procentmæssigt. Når de 18-24 årige alligevel ikke fremtræder som statistisk signifikant forskellig fra de øvrige aldersgrupper, til trods for den store forskel i procentpoint, hænger det sammen med, at denne gruppe i stikprøven kun består af 24 beboere. Det kan dog godt tænkes, at gruppen af 18-24 årige faktisk føler sig mindre utrygge ved grupper af unge i Urbanplanen end de øvrige aldersgrupper. Gruppen af 18-24 årige er unge mennesker ligesom de grupper af unge, som beboerne føler sig utrygge ved. Der kan derfor være et kendskab mellem nogle af de adspurgte i aldersgruppen af 18-24 årige, og de grupper af unge i Urbanplanen, som nogle af beboerne føler utryghed ved. Kendskabet kan være opnået ved at have gået på samme skole, eller ved at have fælles bekendtskaber. Tidligere tryghedsforskning har peget på, at kendskabet er en faktor, som modvirker den enkeltes følelse af utryghed i udsatte boligområder

(Avlund 2012:12), da et øget kendskab medfører en højere grad af tillid. En tillid som kan medføre, at den enkelte beboer i mindre grad vil betragte andre beboere som potentielle kriminelle eller utryghedsskabende (Avlund 2012:12). Kendskabet var også en del af tryghedscirklerne, hvor en af beboerne udtrykte det således: *"hvis man kender en af de unge i gruppen, er man ikke utryg på samme måde, som når man ikke kender nogen"* (Bilag 2). Det er derfor oplagt, at et øget kendskab til grupper af unge blandt de 18-24 årige modvirker den følelse af utryghed, som en større andel af beboerne i de øvrige aldersgrupper føler. På tværs af de øvrige aldersgrupper optræder der dog stadig ikke en statistisk signifikant forskel, og alder er derfor en baggrundsfaktor som ikke har særlig betydning for følelsen af utryghed ved grupper af unge.

Andre baggrundsfaktorer

Ud over køn og alder er beboerne spurgt om uddannelsesniveau, beskæftigelsesstatus, indkomst, afdeling de bor i, antal år de har været bosiddende i Urbanplanen, hvor mange der bor, over og under 18 år, i deres husstand og om de og deres forældre er født i Danmark. Disse baggrundsfaktorer har vist sig ikke at have betydning for følelsen af utryghed ved grupper af unge i Urbanplanen. Dette er i sig selv interessant, da tidligere tryghedsforskning har vist, at særligt uddannelsesniveau og beskæftigelsesstatus kan påvirke menneskers generelle følelse af utryghed (Avlund et al. 2013:32). Det er dog ikke ukendt i anden tryghedsforskning i udsatte boligområder, hvor disse sammenhænge heller ikke blev fundet (ibid.). Samlet set peger analysen af baggrundsfaktorer derfor på, at de mindre forskelle der er på køn og aldersgrupper, kan have reelle årsager, men at forskellene er så små, at de mere grundlæggende forklaringer på at nogle af beboerne føler sig utrygge, når de møder grupper af unge, må findes andetsteds. Først vendes opmærksomheden mod situationer med grupper af unge, som inden for det sidste år har gjort nogle af beboerne utrygge.

Tidligere erfaringer med grupper af unge

Tabel 8: Utryg oplevelse inden for det sidste år fordelt på trygge og utrygge beboere**

	Tryg	Utryg	Total	Udregnet sammenhæng
Ja, har oplevet en utryg situation	12 (5,0%)	134 (55,6%)	146 (30,2%)	0,920
Nej, har ikke oplevet en utryg situation	230 (95,0%)	107 (44,4%)	337 (69,8%)	
Total	242 (100%)	241 (100%)	483 (100%)	

Procentueringen er opgjort på kolonneniveau. De adspurgte spørgsmål er: *"Føler du dig generelt tryk eller utryk, når du møder grupper af unge i Urbanplanen?"* og *"Har du inden for det sidste år oplevet en situation med grupper af unge, som gjorde dig utryk?"*. Statistisk signifikans er udregnet ved χ^2 : * p<0,05; ** p<0,01.

Ovenstående tabel viser, at en markant større andel af de utrygge beboere inden for det sidste år har haft en utryg oplevelse med grupper af unge i Urbanplanen. Årsagen til at de utrygge beboere føler sig utrygge ved grupper af unge, kan derfor være, at de har oplevet adfærd fra grupper af unge inden for det sidste år, så det er naturligt at de føler sig utrygge, når de møder grupper af unge. På den anden side har 44,4% af de utrygge beboere ikke oplevet situationer med grupper af unge, som gjorde dem utrygge inden for det sidste år, og derfor er der stadig en stor andel af de utrygge beboere, hvor tidligere utrygge situationer ikke har betydning. Den nærliggende forklaring på dette forhold kunne dog være, at disse beboere faktisk har oplevet utrygge situationer med grupper af unge, men at oplevelsen ligger længere tilbage i tiden, og derfor ikke fremkommer, når der spørges til det sidste år. Undervejs i arbejdet i tryghedscirklerne gjorde alle beboerne på nær én opmærksom på utrygge situationer, som de havde oplevet med grupper af unge. Da diskussionen stod på, var det tydeligt, at disse situationer havde været så markante, at de havde indflydelse på andre situationer med grupper af unge, eller som en beboer præcist udtrykte det: “*Man tager utrygheden med sig*” (Bilag 2). Beboerne pegede på, at de i de fleste tilfælde møder grupper af unge, hvor de unge i sig selv ikke foretager sig noget forkert, men at beboerne stadig føler utryghed, fordi den tidligere oplevelse man har haft, har betydning for fremtidige møder med grupper af unge. Samtidig lavede beboerne en begrebsmæssig skelnen mellem de to typer af situationer. Her blev den oprindelige hændelse, hvor de unge foretog sig noget, beboerne betragtede som forkert, beskrevet med at være *skræmt*, og øvrige situationer blev beskrevet med at *være på vagt* (Bilag 2). Forklaringen understøttes da også af kognitionspsykologien, hvor det at have haft en erfaring med et forhold, medfører en ændring i menneskers opfattelser af fremtidige situationer af lignende karakter (Hutchinson & Oltedal 2006:149). I tryghedscirklerne var der dog en af beboerne, som ikke havde oplevet en utryg situation inden for det sidste år, men stadig oplevede at føle sig utryg ved grupper af unge. Da beboerne reflekterede over dette, blev de hurtigt enige om, at man ikke selv behøvede at have været til stede i en situation, som gjorde en utryg. I stedet kunne man have hørt om problemer med grupper af unge andetsteds. Forklaringen understøttes da også i en vis grad af tidligere tryghedsforskning i udsatte boligområder (Avlund 2012:29-30; Avlund et al. 2013:14) og er et forhold alle beboerne er blevet spurgt til.

Hørt om problemer med grupper af unge

Tabel 9: Har hørt om problemer med grupper af unge inden for det sidste år fordelt på trygge og utrygge beboere

		Tryg	Utryg	Udregnet sammenhæng
Hørt om problemer med grupper af unge gennem medier*	Ja	43 (17,6%)	66 (27,2%)	0,271
	Nej	201 (82,4%)	177 (72,8%)	
	Total (N)	244 (100%)	243 (100%)	
Hørt om problemer med grupper af unge gennem snak med naboer**	Ja	24 (9,8%)	74 (30,5%)	0,601
	Nej	220 (90,2%)	169 (69,5%)	
	Total (N)	244 (100%)	243 (100%)	
Hørt om problemer med grupper af unge gennem snak med andre beboere**	Ja	44 (18,0%)	113 (46,5%)	0,596
	Nej	200 (82%)	130 (53,5%)	
	Total (N)	244 (100%)	243 (100%)	
Hørt om problemer med grupper af unge andre steder	Ja	27 (11,1%)	24 (9,9%)	0,063
	Nej	217 (88,9%)	219 (90,1%)	
	Total (N)	244 (100%)	243 (100%)	

Procentueringen er opgjort på kolonneniveau. De adspurgte spørgsmål er: "Føler du dig generelt tryg eller utryg, når du møder grupper af unge i Urbanplanen?" og "Har du inden for det sidste år hørt om problemer med grupper af unge i Urbanplanen?". Den udregnede sammenhæng er sket med en gammatest. Statistisk signifikans er udregnet ved χ^2 : * $p < 0,05$; ** $p < 0,01$.

Samlet set er det beregnet, at 71,2% af de utrygge beboere, inden for det sidste år hørt om problemer med grupper af unge i Urbanplanen, gennem medier, snak med naboer, snak med andre beboere eller andre steder. Der er samtidig en sammenhæng mellem om beboerne generelt føler sig trygge eller utrygge, når de møder grupper af unge, og om de inden for det sidste år har hørt om problemer med grupper af unge, hvor særligt snak med naboer eller andre beboere er mest sammenhængende med utryghed ved grupper af unge. At det i særlig grad er den nære snak med naboer og andre beboere, som har den største sammenhæng til utryghed ved grupper af unge (0,601 og 0,596) frem for historier i medier (0,271) hænger formentligt sammen med graden af tillid, beboerne har til de kilder, hvor beboerne kan have hørt om problemer med grupper af unge. En beboer i tryghedscirklerne udtrykte det sådan, at når man har valgt at tale med en person, så er det nok fordi, at man har tillid til, hvad den person siger (Bilag 2). Derfor er det oplagt, at historier fortalt af naboer eller andre beboere, som man i højere grad stoler på, har større betydning for ens følelse af utryghed, når man møder grupper af unge i Urbanplanen end historier fortalt af medier, som beboerne ikke automatisk stoler på. Samtidig er det formentligt sjældent, at de historier der kan være om grupper af unge i medier, har med grupper af unge i Urbanplanen at gøre. Omvendt kan sammenhængen også forklares sådan, at utrygheden medfører, at de utrygge beboere i højere grad end de trygge beboere taler med andre beboere om problemer med grupper af unge, fordi det er en gruppe, som vækker stærke følelser, og at der derfor er et behov for at tale med andre om dem.

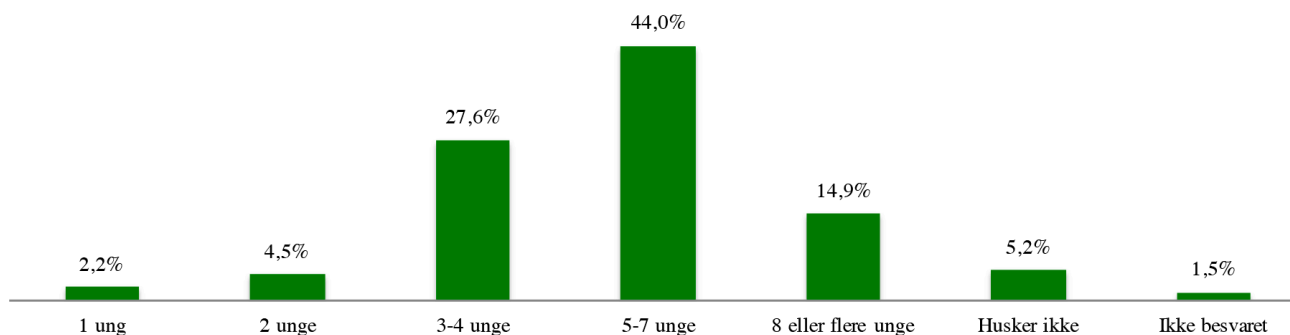
Ses der udelukkende på de 107 beboere, som ikke inden for det sidste år har oplevet en situation med grupper af unge, som gjorde dem utrygge (tabel 8), har 64 af disse beboere hørt om problemer med

grupper af unge enten gennem medier, snak med naboer, snak med andre beboere eller andre steder (ikke vist i tabel). De tidligere erfaringer som beboere har haft med grupper af unge, enten ved selv at opleve en utryg situation eller ved at have hørt om problemer med grupper af unge gør sig således gældende for samlet set 81,5% af de utrygge beboere (ikke vist i tabellen). I den henseende er det oplagt, at tidligere erfaringer kan være en væsentlig forklaring på, at nogle af beboerne føler utryghed, når de møder grupper af unge.

For at tidligere erfaringer kan medføre utryghed i andre situationer med grupper af unge, er det dog nødvendigt, at de nye situationer har noget til fælles med de oprindelige situationer. De grupper af unge som beboerne har oplevet utrygge situationer med eller har hørt om problemer med, skal så at sige være genkendelige ved enten at være de samme unge, eller i det mindste unge, som minder om, da det ellers er det svært at forestille sig, at situationerne skulle medføre utryghed i fremtidige situationer. I den henseende er det interessant at dykke dybere ned i de situationer, som de utrygge beboere har oplevet som utrygge inden for det sidste år.

Antal unge i utrygge situationer

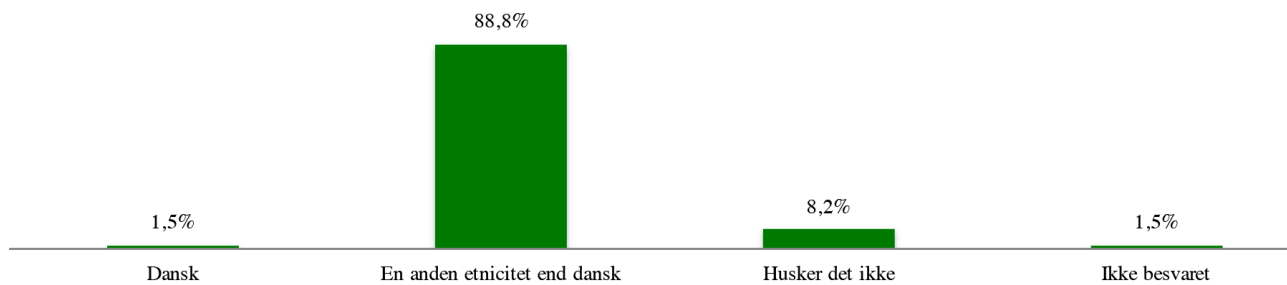
Figur 3: Antal unge i situationen der gjorde de utrygge beboere utrygge

Det adspurgte spørgsmål er: "Hvor mange unge var der i den situation, der gjorde dig utryg?". Spørgsmålet er opgjort for de 134 beboere, som inden for det sidste år har oplevet en situation med grupper af unge, som gjorde dem utrygge og som generelt føler sig utrygge, når de møder grupper af unge i Urbanplanen.

Størstedelen af de utrygge beboere har angivet at det særligt er gruppestørrelser på 3-4 unge, 5-7 unge og 8 eller flere unge, der har gjort dem utrygge inden for det sidste år. Disse gruppestørrelser udgør samlet set 86,5% af de situationer, som har gjort beboerne utrygge. Ses der samtidig nærmere på de unge, som var en del af situationerne, er særligt ét kendetegn fremtrædende; de unges etnicitet.

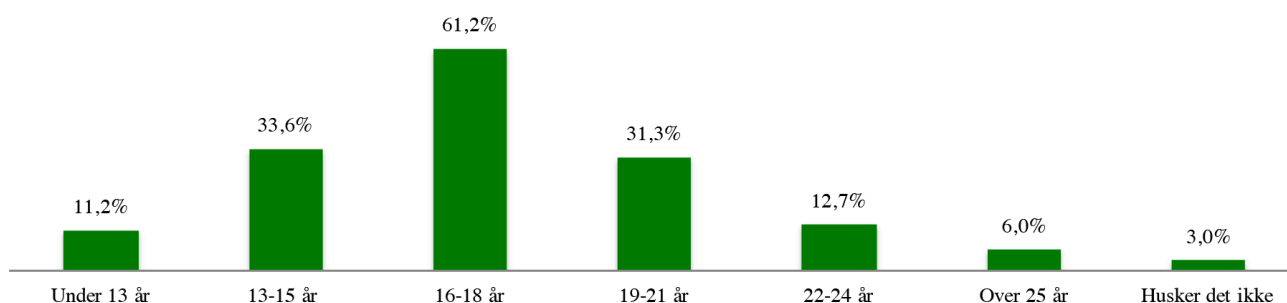
Figur 4: De unges etnicitet i situationen der gjorde de utrygge beboere utrygge

Det adspurgte spørgsmål er: "Hvilken etnicitet havde de unge i den situation, der gjorde dig utryg?". Spørgsmålet er opgjort for de 134 beboere, som inden for det sidste år har oplevet en situation med grupper af unge, som gjorde dem utrygge og som generelt føler sig utrygge, når de møder grupper af unge i Urbanplanen.

Som ovenstående figur illustrerer, er der næsten helt entydigt tale om, at de unge som beboere har oplevet en utryg situation med, har en anden etnicitet end dansk, et forhold som ligeledes blev påpeget i tryghedscirklerne, hvor en beboer udtrykte det sådan: "Danske unge står ikke sammen i grupper" (Bilag 2).

Figur 5: Alder på de unge i situationen der gjorde de utrygge beboere utrygge

Det adspurgte spørgsmål er: "Hvor gamle var de unge i den situation, der gjorde dig utryg?". Spørgsmålet er opgjort for de 134 beboere, som inden for det sidste år har oplevet en situation med grupper af unge, som gjorde dem utrygge og som generelt føler sig utrygge, når de møder grupper af unge i Urbanplanen. Beboerne har haft mulighed for at svare flere aldre på en gang, og derfor er totalen over 100%.

Et tredje kendetegn der gør sig gældende, er at der er stor spredning i den alder, de unge har i situationer, som beboerne har oplevet som utrygge. Der er altså ingen klart defineret aldersgruppe, som kendetegner de situationer, som har gjort beboerne utrygge. Dog er det særligt aldersgrupperne fra 13-21 år, som har gjort sig gældende i situationer, som har gjort de utrygge beboere utrygge inden for det sidste år.

Til trods for aldersspredningen tegner der sig alligevel et mønster af, hvad der kendetegner de unge, som beboerne har oplevet en utryg situation med; der er, næsten udelukkende, tale om unge indvandrermand i alderen 13-21 år, som står sammen i grupper på, hovedsageligt, 3-8 eller flere unge. Det der kendetegnede de unge, som beboerne havde oplevet utrygge situationer med, var også en del af diskussionerne i tryghedscirklerne. I diskussionen blev ovenstående mønster bekræftet, men derudover gik samtalen med beboerne på, om de unge som de følte utryghed ved, så var unge der stod i jakkesæt.

Spørgsmålet blev af beboerne opfattet som humoristisk, og en af beboerne udbryder: *“De er nok ikke det man kan betegne som borgerdyr”* (Bilag 2). I stedet fremhævede beboerne, at de kendetegn der karakteriserede grupper af unge, var at det var unge med *hattetrojer, omvendte kasketter, en speciel frisure og korte pilotjakker* (Bilag 2). Om disse kendetegn også gør sig gældende for de øvrige beboere, er ikke til at sige, men i de syv uger hvor der blev foretaget dør til dør interview, var det samme kendetegn, som karakteriserede de grupper af unge, vi selv stødte på. Det er derfor nærliggende, at de tidligere erfaringer som beboerne har haft med grupper af unge, kan føre til utryghed i nye situationer med grupper af unge, da grupper af unge ikke er alle mulige forskellige unge, men er karakteriseret ved at være en helt særlig gruppe af unge; en gruppe der er genkendelig.

Karakteristikken af grupper af unge åbner samtidig op for en anden forklaringsmodel. Når der ikke blot er tale om alle mulige forskellige grupper af unge, men i stedet helt særlige unge, kan en anden forklaring være, at nogle af beboerne føler sig utrygge ved netop disse grupper af unge, fordi de unge ser ud som de gør, og dermed afviger fra hvordan unge i det danske samfund sædvanligvis ser ud. Erving Goffman udtrykker det således:

“Mens den fremmede er til stede i vores nærhed, kan det vise sig, at han besidder en egenskab, der skiller ham ud fra andre personer i den kategori, hvori kan kunne tænkes indplaceret, og det af en mindre ønskværdig slags - han kan i ekstreme tilfælde vise sig at være en person, der er helt igennem ond, farlig eller svag.” (Goffman 2009:44).

Når beboerne betragter grupper af unge, kan de unge således opfattes, som nogle der skiller sig ud fra andre unge i det danske samfund, og kan derfor opfattes som potentielt farlige. Dette åbner således op for, at beboerne kan opleve utryghed ved disse grupper af unge, fordi de betragtes som afvigende fra det sædvanlige, og derfor kan opleves, som nogle beboerne skal være påpasselige overfor, når de møder dem i det offentlige rum. Goffman peger på, at (stigmatiserings)processen forekommer, fordi mennesket er i stand til at forudsige, hvilken kategori andre mennesker tilhører, og hvilke egenskaber andre mennesker besidder alene på baggrund af deres udseende (ibid.:44). En proces som sker, fordi samfundet inddeler mennesker i kategorier, og beslutter hvilke egenskaber, der bør opfattes som sædvanlige og naturlige (ibid.:43). Det er i den henseende interessant, at tidligere forskning har påvist, at denne type af unge bliver konstrueret på en helt speciel måde i medier på samfundsniveau:

“In the last decade, from the early 1990s to the early 2000s, the news media has focused intensely on crimes committed by young men of Arabic origin. In the process, the news media have constructed a stereotype of young, visible minority males as criminal, a stereotype that is out of proportion to their actual participation in crime.” (Andreassen 2005:75).

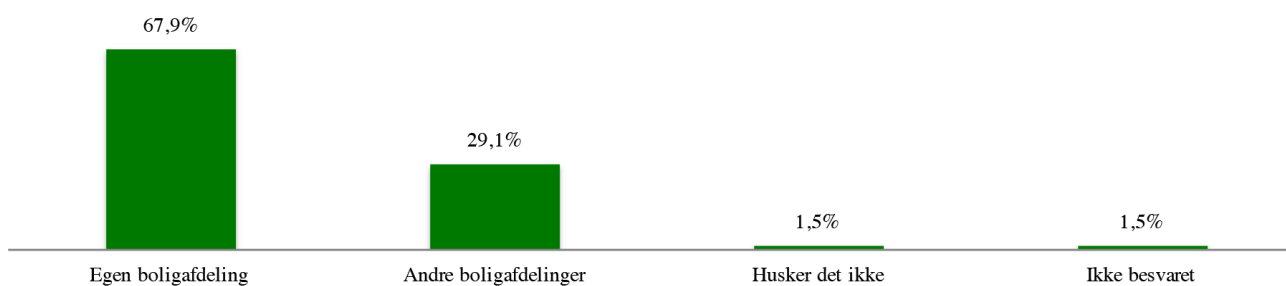
Denne samfundsmæssige stigmatiseringsproces af de unge, som nogle der i højere grad begår kriminalitet, kan derved påvirke hvordan nogle af beboerne opfatter grupper af unge, når de møder dem, og således være årsag til, at de føler utryghed ved dem.

Det er selvsagt, at Goffmans stigmatteori oftest anvendes til at beskrive og forklare, hvordan samfundsskabte kategoriseringer får negative konsekvenser for stigmatiserede grupper (Jacobsen & Kristiansen 2009:25-32). Men det betyder også, at mennesker som anerkender den samfundsskabte kategorisering (og nogle gange diskriminerer), er underlagt en større samfundsskabt konstruktionsproces af normalitet (ibid.:43). En proces som skaber negative konsekvenser for både de unge men også for nogle af beboerne, fordi de unge kan forventes at være farlige, selvom de ikke nødvendigvis er det. Sanktionen og diskriminationen af de unge var også en del af arbejdet i tryghedscirklerne, hvor beboerne af flere omgange snakkede om, hvordan frygten for repressalier gjorde, at beboerne fravalgte at fortælle grupper af unge, at de betragtede deres adfærd som forkert til trods for deres ønske herom (Bilag 1).

De beboere der har oplevet en utryk situation med grupper af unge, er også blevet spurgt til hvor situationen fandt og sted.

Stedet for de utrygge situationer

Figur 6: Stedet for situationen der gjorde de utrygge beboere utrygge

Det adspurgte spørgsmål er: "Hvor fandt situationen der gjorde dig utryk sted?". Spørgsmålet er opgjort for de 134 beboere, som inden for det sidste år har oplevet en situation med grupper af unge, som gjorde dem utrygge og som generelt føler sig utrygge, når de møder grupper af unge i Urbanplanen.

Af figur 6 fremgår det at 69,9% af situationerne, som har gjort beboerne utrygge, har fundet sted i egen boligafdeling, mens 28,8% af situationerne har fundet sted i andre boligafdelinger. Det er derfor nærliggende, at se nærmere på om der generelt er en sammenhæng mellem følelsen af utryghed ved grupper af unge, og følelsen af utryghed ved forskellige steder hvor beboerne færdes.

Tabel 10: Beboere der føler sig trygge og utrygge forskellige steder fordelt på trygge og utrygge beboere

		Tryg	Utryg	Total	Udregnet sammenhæng
Tryg eller utryg i egen boligafdeling**	Tryg	240 (98,4%)	166 (68,3%)	406 (83,4%)	0,931
	Utryg	4 (1,6%)	77 (31,7%)	81 (16,6%)	
	Total	244 (100%)	243 (100%)	487 (100%)	
Tryg eller utryg i de andre boligafdelinger**	Tryg	231 (94,7%)	90 (37%)	321 (65,9%)	0,936
	Utryg	13 (5,3%)	153 (63%)	166 (34,1)	
	Total	244 (100%)	243 (100%)	487 (100%)	
Tryg eller utryg i København**	Tryg	228 (93,4%)	200 (82,3%)	428 (87,9%)	0,508
	Utryg	16 (6,6%)	43 (17,7%)	59 (12,1%)	
	Total	244 (100%)	243 (100%)	487 (100%)	

Procentueringen er opgjort på kolonneniveau. De adspurgte spørgsmål er: "Føler du dig generelt tryg eller utryg, når du møder grupper af unge i Urbanplanen?", "Føler du dig generelt tryg eller utryg når du går alene i din egen boligafdeling?", "Føler du dig generelt tryg eller utryg når du går alene i de andre boligafdelinger i Urbanplanen?" og "Føler du dig generelt tryg eller utryg når du går alene i resten af København?". Den udregnede sammenhæng er sket med en gammatest. Statistisk signifikans er udregnet ved χ^2 : * p<0,05; ** p<0,01.

Af tabel 10 fremgår det, at der er en stærk sammenhæng (0,931) mellem utryghed ved grupper af unge og utryghed i egen boligafdeling samt utryghed ved grupper af unge og utryghed i andre boligafdelinger (0,936). Ses der på de beboere, der føler utryghed ved grupper af unge, er det 31,7% af dem, som også føler utryghed ved at færdes i egen boligafdeling, mens 63% føler utryghed ved at færdes i andre boligafdelinger. Om utrygheden i boligafdelingerne skyldes utryghed ved grupper af unge eller omvendt er dog ikke til at vide med sikkerhed, men for de beboere der føler utryghed i enten egen boligafdeling eller andre boligafdelinger, gør det sig gældende, at 77 af de 81 beboere der føler utryghed ved at færdes i egen boligafdeling, også føler utryghed ved grupper af unge, mens 153 af de 166 beboere der føler utryghed ved at færdes i andre boligafdelinger, føler utryghed ved grupper af unge. Anden tryghedsforskning i udsatte boligområder har peget på, at boligområdets fysiske udformning kan påvirke utrygheden (Avlund 2012:20), da denne kan medvirke til at hæmme den uformelle sociale kontrol, der foregår beboerne imellem (ibid.). Tidligere tryghedsundersøgelser i Urbanplanen har endvidere peget på, at der er en markant tendens til, at beboerne er mere utrygge, jo længere beboerne bevæger sig væk fra egen boligafdeling, og samtidig at der findes specifikke områder i Urbanplanen som er særlig utrygge så som Solvang Centret og Remiseparken (Pedersen 2010:19). Et område som Remiseparken i Urbanplanen, hvor forskellige træer og buske kan mindske beboernes muligheder for at holde øje med hinanden (Avlund 2012:20), kan således være et område, som bidrager til at øge utrygheden. Remiseparken er ligesom Solvang Centret et område, hvor grupper af unge nogle gange opholder sig. Det er derfor nærliggende, at utryghed ved grupper af unge for nogle af beboerne, kan medvirke til, at beboerne generelt føler utryghed ved at færdes i egen boligafdeling eller andre boligafdelinger; fordi de fysiske omgivelser kan gøre beboerne utrygge, hvis disse mindsker muligheden for at holde øje med, hvad grupper af unge foretager sig.

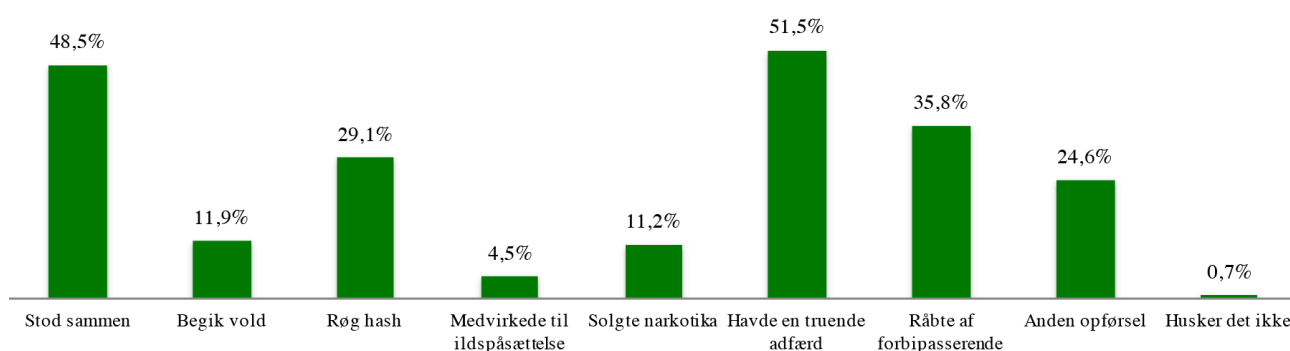
Når flere af de beboere, der føler utryghed ved grupper af unge, også føler utryghed ved at færdes i de andre boligafdelinger end i egen boligafdeling, kunne det tænkes at hænge sammen med beboerens tidligere erfaringer med grupper af unge. Vendes fokus tilbage til stedet for de situationer beboerne har

oplevet som utrygge med grupper af unge i figur 6, var det dog 67,9% af beboerne, som havde oplevet en utryg situation med grupper af unge i egen boligafdeling, mens 29,1% havde oplevet situationen i andre boligafdelinger. Det kan derfor virke lidt paradoksalt, at en langt større andel af de beboere der er utrygge ved grupper af unge, er utrygge i de andre boligafdelinger i Urbanplanen, når de tidligere oplevelser i højere grad har foregået i egen boligafdeling. I dør til dør interviewene, gav flere af beboerne udtryk for, at de ikke færdes i de andre boligafdelinger, fordi de havde hørt rygter fra naboer eller andre beboere om grupper af unge. De forskellige afdelingers beboere pegede så at sige alle på utrygheden ved grupper af unge, som særlig problematiske i de andre boligafdelinger. Forklaringen på paradokset kan derfor være, at Urbanplanen dækker et forholdsvist stort areal, hvor der er stor afstand mellem de forskellige boligafdelinger, og hvor beboerne ikke nødvendigvis har et socialt kendskab til beboerne i de andre boligafdelinger, hvorfor mytedannelser kan forekomme. Mytedannelser som kan føre til utryghed ved at gå i de andre afdelinger, og samtidig til utryghed når beboerne møder grupper af unge.

Adfærd i utrygge situationer

Figur 7: De unges opførsel i situationen der gjorde de utrygge beboere utrygge

Det adspurgte spørgsmål er: "Hvilken opførsel havde de unge i den situation, der gjorde dig utryg?". Spørgsmålet er opgjort for de 134 beboere, som inden for det sidste år har oplevet en situation med grupper af unge, som gjorde dem utrygge og som generelt føler sig utrygge, når de møder grupper af unge i Urbanplanen. Beboerne har haft mulighed for at svare flere typer af adfærd, og derfor er totalen over 100%.

Af figur 7 fremgår det, at adfærd der kan betragtes som normbrydende i særlig grad har kendetegnet de situationer, som beboerne har oplevet som utrygge, såsom at stå sammen i grupper (48,5%), at have en truende opførsel (51,5%) og at råbe af forbipasserende (35,8%). De forskellige typer af normbrydende adfærd er samlet set beregnet til at udgøre 38,9% af situationerne, og den normbrydende adfærd er i kombination med kriminalitet beregnet til at udgøre 29,8% af situationerne. At normbrydende adfærd kan føre til utryghed, kan hænge sammen med, at normbrydende adfærd bliver forbundet med kriminalitet i beboernes bevidsthed, hvilket giver god mening, da 29,8% af situationerne har bestået af både normbrydende adfærd og kriminalitet. Det er derfor plausibelt, at den normbrydende adfærd for en del af beboerne bliver direkte forbundet med kriminalitet, som kan være farlig for beboerne.

Samtidig er situationer med udelukkende kriminel adfærd beregnet til at udgøre 6,1% af situationerne, og endelig udgør beboere der ikke har besvaret spørgsmålet, ikke husker adfærden eller har svaret en anden form for adfærd 25,2% af situationerne. Andre forklaringer på utryghed ved normbrydende og kriminel adfærd ses der nærmere på i næste analyseafsnit.

På tværs af afsnittet

På tværs af tabellerne i dette afsnit tegner sig et mønster af, at de beboere, som generelt føler sig utrygge ved grupper af unge, også føler sig mere utrygge ved andre forhold end de trygge beboere: En markant større andel har oplevet utrygge situationer inden for det sidste år, en markant større andel føler sig generelt utrygge, når de går alene i egen boligafdeling og i andre boligafdelinger og en markant større andel føler sig generelt utrygge i hverdagen, som det fremgår af nedenstående tabel.

Tabel 11: Tryk og utryk i hverdagen fordelt på trygge og utrygge beboere

		Tryk	Utryk	Total	Udregnet sammenhæng
Tryk eller utryk i hverdagen**	Tryk	238 (59,5%)	162 (40,5%)	400 (100%)	0,904
	Utryk	6 (6,9%)	81 (93,1%)	87 (100%)	
	Total	244 (50,1%)	243 (49,9%)	487 (100%)	

Procentueringen er opgjort på rækkenniveau. De adspurgte spørgsmål er: "Føler du dig generelt tryk eller utryk, når du møder grupper af unge i Urbanplanen?" og "Føler du dig generelt tryk eller utryk i din hverdag?". Den udregnede sammenhæng er sket med en gammatest. Statistisk signifikans er udregnet ved χ^2 : * $p < 0,05$; ** $p < 0,01$.

En forklaring på at nogle af de utrygge beboere føler sig utrygge ved grupper af unge, kan derfor være, at der er forhold ved den enkelte beboer, såsom psykisk sårbarhed, som gør beboeren mere frygtsom. Et af de individuelle forhold som tidligere har vist sig at indvirke på utrygheden i et udsat boligområde, er hvorvidt, beboerne har adgang til et netværk, hvor stærke relationer kan modvirke utrygheden (Balvig et al. 2011:136 i Avlund 2012:26). Om disse beboere har et svagere netværk, og derfor føler sig utrygge, er ikke til at sige og denne undersøgelse har ikke haft til hensigt at undersøge de individuelle psykologiske omstændigheder, der kan gøre sig gældende for den enkelte beboer. Der er derfor ikke arbejdet videre med denne forklaringsmodel, om end der på tværs af de forskellige spørgsmål, tegner sig et mønster af, at en sådan forklaringsmodel formentligt vil kunne bidrage til forklaringen af, hvorfor nogle af beboerne generelt føler sig utrygge, når de møder grupper af unge i Urbanplanen.

Samlet set peger dette analyseafsnit på, at tidligere erfaringer med grupper af unge kan have stor betydning for, at beboerne føler sig utrygge, når de møder grupper af unge i Urbanplanen, fordi beboernes tidligere oplevelser eller historier de har hørt om fra andre, kan medføre en ændret kognitiv opfattelse af grupper af unge. På den anden side er det muligt, at de utrygge beboere har oplevet og tolket situationer med grupper af unge som utrygge, fordi de allerede er utrygge ved grupper af unge, og

derfor har bedømt situationer i hverdagen anderledes end de trygge beboere. Denne forklaring ses der nærmere på i tredje analyseafsnit om bedømmelsen af risiko ved grupper af unge.

Bekymring for grupper af unges adfærd

I dette afsnit ses nærmere på syv forskellige typer af adfærd, som grupper af unge kan tænkes at have i det offentlige rum i Urbanplanen. Beboerne er blevet bedt vurdere, i hvilken grad det er deres opfattelse, at de syv typer af adfærd forekommer, og om de mener, at adfærden er et problem i Urbanplanen. Såfremt det er deres opfattelse, at adfærden forekommer og de samtidig mener, at den er et problem i Urbanplanen, giver det en indikation af, at adfærden giver anledning til bekymring for dem. En bekymring som kan forklare, at nogle af beboerne generelt føler sig utrygge, når de møder grupper af unge i Urbanplanen. Undervejs i afsnittet vil det af tabellerne fremgå, at der er stor forskel på de trygge og utrygge beboeres opfattelse af, i hvilken grad de forskellige typer af adfærd forekommer. Dette forhold diskuteres i sidste del af afsnittet. Men først er fokus på de beboere, som mener, at de syv typer af adfærd er et problem i Urbanplanen, fordi det er denne holdningsmæssige evaluering, der kan indikere at beboerne er bekymrede ved adfærden (Avlund 2013:35).

Den første type af adfærd, som beboerne er blevet bedt om at vurdere, er unge der står sammen i grupper.

Bekymring for unge der står sammen i grupper

Tabel 12: Vurdering af unge som står sammen i grupper fordelt på trygge og utrygge beboere

	Tryg	Utryg	Forskel i procentpoint mellem de trygge og utrygge beboere
Procentandel der i høj grad har en opfattelse af, at adfærden forekommer og mener den er et problem	7,4%	46,9%	39,5**
Procentandel der i mindre grad har en opfattelse af, at adfærden forekommer og mener den er et problem	4,6%	11,2%	6,7**
Procentandel der har en opfattelse af, at adfærden forekommer, men ikke mener den er et problem	65,7%	17,4%	48,3**
Procentandel der slet ikke har en opfattelse af, at adfærden forekommer	6,2%	1,7%	4,5*

Procentueringen er opgjort på kolonneniveau. De adspurgte spørgsmål er: "I hvilken grad er det din opfattelse, at unge står sammen i grupper i Urbanplanen?", "Mener du at unge, som står sammen i grupper, er et problem i Urbanplanen?" og "Føler du dig generelt tryk eller utryk, når du møder grupper af unge i Urbanplanen?". Antal besvarelser er 242 trygge og 241 utrygge beboere. De beboere som har svaret 'ved ikke' om adfærden forekommer eller 'ved ikke' om den er et problem er ikke vist i tabellen. Statistisk signifikans er udregnet ved χ^2 : * p<0,05; ** p<0,01.

Som det ses af beboernes vurderinger i tabel 12, er der blandt de trygge beboere 12% (7,4% og 4,6%), som mener det er et problem, at unge står sammen i grupper i Urbanplanen. Dette mener til gengæld 58,1% af de utrygge beboere, og der er således en statistisk signifikant og samtidig markant forskel på de holdninger de trygge og utrygge beboere har, til unge der står sammen i grupper.

Inden for den komponentielle forståelse af holdninger argumenteres for, at holdninger udgøres af tre komponenter, henholdsvis en kognitiv, emotionel og konativ (Katzenelson 1994:155; Olsen 2006:26), hvor den emotionelle og kognitive komponent kan medvirke til at forklare, hvorfor holdninger er som de er (Katzenelson 1994:155). En holdning i denne forståelse kan påvirkes af, de følelser mennesker har til fænomener (ibid.). Den store holdningsmæssige forskel mellem beboerne kan derfor helt enkelt skyldes, at de utrygge beboere føler utryghed ved grupper af unge, og at denne følelse påvirker den holdningsmæssige evaluering beboerne har af unge, der står sammen i grupper. En følelse der blandt andet kan være forårsaget af, de utrygge oplevelser som et flertal af utrygge beboere har haft med grupper af unge inden for det sidste år.

Holdninger kan i denne forståelse, ligeledes påvirkes af kognitiv viden og antagelser om et specifikt holdningsobjekt (ibid.). Sidste analyseafsnit viste, at en markant større andel af de utrygge beboere har hørt om problemer med grupper af unge inden for det sidste år. At en markant større andel af de utrygge beboere problematiserer, at unge står sammen i grupper, kan således hænge sammen med, at de har en viden fra andre om grupper af unge, som kan påvirke, den holdningsmæssige evaluering de foretager, af unge der står sammen i en negativ retning. Viden som andre beboere kan have fra reelt oplevede situationer og fra fordomme om grupper af unge. Samtidig kan negative historier om grupper af unge, som de utrygge beboere har hørt om, også medføre at de utrygge beboere kun i mindre omfang indgår i relationer med grupper af unge, grundet frygten for hvad der kan ske, hvis de mødes med dem eller taler med dem. Dette kan resultere i, at de utrygge beboere kun opnår begrænset viden om grupper af unge, og den adfærd de har, hvorfor de bliver efterladt med deres umiddelbare emotionelle reaktion af utryghed, når de møder grupper af unge, frem for at få adgang til den komplekse kognitive viden, der omkranser ethvert fænomen (ibid.:156). Undervejs i dør til dør interviewene redegjorde flere af de trygge beboere for, at der er specifikke materielle og kulturelle grunde til, at unge står sammen i grupper i det offentlige rum. Beboerne fortalte, at unge står sammen i grupper, fordi de bor i store familier, hvor der ikke er fysisk plads til at have venner med hjemme, eller fordi de unge ikke må have andre mænd med hjem, hvis der er en yngre søster i familien. De utrygge beboeres eventuelle manglende relation til de unge kan derfor få den konsekvens, at de ikke nødvendigvis opnår denne kognitive viden, som kunne have modvirket, den emotionelle oplevelse af frygt de oplever, og kan i stedet resultere i at de utrygge beboere udvikler en fordomsfuld forståelse af, hvorfor unge står sammen (ibid.).

Inden for den komponentielle holdningsdefinition argumenteres der for, at der må forekomme en hvis overensstemmelse mellem de forskellige komponenter i holdningen, hvis holdningen over tid ikke skal falde fra hinanden (ibid.:159). Derfor har mennesker en mental trang til at modvirke uoverensstemmelse eller dissonans mellem de forskellige komponenter af holdningen ved at skabe

overensstemmelse eller konsonans (ibid.). De utrygge beboere kan derfor have behov for, at få bekræftet deres emotionelle oplevelse af frygt ved grupper af unge, så der skabes konsonans mellem emotion og kognition. Konsonansen kan skabes ved ubevidst at indsamle information om, hvor farlige de unge er eller hvor forkert deres adfærd er, uanset om denne information er rigtig eller ej, og herved modvirke den holdningsmæssige dissonans, der kan være mellem emotion og kognition, således at kognitionen tilpasses følelsen af utryghed ved grupper af unge. Samtidig kan beboernes behov for at søge konsonans mellem de enkelte dele også forekomme, så den kognitive vurdering påvirker den emotionelle oplevelse af frygt (ibid.), hvorved der kan skabes en negativ spiral, hvor beboernes følelse af frygt kontinuerligt bekræftes af den information, de får adgang til om grupper af unge.

En anden måde at anskue den markante holdningsmæssige forskel mellem de trygge og utrygge beboere, er at anskue holdningerne som udtryk for en moralsk værdikonflikt. Den moralske værdikonflikt repræsenterer en tilstand, hvor der ikke er enighed i samfundet om, hvorvidt et forhold som forekommer, udgør et problem (Fuller & Meyer 2011:104). Uenigheden mellem beboerne kan have sit udspring i forskellige opfattelser af, hvordan man bør opføre sig i det offentlige rum i Urbanplanen og blev også berørt i tryghedscirklerne. Her diskuterede beboerne de unges etnicitet og fortalte, at danske drenge ikke står sammen i grupper, men i stedet går til fritidsaktiviteter, i ungdomsklub eller i andre tilbud (Bilag 2). At det er disse aktiviteter der fremhæves som den normale adfærd, kan få den betydning, at unge som står sammen i grupper, og i de utrygge beboeres optik ikke har noget formål med at stå der, kan betragtes som afvigende fra, hvad der betragtes som normal adfærd, og derfor kan opfattes som potentielt farlige for beboerne. Dette forhold var også en del af diskussionen i tryghedscirklerne, hvor en beboer fortalte, at når de unge står sammen, så pisker de en stemning op, de provokerer hinanden, opfører sig dyrisk og så lige pludselig har de en kniv (Bilag 2). Fortællingen viser, at beboerne kan have, det en af beboerne kalder, en *social forventning* (Bilag 2) til, at adfærden udvikler sig fra, at kunne betragtes som normbrydende, til at være decideret kriminel. Denne forbindelse mellem normbrydende og kriminel adfærd er heller ikke et ukendt fænomen i kriminologisk forskning (Sampson & Raudenbush 2004), hvor uorden i et boligområde indikerer, at der er en manglende social kontrol med boligområdet (ibid.:319), en uorden der kan medføre frygt for, at der kan forekomme kriminalitet. I både tryghedscirkler og dør til dør interview påpegede flere af beboerne, at hverken børn eller unge er under opsyn af deres forældre, men i stedet får lov til at opføre sig som de vil i det offentlige rum, uden at det bliver påtalt, når de gør noget forkert, som når de kalder deres forældre "luder" eller råber af forbipasserende (Bilag 2). Beboerne kan derfor blive bekymrede for, at unge der står sammen, kan udvikle deres adfærd til kriminalitet, fordi der i deres bevidsthed ikke er nogen der griber ind, hvis de unge foretager sig noget forkert. Både bedømmelsen af unge der står sammen som afvigende og forventningen om, at afvigelsen kan føre til kriminalitet, understøtter således

forklaringen om, at de normer som de utrygge beboere har, kan føre til utryghed for nogle af beboerne, når de møder grupper af unge i Urbanplanen.

Udover unge som står sammen i grupper, er beboerne blevet bedt vurdere, i hvilken grad det er deres opfattelse, at grupper af unge begår vold, ryger hash, medvirker til ildspåsættelse, sælger narkotika, har en truende opførsel og råber af forbipasserende og dernæst om de mener, at adfærden er et problem i Urbanplanen. Det der i første omgang kendetegner disse typer af adfærd, er at de består af unge, som er sammen om adfærden, og i den henseende er det nærliggende, at de forklaringer som gør sig gældende, når unge står sammen i grupper, også gør sig gældende ved disse typer af adfærd. I første omgang ses der nærmere på beboernes bekymring for unge med en kriminel adfærd.

Bekymring for grupper af unge med en kriminel adfærd

Tabel 13: Vurdering af kriminel adfærd blandt grupper af unge fordelt på trygge og utrygge beboere

		Tryg	Utryg	Forskel i procentpoint mellem de trygge og utrygge beboere
Begår vold	Procentandel der i høj grad har en opfattelse af, at adfærden forekommer og mener den er et problem	5,0%	32,0%	27,0**
	Procentandel der i mindre grad har en opfattelse af, at adfærden forekommer og mener den er et problem	23,6%	30,3%	6,7
	Procentandel der har en opfattelse af, at adfærden forekommer, men ikke mener den er et problem	15,7%	4,6%	11,1**
	Procentandel der slet ikke har en opfattelse af, at adfærden forekommer	25,6%	5,8%	19,8**
Ryger hash	Procentandel der i høj grad har en opfattelse af, at adfærden forekommer og mener den er et problem	15,7%	38,2%	22,5**
	Procentandel der i mindre grad har en opfattelse af, at adfærden forekommer og mener den er et problem	5,8%	6,6%	0,9
	Procentandel der har en opfattelse af, at adfærden forekommer, men ikke mener den er et problem	25,2%	10,4%	14,8**
	Procentandel der slet ikke har en opfattelse af, at adfærden forekommer	10,7%	2,5%	8,3**
Medvirker til ildspåsættelse	Procentandel der i høj grad har en opfattelse af, at adfærden forekommer og mener den er et problem	10,7%	39,8%	29,1**
	Procentandel der i mindre grad har en opfattelse af, at adfærden forekommer og mener den er et problem	21,1%	20,8%	0,3
	Procentandel der har en opfattelse af, at adfærden forekommer, men ikke mener den er et problem	9,1%	2,1%	7,0**
	Procentandel der slet ikke har en opfattelse af, at adfærden forekommer	28,1%	9,1%	19,0**
Sælger narkotika	Procentandel der i høj grad har en opfattelse af, at adfærden forekommer og mener den er et problem	11,2%	36,9%	25,8**
	Procentandel der i mindre grad har en opfattelse af, at adfærden forekommer og mener den er et problem	12,4%	14,5%	2,1
	Procentandel der har en opfattelse af, at adfærden forekommer, men ikke mener den er et problem	6,2%	1,7%	4,5*
	Procentandel der slet ikke har en opfattelse af, at adfærden forekommer	23,1%	2,9%	20,2**

Procentueringen er opgjort på kolonneniveau. De adspurgte spørgsmål er: "I hvilken grad er det din opfattelse, at grupper af unge ___ i Urbanplanen?", "Mener du at grupper af unge, som ___ er et problem i Urbanplanen?" og "Føler du dig generelt tryk eller utryk, når du møder grupper af unge i Urbanplanen?". Antal besvarelser er 242 trygge og 241 utrygge beboere. De beboere som har svaret 'ved ikke' om adfærden forekommer eller 'ved ikke' om den er et problem er ikke vist i tabellen. Statistisk signifikans er udregnet ved χ^2 : * $p < 0,05$; ** $p < 0,01$.

Af beboernes vurderinger i tabel 13 ses, at beboerne også har meget forskelligartede holdninger til kriminel adfærd blandt grupper af unge, hvor en statistisk signifikant og meget større andel af de utrygge beboere mener, at de fire forskellige typer af kriminel adfærd udgør et problem i Urbanplanen.

Tidligere tryghedsforskning har påvist, at beboere som bor i områder med en større grad af kriminalitet, også oplever en større frygt for kriminalitet (Heber 2005:34). I den henseende opgjorde Danmarks statistik i perioden 2011-2014, at der gennemsnitligt forekom 77,6% flere kriminalretslige

afgørelser efter straffeloven, våbenloven og lov om euforiserende stoffer blandt beboerne i de seks afdelinger i Urbanplanen end i det øvrige København (beregnet ved brug af Danmarks statistik 2015). Det kan derfor ses som naturligt, at beboerne samlet set oplever større frygt for at blive udsat for kriminalitet end mennesker bosat i det øvrige København, da der simpelthen er flere personer i Urbanplanen, som begår kriminalitet. Hvis grupper af unge bliver opfattet, som de personer der begår kriminaliteten, er det oplagt, at beboerne føler sig utrygge ved grupper af unge, fordi de kan være bekymrede for, at de unge udsætter dem for kriminalitet. Omvendt er der i perioden fra 2011-2014 kun gennemsnitligt 28,7 kriminalretslige afgørelser pr. 1000 beboere i Urbanplanen (beregnet ved brug af Danmarks statistik 2015), så det er svært at argumentere for, at andelen af beboere der begår kriminalitet, er uhørt stor. Rigspolitiet har endda i den nyeste opgørelse, registreret et lavere niveau af anmeldelser af kriminalitet fra fjerde kvartal 2013 til fjerde kvartal 2014, i de fire afdelinger som er undersøgt i Urbanplanen end i det øvrige København (Rigspolitiet 2015:187-190). Det kunne derfor tyde på, at der meget vel kan være en større andel af beboerne i Urbanplanen, som begår kriminalitet, men at de ikke nødvendigvis begår kriminaliteten i Urbanplanen. Samtidig viste sidste analyseafsnit, at kun en mindre andel af de utrygge beboere havde oplevet en utryg situation inden for det sidste år, som indeholdt en af de fire typer af kriminalitet. Således havde 6,6% af alle utrygge beboere, oplevet en situation, hvor grupper af unge begik vold, 16,2% havde oplevet en situation, hvor grupper af unge røg hash, 2,5% havde oplevet en situation, hvor grupper af unge medvirkede til ildspåsættelse, og 6,2% havde oplevet en situation, hvor grupper af unge solgte narkotika. Andelen af utrygge beboere der i hvert fald inden for det sidste år, har oplevet en utryg situation, som indeholdt de fire typer af kriminel adfærd, er således markant mindre end andelen af utrygge, som mener, at adfærden er et problem i Urbanplanen.² Her kan det være relevant at skelne mellem faktisk kriminalitet og frygten for kriminalitet (Cordner 2008:40), hvor frygten for kriminalitet sagtens kan være høj, selvom den faktiske kriminalitet ikke er høj (ibid.). Som tidligere afdækket har en større andel blandt de utrygge beboere, oplevet en utryg situation med grupper af unge, som indeholdt kriminalitet. I visse studier er der påvist en sammenhæng, mellem det at have været udsat for kriminalitet og frygten for kriminalitet, hvor frygten for kriminalitet stiger, jo flere gange man er udsat for kriminalitet (Heber 2005:38). Samtidig kan frygten for kriminalitet opstå, hvis man har kendskab til nogen, der har været udsat for kriminalitet (ibid.). En større andel af de utrygge beboere, har samtidig hørt om problemer med grupper af unge i Urbanplanen gennem medier, snak med naboer eller snak med andre beboere, og kan herfra have fået et negativt kendskab til grupper af unge i Urbanplanen. Endeligt optrådte Hørgården, som er en samlet betegnelse for to af Urbanplanens afdelinger, i 2012 på listen over ghettområder, som på det tidspunkt blev betegnet ghettolisten, hvor Hørgården blandt andet opfyldte kriteriet om at have en forhøjet

---

² Det skal dog her bemærkes, at det tidligere er blevet påvist, at der i udsatte boligområder, samlet set er et markant højere mørketal, forstået som kriminalitet der ikke anmeldes til politiet, i forhold til andre boligområder på landsplan (Avlund 2013:18-20).

forekomst af kriminalitet (Ministeriet for by, bolig og landdistrikter 2013). Ghattolisten kan have den betydning, at beboernes i højere grad får en opfattelse af, at der er meget kriminalitet i Urbanplanen, end hvad tilfældet faktisk er.

Desuden kan et områdes omdømme have betydning for beboernes vurdering af, hvor meget kriminalitet der forekommer i et område, da omdømmet hænger ved menneskers bevidsthed i lang tid (Heber 2005:62). En nylig omdømmeanalyse har vist, at 59% af Københavneres første association til Urbanplanen var negativ (Pedersen 2015:13). Samtidig er den hyppigst nævnte første association til Urbanplanen begrebet *ghetto*, som 18% af Københavnerne havde som første association (ibid.:12). Det dårlige omdømme var også en del af arbejdet i tryghedscirklerne, hvor beboerne gav udtryk for, at Urbanplanens dårlige omdømme kunne påvirke den vurdering, de havde af grupper af unge, når de mødte dem (Bilag 2). Det er derfor nærliggende, at det omkringliggende samfunds vurdering af Urbanplanens omdømme, kan påvirke den enkelte beboers vurdering af kriminaliteten i boligområdet, hvis omdømmet er noget de er opmærksomme på.

Bekymring for grupper af unge med en normbrydende adfærd

Tabel 14: Vurdering af normbrydende adfærd blandt grupper af unge fordelt på trygge og utrygge beboere

		Tryg	Utryg	Forskel i procentpoint mellem de trygge og utrygge beboere
Har en truende opførsel	Procentandel der i høj grad har en opfattelse af, at adfærden forekommer og mener den er et problem	5,4%	39,8%	34,5**
	Procentandel der i mindre grad har en opfattelse af, at adfærden forekommer og mener den er et problem	15,7%	26,6%	10,9**
	Procentandel der har en opfattelse af, at adfærden forekommer, men ikke mener den er et problem	12,0%	4,6%	7,4**
	Procentandel der slet ikke har en opfattelse af, at adfærden forekommer	44,2%	8,7%	35,5**
Råber af forbipasserende	Procentandel der i høj grad har en opfattelse af, at adfærden forekommer og mener den er et problem	3,7%	32,0%	28,2**
	Procentandel der i mindre grad har en opfattelse af, at adfærden forekommer og mener den er et problem	7,4%	21,2%	13,7**
	Procentandel der har en opfattelse af, at adfærden forekommer, men ikke mener den er et problem	13,6%	6,2%	7,4**
	Procentandel der slet ikke har en opfattelse af, at adfærden forekommer	51,7%	14,1%	37,5**

Procentueringen er opgjort på kolonneniveau. De adspurgte spørgsmål er: "I hvilken grad er det din opfattelse, at grupper af unge ____ i Urbanplanen?", "Mener du at grupper af unge, som ____ er et problem i Urbanplanen?" og "Føler du dig generelt tryk eller utryk, når du møder grupper af unge i Urbanplanen?". Antal besvarelser er 242 trygge og 241 utrygge beboere. De beboere som har svaret 'ved ikke' om adfærden forekommer eller 'ved ikke' om den er et problem er ikke vist i tabellen. Statistisk signifikans er udregnet ved χ^2 : * p<0,05; ** p<0,01.

Når beboerne vurderer normbrydende adfærd, som grupper af unge kan tænkes at have i det offentlige rum, viser samme mønster sig, som ved de andre typer af adfærd; en statistisk signifikant og markant større andel af de utrygge beboere mener, at adfærden er et problem i Urbanplanen. En forklaring på

dette kan være, at de utrygge beboere i højere grad har oplevet denne type af adfærd ved grupper af unge.

Tabel 15: Oplevede situationer der har indeholdt normbrydende adfærd inden for det sidste år fordelt på trygge og utrygge beboere

	Tryg	Utryg	Forskel i procentpoint mellem de trygge og utrygge beboere
Den eller de unge havde en truende opførsel	1,6%	28,4%	26,8**
Den eller de unge råbte af forbipasserende	0,8%	19,8%	19,0**

Procentueringen er opgjort på kolonneniveau. De adspurgte spørgsmål er: "Hvilken opførsel havde de unge i den situation, der gjorde dig utryg?" og "Føler du dig generelt tryk eller utryk, når du møder grupper af unge i Urbanplanen?". Antal besvarelser er 244 trygge og 243 utrygge beboere. Statistisk signifikans er udregnet ved χ^2 : * p<0,05; ** p<0,01.

Som det fremgår af tabel 15, er det primært de utrygge beboere, som har oplevet en utryk situation med grupper af unge inden for det sidste år, hvor de unges adfærd har været normbrydende. Den emotionelle oplevelse af utryk fra den tidligere erfaring, kan derfor være årsag til, at de utrygge beboere i højere grad mener, at adfærden er et problem. Omvendt kan en forklaring være, at der ikke er forskel på den adfærd, som de trygge og utrygge beboere oplever i Urbanplanen, men at beboerne tolker, den adfærd de oplever forskelligt. En tolkning som kan føre til, at truende og råbende adfærd i højere grad menes at være et problem blandt de utrygge beboere end blandt de trygge. Det kan således også være en del af forklaringen på de store forskelle mellem de trygge og utrygge beboere, og er en forklaring der vendes tilbage til i næste analyseafsnit.

Bekymring for grupper af unges adfærd generelt

Gennemgående for alle syv typer af adfærd gør det sig gældende, at en større andel af de utrygge beboere har en opfattelse af, at adfærden forekommer i Urbanplanen. Disse forskelligartede opfattelser kan der være forskellige årsager til, og en mulig forklaring kan være, at de utrygge beboere er mere opmærksomme på de unges adfærd, på grund af deres utryk eller holdninger til disse grupper af unge og deres adfærd. Ligeledes kan det skyldes, at der forekommer sociale overdrivelser, hvor beboerne har en opfattelse af, at en større del af de unge har en kriminel eller normbrydende adfærd, end hvad der faktisk er tilfældet (Balvig & Holmberg 2014:21). Beboernes sociale overdrivelser kan udspringe af, at mennesker har en tilbøjelighed til, i højere grad at lægge mærke til forhold der afviger (ibid.:22). At de utrygge beboere i højere grad har en opfattelse af, at grupper af unge har en kriminel eller normbrydende adfærd, kan derfor hænge sammen med, at nogle af de utrygge beboere betragter grupper af unges adfærd som afvigende, et forhold som kom til udtryk både i trykscirkler, ved dør til dør interviews, og som ligeledes vil fremgå af beboernes bemærkninger i næste analyseafsnit. Denne opfattelse kan således også indvirke på beboernes holdning til, at adfærden er et problem (Avlund

2012:35). Samtidig kan de utrygge beboeres opfattelser være påvirket af udefrakommende forhold såsom medier (ibid.), et forhold der tidligere er blevet berørt i analysen, hvor det fremgik at utrygge beboere i højere grad havde hørt om problemer med grupper af unge, hvorfor deres opfattelse kan være påvirket af dette.

Samlet set vurderer mellem 44,8% og 66,4% af de utrygge beboere i tabel 12, 13 og 14, at de syv forskellige typer af adfærd blandt grupper af unge forekommer i høj og mindre grad, og at adfærden er et problem i Urbanplanen. Dette står således i modsætning til de trygge beboere, hvor mellem 11,1% og 31,8% vurderer dette. I den optik er det nærliggende, at bekymringen for disse syv typer af adfærd kan være en del af forklaringen på, at de utrygge beboere generelt føler sig utrygge, når de møder grupper af unge i Urbanplanen. Omvendt kan det ikke udelukkes, at beboernes utryghed gør, at de også oplever bekymring ved disse syv typer af adfærd. Det er således også et omdiskuteret i anden tryghedsforskning (Ferraro & LaGrange 1987:73; Avlund et al. 2013:35; Cordner 2010:8), hvor diskussionen går på, om bekymringen for adfærd skyldes utryghed eller om utryghed skyldes bekymringen for adfærd.

Risikobedømmelse af grupper af unge

I dette afsnit ses nærmere på tre forskellige vignetsituationer med grupper af unge, som realistisk kan forekomme i det offentlige rum i Urbanplanen. Hensigten med afsnittet er, at anskueliggøre om de unge og den adfærd som de unge har i de tre situationer, kan være en del af forklaringen på, at nogle af beboerne generelt føler sig utrygge, når de møder grupper af unge i Urbanplanen. Beboerne er for hver situation, blevet bedt vurdere om de tror, at de unge kunne finde på at gøre dem noget ubehageligt, om de tror, at deres sikkerhed er truet af de unge, om de vil undgå øjenkontakt så de ikke tiltrækker de unges opmærksomhed, og til sidst om de vil vende om, og gå en anden vej. Ved at svare ja på et eller flere af de fire spørgsmål indikerer beboerne, at de i eller anden udstrækning bedømmer situationerne som risikable. De beboere der har svaret ja til minimum et af spørgsmålene, er endvidere blevet bedt svare på, hvilke forhold ved de unge og de unges adfærd der har gjort, at de har bedømt de tre situationer sådan, og kan herved medvirke til at forklare, hvorfor de bedømmer situationerne som risikable. Derudover kan disse forhold være årsag til hverdagens bedømmelser af grupper af unge i lignende situationer, og dermed bidrage til at forklare, hvorfor nogle af beboerne generelt føler sig utrygge, når de møder grupper af unge i Urbanplanen.

Risikobedømmelse af adfærd der er hverken normbrydende eller kriminel

Den første vignetsituation beboerne er blevet bedt bedømme, er en situation, hvor grupper af unge har en adfærd, der hverken er normbrydende eller kriminel. Situationen er opdelt i to vignetudgaver; en med 4 unge og en med 11 unge:

”Det er lørdag eftermiddag i Urbanplanen. Her ser du [3/10] unge fyre stå og snakke sammen foran klubben i Solvang Centret. De snakker om en fodboldkamp, de så i går. De er alle i starten af 20’erne, og er af mellemstlig oprindelse. Mens de unge står og snakker, kommer en ung fyr ud fra klubbens lokaler. Han går hen til de andre unge og hilser på dem med et håndtryk. Imens han hilser på, snakker de andre videre om den fodboldkamp, de så i går.”

Tabel 16: Svarfordeling i vignetsituation med hverken normbrydende eller kriminel adfærd fordelt på trygge og utrygge beboere

	Udgave	Andel der har svaret 'Ja'		Forskel i procentpoint mellem de trygge og utrygge beboere	Udregnet sammenhæng	Forskel i procentpoint mellem de to vignetudgaver	
		Tryg	Utryg			Tryg	Utryg
Tror du, at de unge i denne situation kunne finde på at gøre dig noget ubehageligt?	4 unge	3,4%	16,1%	12,7**	0,689	1,0	4,7
	11 unge	2,4%	20,8%	18,4**	0,826		
Tror du, at din sikkerhed er truet af de unge i denne situation?	4 unge	3,4%	16,9%	13,5**	0,704	1,0	9,8
	11 unge	2,4%	26,7%	24,3**	0,871		
Vil du undgå øjenkontakt med de unge i denne situation, så du ikke tiltrækker de unges opmærksomhed?	4 unge	12,0%	59,3%	47,3**	0,829	14,0**	5,7
	11 unge	26,0%	65,0%	39,0**	0,682		
Vil du vende om og gå en anden vej i denne situation?	4 unge	4,3%	25,4%	21,1**	0,768	4,6	7,1
	11 unge	8,9%	32,5%	23,6**	0,661		

Procentueringen er opgjort på kolonneniveau. Det sidste adspurgte spørgsmål er: "Føler du dig generelt tryk eller utryk, når du møder grupper af unge i Urbanplanen?". Antal besvarelser er 117 trygge og 118 utrygge beboere i udgaven med 4 unge og 123 trygge og 120 utrygge beboere i udgaven med 11 unge. Den udregnede sammenhæng er sket med en gammatest. Statistisk signifikans er udregnet ved χ^2 : * p<0,05; ** p<0,01.

Beboernes risikobedømmelser af vignetsituationen viser, at en statistisk signifikant større andel af de utrygge beboere i begge vignetudgaver, har svaret ja til de fire spørgsmål. Andelen af beboere som har svaret ja til minimum et af spørgsmålene, er beregnet til 13,7% blandt de trygge beboere og 63,6% blandt de utrygge beboere i vignetudgaven med 4 unge, og 29,3% blandt de trygge beboere og 72,5% blandt de utrygge beboere i vignetudgaven med 11 unge. Der er således en statistisk signifikant og samtidig markant større andel af de utrygge beboere, som bedømmer de to vignetudgaver som risikable. Ses der nærmere på de forhold, som beboerne har angivet som årsag til deres bedømmelse, fremgår det af nedenstående tabel, at der ikke er ét særligt fremtrædende forhold, som er årsag til beboernes risikobedømmelse af situationen, tværtimod peger beboerne på at forskellige forhold har betydning.

Tabel 17: Årsager i vignetsituation med hverken normbrydende eller kriminel adfærd fordelt på trygge og utrygge beboere

	Vignetudgave med 4 unge		Forskel i procentpoint mellem trygge og utrygge	Vignetudgave med 11 unge		Forskel i procentpoint mellem trygge og utrygge
	T	U		T	U	
Antallet af personer i gruppen?	9,4%	42,4%	33,0**	16,3%	57,5%	41,2**
At personerne er af mellemøstlig oprindelse?	5,1%	39,0%	33,9**	8,9%	44,2%	35,3**
At situationen foregår i Solvang Centret?	7,7%	34,7%	27,0**	4,1%	41,7%	37,6**
At personerne står og taler sammen?	6,8%	25,4%	18,6**	10,6%	33,3%	22,7**
Andre forhold?	5,1%	26,3%	21,2**	10,6%	30,8%	20,2**
Andel som ikke har bedømt situationen som risikabel og derfor ikke har svaret	86,3%	36,4%	49,9**	70,7%	27,5%	43,2**

Procentueringen er opgjort på kolonneniveau. De adspurgte spørgsmål er: "Hvilke forhold i situationen gør, at du har svaret sådan?" og "Føler du dig generelt tryk eller utryk, når du møder grupper af unge i Urbanplanen?". Antal besvarelser er 117 trygge og 118 utrygge beboere i udgaven med 4 unge og 123 trygge og 120 utrygge beboere i udgaven med 11 unge. Statistisk signifikans er udregnet ved χ^2 : * p<0,05; ** p<0,01.

Antallet af personer i gruppen

Antallet af personer er det forhold, som den største andel af både trygge og utrygge beboere har angivet som årsag til deres bedømmelse af situationen som risikabel. Dog med en statistisk signifikant meget større andel af de utrygge beboere, som har angivet dette som årsag i begge vignetudgaver. På tværs af de to vignetudgaver er der en statistisk signifikant større andel af de utrygge beboere, som angiver antallet som årsag til deres bedømmelse i vignetudgaven, hvor der er 11 unge (ikke vist i tabel), men til trods for dette er det mest fremtrædende dog, at en stor andel af de utrygge beboere allerede i vignetudgaven med 4 unge bedømmer situationen som risikabel. Når de utrygge beboere bedømmer, at en situationen med 4 unge som hverken har en normbrydende eller kriminel adfærd kan være risikabel, kan de utrygge beboeres tidligere utrygge erfaringer med grupper af unge inden for det sidste år, inddrages til at forklare dette, da disse situationer var kendetegnet ved, at bestå af 3 eller flere unge. De tidligere erfaringer kan således være årsag til, at en meget større andel af de utrygge beboere angiver antallet af personer, som årsag til deres risikobedømmelse, fordi deres tidligere utrygge erfaringer ligeledes har omhandlet unge, der stod flere sammen, og derfor minder beboerne om tidligere erfaringer. Sidste analyseafsnit viste samtidig, at en markant større andel af de utrygge beboere er bekymrede for unge, der står sammen i grupper, og der kan derfor være en sammenhæng mellem, unge der står sammen og decideret kriminel adfærd i beboernes bevidsthed. Denne sammenhæng peger en af beboerne også på, i sin kommentar til situationen: "Jeg ville (være, red.) usikker på om de unge var i gang med at sælge stoffer, og jeg ville måske komme i vejen for deres handel. Men hvis jeg med sikkerhed kunne vide at de blot talte om en fodboldkamp, ville jeg bare sige hej og gå forbi dem." (Bilag 5). Beboernes angivelse af antallet af

unge som årsag til deres bedømmelser af situationen som risikabel, kan således hænge sammen med, at de allerede inden den konkrete situation har en forventning om, at unge der står sammen i grupper, har en normbrydende eller kriminel adfærd, som er rettet direkte mod den enkelte beboer, og som dermed kan udgøre en fare for beboeren i det offentlige rum.

En beboer udtrykker endvidere *“Når man møder dem enkeltvis smiler de og hilser, men når de står i en gruppe føler man sig utryk.”* (Bilag 5), en kommentar der henviser til, at flere unge samlet medfører en anderledes adfærd, end unge der opholder sig alene. Goffman argumenter for, at alle mennesker kontinuerligt spiller forskellige roller i interaktionen med andre mennesker, som er afhængig af den kontekst mennesker befinder sig i (Goffman 2014:67-70). Hensigten med rollen er at indtryksstyre andre menneskers billede af en selv, så rollen lever op til de forventninger, der er til én i den konkrete situation (ibid.). Goffman foretager i den henseende en distinktion mellem de situationelle normer rollen påhviler at opfylde og de samfundsskabte normer (Jacobsen & Kristiansen 2014:25). Distinktionen er interessant, fordi disse normer ikke nødvendigvis er de samme. De unge kan spille en rolle over for de øvrige unge, som sikrer, at de lever op til de situationelle normer, der er i forhold til at indgå i de unges fællesskab, men som står i modsætning til de samfundsskabte normer om, hvordan man bør opføre sig i det offentlige rum, og derfor kan forekomme afvigende for beboerne. Det kan dog være svært at argumentere for, at de unge i disse to vignetudgaver har en afvigende adfærd, men som tidligere beskrevet kan beboernes tidligere erfaringer med grupper af unge, medvirke til at skabe negative forventninger til de unges adfærd i fremtidige situationer. Det væsentlige bliver herved ikke, om de unge har en reel afvigende adfærd, fordi beboernes tidligere erfaringer kan medføre en forventning til, at unge der står flere sammen, kan udvikle en adfærd, som beboerne anser som farefuld over for beboerne, og som er tilstrækkelig til, at beboerne bedømmer situationen som risikabel. Thomas argumenterer således: *“Når folk definerer situationer som virkelige, bliver de virkelige i deres konsekvenser”* (Månsson 2002:145), og beboernes tolkninger af situationen bliver derfor afgørende, for de bedømmelser de foretager af situation. En beboer beskriver sin forventning således: *“Når de står i en gruppe sammen så kan det godt give et gruppepres på de andre, og nogle vil tænke de skal spille smarte eller seje, på den måde vil de være mere tilbøjelige til at stoppe en eller gøre det utrygt for en”* (Bilag 5). Når det forventes, at unge som står flere sammen, har en adfærd, der kan være farlig for beboeren, så bliver forventningen afgørende, til trods for at de unge i denne situation ikke foretager sig noget, som er farligt.

Dette forklarer dog ikke, hvorfor antallet af personer angives som årsag af en større andel af de utrygge beboere i vignetudgaven med 11 unge, men en forklaring på dette kan være, at flere unge øger uforudsigeligheden med situationen. Tidligere tryghedsforskning har vist, at når der bor mange fremmede personer, som man ikke kender i sit boligområde, kan frygten for kriminalitet øges (Heber 2005:61) fordi det kan være svært at forudsige, hvilken adfærd fremmede mennesker vil have (ibid.:64).

I den henseende argumenterer Goffman for, at der er en lang række forhold, som har betydning for opfattelsen af det enkelte menneske i en situation, såsom; påklædning, køn, alder, racemæssige kendetegn, størrelse og udseende, holdning, talemønstre, ansigtsudtryk og gestik (Goffman 2014:72). Når den enkelte beboer skal overskue en situation, hvor der indgår mange personer på en gang, forekommer det plausibelt, at det er svært, at forudsige hvilken adfærd de unge vil have, fordi der er rigtig mange indtryk fra mange forskellige personer i situationen, hvilket kan føre til, at situationen opfattes som uoverskuelig, og derpå opleves uforudsigelig og potentielt farlig.

At personerne er af mellemøstlig oprindelse

Vignetpersonernes mellemøstlige oprindelse er ligeledes et forhold, som især de utrygge beboere angiver som årsag; henholdsvis 39% af de utrygge beboere i vignetudgaven med 4 unge og 44,2% af de utrygge beboere i vignetudgaven med 11 unge. Når næsten halvdelen af de utrygge beboere angiver denne årsag, kan det igen hænge sammen med de utrygge situationer, som beboerne har oplevet inden for det sidste år, hvor 88,8% af situationerne bestod af unge med en anden etnicitet end dansk. Det er derfor plausibelt, at nogle af beboerne generaliserer de dårligere erfaringer, de har haft med unge med en anden etnicitet til nye situationer; en beboer beskriver det sådan: *"Jeg har tidligere haft en oplevelse med udenlandske fyre, som ikke var så rar, så derfor vil jeg undgå al kontakt når de står sammen i en gruppe."* (Bilag 5). Marianne Skytte argumenterer for, at mennesker systematiserer deres sociale verden ved hjælp af sociale kategoriseringer (Skytte 2006:114). Kategorier såsom køn, alder, klasse, arbejde, nationalitet og etnicitet er således kategorier, mennesker definerer sig igennem (ibid.). Skytte påpeger, at mennesker har en tendens til at forklare andres adfærd, med henvisning til de egenskaber de tillægger kategorier, som de ikke selv deler medlemskab af (ibid.:115). Når beboerne har oplevet kriminel eller normbrydende adfærd blandt grupper af unge, som er kendetegnet ved at have en anden etnicitet end dansk, vil adfærden kunne forklares med henvisning til de egenskaber, som beboerne tillægger disse kategorier, såfremt de ikke selv deler etnicitet med de unge. Det er dog bemærkelsesværdigt, at en statistisk signifikant lige så stor andel af de beboere, hvor enten de selv eller deres forældre er født uden for Danmark, også angiver den mellemøstlige oprindelse som årsag til deres bedømmelse af denne situation (ikke vist af tabel). Den mellemøstlige oprindelse opfattes altså også negativt for den andel af de utrygge beboere, som selv har en anden etnicitet end dansk. En beboer beskriver det sådan: *"De unge afviger fra det normale opførsel! De har ingen respekt for noget og nogen ! ... husk jeg er selv fra er mellemøstlig land jeg ved hvad der er normen !"* (Bilag 5). I den henseende har tidligere forskning om unge mænd med en anden etnicitet end dansk peget på, at identiteter skabes i og af den sociale kontekst, hvor de optræder (Jensen 2009:6). Man kan derfor forestille sig, at beboernes forklaring af de unges adfærd, med henvisning til deres etnicitet, sker i en situeret kontekst, således at beboerne ikke nødvendigvis altid forklarer adfærd med henvisningen til den mellemøstlige oprindelse, men gør det i Urbanplanen, fordi etniciteten kædes

sammen med tidligere negative erfaringer, uanset om beboerne selv eller deres forældre har en anden etnicitet end dansk. Det betyder også, at det for nogle beboere kunne have været andre kategorier, som gjorde udslaget, men at det er den mellemøstlige oprindelse, som angives som årsag i Urbanplanen, fordi det er denne kategori, som forbindes med de tidligere negative erfaringer, beboerne har haft med grupper af unge.

En anden forklaring kan dog være, at nogle af de utrygge beboere generelt har en negativ forventning til den adfærd, som unge med en mellemøstlig oprindelse kan have, en forventning som ikke kun er situationsbestemt, og som også bakkes op af flere af beboernes kommentarer til situationen (Bilag 5). En beboer beskriver det sådan: *"Generelt ved man ikke hvad personer med mellemøstlig oprindelse kan finde på"* (Bilag 5). Goffman argumenter som tidligere nævnt for, at mennesker der besidder en egenskab, der skiller dem ud fra andre, kan betragtes som onde eller farlige (Goffman 2009:44), og skelner i den henseende mellem tre forskellige former for stigma, hvoraf det ene beskrives som tribalt, og omhandler race, nation og religion (ibid.:46). Når nogle af beboerne angiver den mellemøstlige oprindelse som årsag til deres bedømmelse, kan det derfor hænge sammen med den samfundsskabte konstruktion af normalitet, som får de unge til at fremstå afvigende alene på baggrund af deres mellemøstlige udseende. En konstruktion som for nogle af beboerne kan føre til, at de betragter de unge som afvigende og dermed farlige, til trods for at de unge i denne situation ikke foretager sig noget som er farligt.

At situationen foregår i Solvang Centret

Vignetsituationens territoriale kontekst, Solvang Centret, er ligeledes et forhold, som især de utrygge beboere angiver som årsag til deres bedømmelse af situationen som risikabel. Dette kan hænge sammen med den viden, som beboerne har om stedet. Fx skriver en af beboerne: *Unge som kommer i den omtalte (narko klub) truer råber af folk som det passer dem, plus der kommer også en stor sort BMW 1-3 gange om måneden med stoffer som bliver købet og handlet af dem i klubben .og man bliver truet når du står og venter på at gå ind i partnerskabet (Den boligsociale indsats, red.)"* (Bilag 5). Den konkrete viden som nogle af beboerne har om Solvang Centret, kan påvirke den bedømmelse, beboerne laver af situationen, fordi de på forhånd har en opfattelse af, at de unge som opholder sig her, kan sættes i forbindelse med kriminalitet, og derfor kan være bekymrede for selv, at blive udsat for kriminalitet af de unge, når de møder dem netop her.

Omvendt dækker Urbanplanen over et stort geografisk område, og det er svært at forestille sig, at alle beboerne, uanset hvor de selv bor, skulle have så konkret viden om den adfærd, som unge har i netop Solvang Centret. Alligevel er der på tværs af beboerne i de forskellige afdelinger en statistisk signifikant lige stor andel, som angiver Solvang Centret som årsag til deres risikobedømmelse (ikke vist i tabellen).

Solvang Centret er en territorial kontekst, som en tidligere beboerundersøgelse har kortlagt, som et af de mest utrygge steder i Urbanplanen. Således svarede 34% af beboerne i undersøgelsen, at de var mindre trygge og 41% svarede at de var utrygge i Solvang Centret (Pedersen 2010:30). Solvang Centret har samtidig tidligere været kendetegnet ved at være rig på forskellige butikker, men er nu kendetegnet ved at være *tomt, nedslidt, gråt og uden liv* (Winther et al. 2012:5). I den henseende argumenterer Loïc Wacquant for, at et område som er kendetegnet ved fysisk forfald, kan medføre en stigmatisering af området (Delica & Hansen 2014:11), en stigmatisering som kan smitte af på de mennesker, der opholder sig der (ibid.). Når over en tredjedel af de utrygge beboere (34,7% og 41,7%) angiver Solvang Centret som årsag til deres bedømmelse, kan det således hænge sammen med, at det fysiske forfald der kendetegner Solvang Centret, fører til fordomme og myter om Solvang Centret, som smitter af på de unge, hvorfor unge som opholder sig på et sådant sted, betragtes som farlige. Denne sammenkædning mellem fysisk forfald og afvigelse bekræftes også af tidligere tryghedsforskning, som påpeger, at forskellige fysiske rammer i boligområder kan påvirke utrygheden (Avlund et al. 2013:7), fordi fysiske forhold kan tænkes sammen med kriminalitet (Sampson & Raudenbush 2004:319). Det fysiske forfald som kendetegner Solvang Centret, kan derfor i sig selv være en medvirkende forklaring på, at situationen bedømmes som risikabel.

At personerne står og taler sammen

Vignetpersonernes samtale angives som årsag til, at situationen bedømmes som risikabel af 6,8% af de trygge og 25,4% af de utrygge beboere i vignetudgaven med 4 unge og af 10,6% af de trygge og 33,3% af de utrygge i vignetudgaven med 11 unge. Forklaringen på dette hænger formentligt ligeledes sammen med beboernes tidligere erfaringer med grupper af unge. Flere af de utrygge beboere peger på, at de har erfaringer med, at unge der taler sammen, gør det højlydt: *‘Når de står og taler højt og skændes.’*, *‘De er generelt meget højtråbene’* og *‘Mange af dem har en meget højrystet tale ...’* (Bilag 5). Kommentarerne indikerer således, at unge som står og taler sammen, gør det meget højtlydende, hvorfor adfærden i sig selv kan anskues som en form for afvigelse i det offentlige rum. En afvigelse der som tidligere afdækket, kan føre til en forventning om, at de unge også kan have en adfærd, der kan være farlig for beboerne.

På tværs af de to vignetudgaver fristes man til at spørge, hvorfor denne situation bedømmes som risikabel af så stor en andel af de utrygge beboere. De unges adfærd er hverken normbrydende eller kriminel, og det kan være svært at få øje på, at de unge skulle udgøre en risiko for beboerne. Men som analysen har vist, bliver de unge i denne situation ikke kun bedømt på den konkrete adfærd, de har i situationen, men også på den viden og de fordomme beboerne har om grupper af unge fra tidligere erfaringer med grupper af unge, et forhold som de fleste af beboernes kommentarer til situationen

også bærer præg af (Bilag 5). Dette forhold gør sig dog formentligt ikke kun gældende i denne vignetsituation, men også i de konkrete bedømmelser af grupper af unge i hverdagen i Urbanplanen, og bekræfter således beboernes eget udsagn om, at man tager utrygheden fra tidligere situationer med sig ind i nye situationer, selvom de unge ikke nødvendigvis foretager sig noget forkert (Bilag 2). Det betyder også, at de forhold som beboerne peger på i denne situation, også er nogle af de forhold, der fører til utryghed ved grupper af unge i lignende situationer i hverdagen; og i særligt grad de forhold som ikke varierer fra situation til situation, såsom at de er unge, at de er mænd, at de er flere samlet og at de er af mellemøstlig oprindelse.

Risikobedømmelse af adfærd der er normbrydende

Den næste vignetsituation beboerne er blevet bedt bedømme, er en situation, hvor grupper af unge har en normbrydende adfærd i form af et skænderi. Situationen er opdelt i to udgaver; en hvor de unge har T-shirts på og en hvor de unge har hættetrøjer på med hættens trukket op over hovedet:

”Det er en solrig onsdag eftermiddag i Urbanplanen. Her ser du tre unge fyre stå foran klubben i Solvang Centret. De er alle i starten af 20’erne og er af mellemøstlig oprindelse. [De har løse bukser og sorte T-shirts på/De har løse bukser og sorte hættetrøjer på med hættens trukket op over hovedet]. De unge er uvenner og står og skændes med hinanden. Den ene af fyrene går hen imod de to andre, så han står tæt op af dem og råber dem vredt ind i hovedet ”Hvad sker der med jer to. I brændte mig totalt af i går”, ”Det pis gider jeg ikke finde mig i”. De to andre råber tilbage ”Slap af – det var jo ikke med vilje, vi glemte bare at vi skulle mødes”. Den første fyr er stadig sur, og de unge fortsætter med at råbe frem og tilbage af hinanden.”

Tabel 18: Svarfordeling i vignetsituation med normbrydende adfærd fordelt på trygge og utrygge beboere

	Udgave	Andel der har svaret 'Ja'		Forskel i procentpoint mellem de trygge og utrygge beboere	Udregnet sammenhæng	Forskel i procentpoint mellem de to vignatudgaver	
		Tryg	Utryg			Tryg	Utryg
Tror du, at de unge i denne situation kunne finde på at gøre dig noget ubehageligt?	T-shirt	7,3%	34,5%	27,2**	0,739	3,8	3,6
	Hættetrøje	11,1%	38,1%	27,0**	0,663		
Tror du, at din sikkerhed er truet af de unge i denne situation?	T-shirt	9,8%	46,2%	36,4**	0,777	1,3	7,2
	Hættetrøje	8,5%	53,4%	44,9**	0,849		
Vil du undgå øjenkontakt med de unge i denne situation, så du ikke tiltrækker de unges opmærksomhed?	T-shirt	44,7%	83,2%	38,5**	0,719	2,8	3,2
	Hættetrøje	47,5%	86,4%	38,9**	0,748		
Vil du vende om og gå en anden vej i denne situation?	T-shirt	23,6%	58,8%	35,2**	0,645	4,8	0,3
	Hættetrøje	18,8%	58,5%	39,7**	0,718		

Procentueringen er opgjort på kolonneniveau. Det sidste adspurgte spørgsmål er: "Føler du dig generelt tryk eller utryk, når du møder grupper af unge i Urbanplanen?". Antal besvarelser er 123 trygge og 119 utrygge beboere i udgaven med t-shirt og 117 trygge og 118 utrygge beboere i udgaven med hættetrøje. Den udregnede sammenhæng er sket med en gammatest. Statistisk signifikans er udregnet ved χ^2 : * $p < 0,05$; ** $p < 0,01$.

I denne situation er der ligeledes en statistisk signifikant og samtidig meget større andel af de utrygge beboere i begge vignatudgaver, som svarer ja til de fire spørgsmål. Andelen af beboere som har svaret ja til minimum et af spørgsmålene, er beregnet til 50,4% blandt de trygge og 88,2% blandt de utrygge i vignatudgaven, hvor de unge har løse bukser og T-shirt på og 53,8% blandt de trygge og 93,2% blandt de utrygge i vignatudgaven, hvor de unge har hættetrøje på med hættetrøjen trukket op over hovedet. Der er således en statistisk signifikant og samtidig markant større andel af de utrygge beboere, som bedømmer de to vignatudgaver som risikable. Der er dog samtidig en langt større andel af de trygge beboere, som bedømmer situationen som risikabel i forhold til situationen, hvor de unge ikke havde hverken en normbrydende eller kriminel adfærd.

Tabel 19: Årsager i vignetsituation med normbrydende adfærd fordelt på trygge og utrygge beboere

	Vignetudgave med t-shirt		Forskel i procentpoint mellem trygge og utrygge	Vignetudgave med hættetrøje		Forskel i procentpoint mellem trygge og utrygge
	T	U		T	U	
At personerne er af mellemøstlig oprindelse?	12,2%	50,4%	38,2**	9,4%	41,5%	32,1**
At situationen foregår i Solvang Centret?	8,1%	40,3%	32,2**	10,3%	40,7%	30,4**
At personerne har den påklædning de har?	5,7%	27,7%	22,0**	13,7%	55,1%	41,4**
At personerne skændes med hinanden?	42,3%	84,0%	41,7**	49,6%	81,4%	31,8**
Andre forhold?	16,3%	22,7%	6,4	12,0%	30,5%	18,5**
Andel som ikke har bedømt situationen som risikabel og derfor ikke har svaret	49,6%	11,8%	37,8**	46,2%	6,8%	39,4**

Procentueringen er opgjort på kolonneniveau. De adspurgte spørgsmål er: "Hvilke forhold i situationen gør, at du har svaret sådan?" og "Føler du dig generelt tryk eller utryk, når du møder grupper af unge i Urbanplanen?". Antal besvarelser er 123 trygge og 119 utrygge i udgaven med t-shirt og 117 trygge og 118 utrygge beboere i udgaven med hættetrøje. Statistisk signifikans er udregnet ved χ^2 : * p<0,05; ** p<0,01.

Ses der nærmere på de forhold, som beboerne angiver som årsag til deres bedømmelse, er det tydeligt, at det i særlig grad, er de unges skænderi med hinanden, der angives som årsag til at situationen bedømmes som risikabel blandt både de trygge og utrygge beboere, hvorfor skænderiet må formodes at være udslagsgivende for den meget større andel af trygge beboere, som i forhold til sidste situation, bedømmer situationen som risikabel.

At personerne skændes med hinanden

At de unges skænderi i særlig grad angives som årsag, hænger formentlig sammen med, at beboerne kan være bekymrede for, at de unges skænderi kan udvikle sig, så skænderiet bliver vendt mod beboerne. En beboer beskriver det således: "Nervøs for at deres skænderi, kunne overgå til mig ex. "hvad glør du på"?" (Bilag 6). Men derudover kan et skænderi i det offentlige rum markere en afvigelse fra, hvad man forventer af opførsel i det offentlige rum. En afvigelse som kan føre til en bekymring for, at de unge også er afvigende på andre måder: "Jeg kan aldrig vide hvad de vil gøre, måske de har en kniv." (Bilag 6) og "De skal vise sig for hinanden og der er ære i at slå en i gulvet" (Bilag 6), som to beboere udtrykker det. Det er særligt interessant, at der er en væsentlig større andel af de trygge beboere, som angiver skænderiet som årsag i forhold til de øvrige forhold i situationen. Det kunne derved tyde på at offentlige skænderier er et forhold, som en stor del af Urbanplanens beboere generelt oplever som risikabelt. Derfor er skænderier formentlig ikke den primære årsag til, at nogle af beboerne generelt føler sig utrygge ved grupper af unge i Urbanplanen; for hvis hverdagen hele tiden var præget af skænderier blandt de unge, så måtte man formode, at de trygge beboere også generelt var utrygge.

At personerne har den påklædning de har

Til trods for at vignetpersonernes adfærd er det forhold, der primært angives som årsag af både de trygge og de utrygge, har vignetpersonernes påklædning ligeledes en betydning for beboernes bedømmelse af situationen, især for de utrygge beboere. På tværs af de to vignetudgaver er der en statistisk signifikant og samtidig meget større andel af de utrygge beboere, som angiver de unges påklædning som årsag til at situationen bedømmes som risikabel. Samtidig er de unges påklædning, i vignetsituationen med unge iført hættetrøjer, det forhold hvor der kan påvises den største forskel i procentpoints (41,4) mellem de trygge og de utrygge beboere. Endelig er der en statistisk signifikant større andel af både de trygge og utrygge beboere, som angiver de unges påklædning som årsag til at situationen bedømmes som risikabel i vignetudgaven, hvor de unge har hættetrøje på i forhold til vignetten hvor de unge er iført løse bukser og T-shirts.

For at forklare at en større andel af de utrygge beboere angiver hættetrøjen, som årsag til at situationen bedømmes som risikabel, kan fokus vendes tilbage til Goffman. Goffman peger på, at påklædning, køn, alder, racemæssige kendetegn, størrelse og udseende, holdning, talemønstre, ansigtsudtryk og gestik er en del af den personlige facade, som andre mennesker identificerer dybest med den person, der er i en situation (Goffman 2014:72). Samtidig er den personlige facade med til at definere hvordan mennesker opfatter en situation (ibid.:71). Goffmans pointe er interessant, fordi påklædningen, i dette tilfælde hættetrøjen, i sig selv kan være med til at afgøre, hvordan beboerne opfatter de unge i situationen. Hættetrøjen har de senere årtier, som en del af hiphopkulturens udvikling, undergået en symbolsk forandring, fra at være associeret med sport og et atletisk udseende til nu at være associeret med bandekultur, hvor hættetrøjen fremstår som et symbol på fare og lovløshed (Braddock 2011). Samtidig har hættetrøjen de senere år givet anledning til både lovgivningsmæssige forbud og politisk omtale i det britiske samfund, fordi den forbindes med at gemme sin identitet (ibid.). Også i det danske samfund har der i flere år, været en debat om påklædning, og det at skjule sin identitet i det offentlige rum i forbindelse med demonstrationer og deslige, hvilket i år 2000 førte til en stramning af straffeloven med tilføjelsen af § 134b:

“Den, der i forbindelse med møder, forsamlinger, optog eller lignende på offentligt sted færdes med ansigtet helt eller delvis tildækket med hætte, maske, bemaling eller lignende på en måde, der er egnet til at hindre identifikation, straffes med bøde, bæfte eller fængsel indtil 6 måneder.”.

Der er således ingen tvivl om, at hættetrøjen i offentlighedens øjne ikke kun er et stykke beklædning, som tjener et funktionelt formål, såsom at holde varmen, men i lige så høj grad er et stykke beklædning,

der forbindes med afvigelse. Når beboerne angiver påklædningen som årsag, kan det således hænge sammen med det symbol, som hættetrøjen repræsenterer, fordi beboerne kan have en opfattelse af hættetrøjen, som en beklædningsgenstand der kan sættes i forbindelse med farlige personer. Samtidig har de unge i denne situation, hættetrøjen trukket op over hovedet, hvorved de unges ansigter bliver skjult. Der er således færre elementer ved den personlige facade, som beboerne kan tolke på, fordi beboerne ikke har mulighed for at afkode de unges ansigtsudtryk, hvilket kan være grunden til, at nogle af beboerne angiver hættetrøjen, som årsag til deres bedømmelse, fordi beboerne er efterladt med deres umiddelbare forventning til disse unge. Denne forventning kan, som tidligere berørt være negativ, fordi beboerne kan have haft negative erfaringer med unge, der bærer en hættetrøje, et emne som også blev berørt i tryghedscirklerne, hvor beboernes karakteristik af de unge, som gjorde dem utrygge, var; *hættetrøjer, omvendte kasketter og korte pilotjakker* (Bilag 2). Hættetrøjen kan derfor være et kendetegn ved de unge, som nogle af beboerne har haft utrygge oplevelser med og dermed skabe en negativ forventning til de unge der bærer hættetrøjen.

Der er dog samtidig 27,7% af de utrygge beboere, der angiver påklædningen som årsag i vignetsituationen, hvor de unge er ikklædt løse bukser og sorte T-shirts. At T-shirts og løse bukser angives som årsag til at situationen bedømmes som risikabel, kan hænge sammen med, at de løse bukser ligeledes kædes sammen med den førnævnte hiphopkultur, hvor andre påklædningsgenstande, såsom voluminøse bukser, også knyttes sammen med farlige unge (Braddock 2011). I den henseende er det plausibelt, at de løse bukser også kan være et symbol på fare.

Andre forhold

I denne og næste vignetsituation har en statistisk signifikant lige så stor andel af de utrygge beboere angivet den mellemstlige oprindelse og Solvang Centret som årsag til deres bedømmelse, som i første situation. Der er dog en enkelt undtagelse i forhold til vignetten med en normbrydende og kriminel adfærd, hvor en statistisk signifikant større andel angiver Solvang Centret som årsag. Denne vurderes dog ikke at have praktisk signifikans, og de forklaringer der har gjort sig gældende i den første vignetsituation, må således også forventes at gøre sig gældende i denne og næste vignetsituation, hvorfor de ikke berøres yderligere.

Risikobedømmelse af adfærd der er normbrydende og kriminel

Den sidste situation som beboerne er blevet bedt bedømme, er en situation, hvor grupper af unge har en adfærd, der er normbrydende og kriminel. Situationen er opdelt i to udgaver; en hvor de unge ignorerer en vagt, som påtaler at de ryger hash og en hvor de unge reagerer aggressivt på vagtens påtale af deres hashrygning. Situationen lyder som følger:

"Det er en mandag eftermiddag i Urbanplanen. Her ser du tre unge fyre stå foran klubben i Solvang Centret. De er alle i starten af 20'erne og er af mellemstlig oprindelse. De unge står sammen i en lille rundkreds og ryger en joint med hash, som bliver delt rundt mellem dem. Mens de unge står og ryger, kommer en vagt gående ud fra Socialcentret og kigger irriteret på dem. Han henvender sig til dem og siger højtlydt "I burde ikke stå her på gaden og ryge hash". [De tre unge vender sig om, så de står med ryggen til vagten, mens de fortsætter med at ryge videre på deres joint./De tre unge får øjenkontakt med hinanden, og den ene af de unge tager et skridt frem mod vagten mens han råber "Det skal du ikke blande dig i, din nar!", hvorefter de andre begynder at grine. De unge ryger videre på deres joint.]"

Tabel 20: Svarfordeling i vignetsituation med kriminel og normbrydende adfærd fordelt på trygge og utrygge beboere

	Udgave	Andel der har svaret 'Ja'		Forskel i procentpoint mellem de trygge og utrygge beboere	Udregnet sammenhæng	Forskel i procentpoint mellem de to vignetudgaver	
		Tryg	Utryg			Tryg	Utryg
Tror du, at de unge i denne situation kunne finde på at gøre dig noget ubehageligt?	Ignorerer	12,0%	27,1%	15,1**	0,465	1,9	22,9**
	Aggressiv	13,9%	50,0%	36,1**	0,721		
Tror du, at din sikkerhed er truet af de unge i denne situation?	Ignorerer	12,8%	37,3%	24,5**	0,603	2,8	19,5**
	Aggressiv	15,6%	56,8%	41,2**	0,754		
Vil du undgå øjenkontakt med de unge i denne situation, så du ikke tiltrækker de unges opmærksomhed?	Ignorerer	35,0%	82,2%	47,2**	0,791	10,1	5,9
	Aggressiv	45,1%	88,1%	43,0**	0,801		
Vil du vende om og gå en anden vej i denne situation?	Ignorerer	15,4%	50,8%	35,4**	0,701	11,6*	11,1
	Aggressiv	27,0%	61,9%	34,9**	0,628		

Procentueringen er opgjort på kolonneniveau. Det sidste adspurgte spørgsmål er: "Føler du dig generelt tryk eller utryk, når du møder grupper af unge i Urbanplanen?". Antal besvarelser er 117 trygge og 118 utrygge beboere i udgaven med ignorerende fremtoning og 122 trygge og 118 utrygge i udgaven med aggressiv fremtoning. Den udregnede sammenhæng er sket med en gammatest. Statistisk signifikans er udregnet ved χ^2 : * p<0,05; ** p<0,01.

Beboernes risikobedømmelser viser, at der også i disse vignetsituationer er en statistisk signifikant større andel af de utrygge beboere i begge vignetudgaver, som har svaret ja til de fire spørgsmål. Andelen af beboere som har svaret ja til minimum et af spørgsmålene, er beregnet til 42,7% blandt de trygge og 88,1% blandt de utrygge beboere i vignetudgaven med en ignorerende fremtoning og 50,8% blandt de trygge og 94,1% blandt de utrygge beboere i vignetudgaven med en aggressiv fremtoning. Der er ligesom i de forrige vignetsituationer en statistisk signifikant og samtidig markant større andel af de utrygge beboere, som bedømmer de to vignetudgaver som risikable. Samtidig er der ligesom i vignetterne med en normbrydende adfærd en langt større andel af de trygge beboere, som bedømmer

situationen som risikabel i forhold til situationen, hvor de unge hverken har en normbrydende eller kriminel adfærd.

Tabel 21: Årsager i vignetsituation med normbrydende og kriminel adfærd fordelt på trygge og utrygge beboere

	Vignetudgave med ignorerende fremtoning		Forskel i procentpoint mellem trygge og utrygge	Vignetudgave med aggressiv fremtoning		Forskel i procentpoint mellem trygge og utrygge
	T	U		T	U	
At personerne er af mellemøstlig oprindelse?	7,7%	41,5%	33,8**	9,0%	49,2%	40,2**
At situationen foregår i Solvang Centret?	10,3%	39,8%	29,5**	9,8%	48,3%	38,5**
At personerne ryger hash?	23,1%	66,9%	43,8**	23,8%	63,6%	39,8**
At personerne har den opførsel de har overfor vagten?	29,1%	77,1%	48,0**	41,0%	88,1%	47,1**
Andre forhold?	11,1%	19,5%	8,4	12,3%	23,7%	11,4*
Andel som ikke har bedømt situationen som risikabel og derfor ikke har svaret	57,3%	11,9%	45,4**	49,2%	5,9%	43,3**

Procentueringen er opgjort på kolonneniveau. De adspurgte spørgsmål er: "Hvilke forhold i situationen gør, at du har svaret sådan?" og "Føler du dig generelt tryk eller utryk, når du møder grupper af unge i Urbanplanen?". Antal besvarelser er 117 trygge og 118 utrygge beboere i udgaven med ignorerende fremtoning og 122 trygge og 118 utrygge i udgaven med aggressiv fremtoning. Statistisk signifikans er udregnet ved χ^2 : * $p < 0,05$; ** $p < 0,01$.

Årsagen til dette findes ved at se nærmere på de forhold i situation, som beboerne angiver som årsag til deres bedømmelse, hvor det i særlig grad er de unges hashrygning og opførsel over for vagten der angives som årsag af både de trygge og utrygge beboere.

At personerne ryger hash

Selvom både de trygge og de utrygge beboere angiver hashrygningen som årsag til deres bedømmelse, er der en stor forskel i procentpoint (43,8 og 39,8) på andelen af trygge og utrygge beboere, som angiver dette som årsag i begge vignetudgaver, hvor en markant større andel af de utrygge angiver hashrygningen som årsag. Dette kan hænge sammen med, at beboerne har forskellige holdninger til hashrygning som fænomen. Hashrygning er et fænomen, som er ulovligt, og har været det, lige siden det blev vedtaget og indskrevet i lov om euforiserende stoffer i 1969. De unges åbenlyse brug af hash i det offentlige rum kan derfor markere en ligegyldighed over for vedtagne regler, hvorfor hashrygningen i sig selv kan opfattes som afvigende, og som der samtidig kan være stærke holdninger til. En beboer skriver således: "Jeg synes det er blevet forfærdeligt, at der står mange og ryger hash." (Bilag 7). Hashrygning er endvidere et fænomen, som er underlagt meget forskelligartede forventninger, hvor nogle mener, at det

er farligt at ryge hash, og kan være bekymret for hvad hashrygningen fører til: *“De er ikke sig selv, de er påvirkede. Man kan ikke forvente nogen form for rationel opførelse.”* (Bilag 7) eller *“...De er voldsige utilregnelige, og når de er i flok bidser de binden op som dyr!!”* (Bilag 7). Omvendt mener andre at hashen er uskadelig, hvorved hashen ikke tillægges nogle negative forventninger. En beboer beskriver det sådan: *“Umiddelbart ser jeg ingen farer ved at ryge hash, bare ikke de køre. da hash er sløvende/beroligende...”* (Bilag 7). Den markant større andel af de utrygge beboere der har angivet hashrygningen som årsag til deres bedømmelse, kan således skyldes at de utrygge beboere i højere grad tillægger hashen negative egenskaber, og derfor har en anden forventning til de unges adfærd, når de er påvirkede af hash end de trygge beboere.

At personerne har den opførelse de har over for vagten

Vignetpersonernes opførelse over for vagten er det forhold, som den største andel af både trygge og utrygge har angivet som årsag til, at situationen bedømmes som risikabel i begge vignetudgaver. Der er dog en statistisk signifikant forskel mellem de trygge og de utrygge beboere, hvor en markant større andel af de utrygge beboere angiver dette som årsag i begge situationer. På tværs af de to vignetudgaver er der en statistisk signifikant større andel af de utrygge beboere, som angiver de unges opførelse over for vagten som årsag i vignetudgaven, hvor de unge råber af vagten (ikke vist i tabel). Der er dog samtidig en stor andel af de utrygge beboere, som angiver de unges opførelse over for vagten som årsag i vignetudgaven, hvor de unge ignorerer vagten.

Inden for afvigelsesociologien opfattes sociale problemer som afvigelser fra normer i samfundet, både skrevne og uskrevne, der fører til en eller anden form for sanktion fra samfundets side (Ejrnæs 2008:156). I denne forståelse opfattes samfundet som et ligevægtssystem, hvor der eksisterer konsensus om, hvilke værdier der er rigtige, og normer bruges til at skelne mellem, adfærd der lever op til disse værdier, og adfærd som er afvigende fra disse værdier (ibid.). Vagten påtaler således, at de unge bryder med normen for, hvad samfundet betragter som en normal adfærd, men i begge vignetudgaver indikerer de unge, at de er ligeglade med vagtens påtale. De unges ønske om at vedblive med at ryge deres joint, bliver derfor ikke kun et spørgsmål om at ryge hash, men også et spørgsmål om, hvorvidt de er villige til at rette ind i forhold til samfundets fælles regler. De unges afvisning af at rette sig ind, kan medføre, at der opstår en forventning om, at det ikke kun er denne konkrete adfærd, der er afvigende, men at det er de unge som personer, der er afvigende, hvorfor de kan forventes at udgøre en fare for beboerne. Dette indikerer flere af beboernes kommentarer også: *“... Der er ikke langt fra et "fuck dig" til vagten til et "hvad glør du på" til en forbipasserende.”* (Red.) (Bilag 7) og *“Da det i denne omgang ikke går ud over vagten kan det jo gå ud over mig „de tænker ikke dansk og skal have afløb for deres vrede og her er jeg”* (Bilag 7). Denne forventning til at adfærden kan rette sig mod beboerne selv, vil formentligt blive endnu mere

udtalt, i situationen hvor de unge ikke blot ignorerer vagten, men går hen mod vagten, og råber af ham. Det vil derfor også kunne forklare den lidt større andel af utrygge beboere, som har angivet opførslen som årsag i vignetudgaven med en aggressiv fremtoning.

På tværs af de tre vignetsituationer

I de to vignetudgaver, hvor de unge hverken har en normbrydende eller kriminel adfærd, er det beregnet, at 63,6% og 72,5% af de utrygge har bedømt situationen som risikabel, mens det er 88,2% og 93,2% af de utrygge i de to vignetudgaver, hvor de unge har en normbrydende adfærd og 88,1% og 94,1% af de utrygge i vignetudgaverne, hvor de unge har en både normbrydende og kriminel adfærd. For nogle af de utrygge beboere bedømmes grupper af unge derfor først som risikable, når de unge har en adfærd, der er enten normbrydende eller normbrydende og kriminel. Til trods for dette er det mest fremtrædende mønster på tværs af de tre vignetsituationer dog, at en stor andel af de utrygge beboere allerede bedømmer vignetsituationen, hvor de unge hverken har en normbrydende eller kriminel adfærd, som risikabel. Det betyder imidlertid ikke, at disse beboere bedømmer denne situation på lige fod med de andre vignetsituationer, hvilket fremgår, når der ses nærmere på andelen af utrygge beboere, som har svaret ja til et eller flere af de fire risikobedømmelsesspørgsmål på tværs af de seks vignetudgaver i nedenstående tabel.

Tabel 22: Svarfordeling for utrygge beboere på tværs af vignetsituationer

	Andel der har svaret 'Ja'					
	3 unge	11 unge	T-shirt	Hættetrøje	Ignorerer	Aggressiv
Tror du, at de unge i denne situation kunne finde på at gøre dig noget ubehageligt?	16,1%	20,8%	34,5%	38,1%	27,1%	50,0%
Tror du, at din sikkerhed er truet af de unge i denne situation?	16,9%	26,7%	46,2%	53,4%	37,3%	56,8%
Vil du undgå øjenkontakt med de unge i denne situation, så du ikke tiltrækker de unges opmærksomhed?	59,3%	65,0%	83,2%	86,4%	82,2%	88,1%
Vil du vende om og gå en anden vej i denne situation?	25,4%	32,5%	58,8%	58,5%	50,8%	61,9%

Procentueringen er opgjort på kolonneniveau. Det sidste adspurgte spørgsmål er: "Føler du dig generelt tryk eller utryk, når du møder grupper af unge i Urbanplanen?". Antal besvarelser er 118 utrygge beboere i vignetudgaven med 3 unge, hættetrøje, ignorerende og aggressiv fremtoning, 119 utrygge beboere i udgaven med t-shirt og 120 utrygge beboere i udgaven med 11 unge.

Det bekræfter således også det udsagn, beboerne i tryghedscirklerne havde om, at der er forskel på de situationer, hvor de føler sig utrygge, hvor nogle situationer blev beskrevet med at være på vagt og andre med at være skræmt.

På tværs af de seks vignatudgaver er der mellem 59,3% og 88,1 % af de utrygge beboere, som vil undgå øjenkontakt med de unge, så de ikke tiltrækker deres opmærksomhed, mens mellem 25,4% og 61,9% af de utrygge beboere vil vende om og gå en anden vej. Såfremt de samme adfærdskorrektioner forekommer ved situationer med grupper af unge i Urbanplanen i hverdagen, kan det få den konkrete betydning, at de utrygge beboere efterlades med deres umiddelbare tolkning af situationen, fordi de enten kigger den anden vej eller vender om, og derfor ikke ser hvordan situationerne udspiller sig. Dette kan betyde, at de utrygge beboere i mindre grad får korrigeret deres opfattelse af, hvordan situationen faktisk udspiller sig, hvilket betyder, at de utrygge beboere risikerer at forblive utrygge, selvom de unge over tid ændrer adfærd, fordi forventningen til hvad de unge kan finde på, i sig selv gør, at beboerne ændrer deres adfærd. En mulighed er dog også, at beboerne får bekræftet deres forventning til de unge, men som vignetsituationen, hvor de unge hverken har en normbrydende eller kriminel adfærd viser, vil der være en række situationer, hvor beboerne med fordel kunne få afkræftet, den forventning de har til de unge.

Den bedømmelse som de utrygge beboere foretager af disse tre vignetsituationer, kan imidlertid også skyldes, at de i første omgang er utrygge ved grupper af unge, og derfor over tid har udviklet en anderledes bedømmelse end de trygge beboere, når de møder grupper af unge i Urbanplanen. Det er således også en diskussion, der forekommer i anden tryghedsforskning, hvor diskussionen går på, om en bedømmelse af risiko skyldes utryghed eller om bedømmelsen er årsag til utrygheden (Ferraro & LaGrange 1987:73). En nærliggende forståelse er nok, at de to forhold gensidigt indvirker på hinanden, således at de utrygge beboere i højere grad bedømmer situationer med grupper af unge som risikable, fordi de er utrygge, og derfor har udviklet en anden bedømmelse af grupper af unge. Omvendt har denne analyse vist, at de forhold som beboerne angiver som årsag til bedømmelsen af de tre situationer i særligt grad kan være brugbare i forklaringen af, hvorfor nogle beboere føler utryghed ved grupper af unge i Urbanplanen.

Analyse på tværs

I dette afsnit ses på tværs af de tre tidligere analyseafsnit. Afsnittene har vist, at der er mange og meget forskelligartede generative mekanismer, som har potentialet til at skabe utryghed ved grupper af unge i Urbanplanen. Hensigten med dette afsnit er at anskueliggøre de analytiske fund, som træder frem på tværs af afsnittene og samtidig vurderes at være de mest betydningsfulde i forklaringen af, hvorfor nogle af beboerne i Urbanplanen oplever utryghed, når de møder grupper af unge.

De trygge og utrygge beboere har stort set identiske baggrundsfaktorer...

Første analyseafsnit viste, at utryghed ved grupper af unge er en følelse, som til trods for en mindre køns- og aldersmæssig forskel opleves af en lige stor andel, af de beboere, der bor i Urbanplanen, uanset de forskellige baggrundsfaktorer som kendetegner dem, såsom; etnicitet, indkomst, uddannelsesniveau, afdeling de bor i, antal år de har været bosiddende i Urbanplanen, hvilken tilknytning de har til arbejdsmarkedet og hvor mange der bor, over og under 18 år, i deres husstand. Der fremtræder altså et mønster af, at enhver beboer der bor i Urbanplanen på tværs af disse baggrundsfaktorer, har potentialet til generelt at føle sig utrygge, når de møder grupper af unge i Urbanplanen. Det betyder også, at de forklaringer som knytter an til baggrundsfaktorer, og som ofte bruges til at forklare den danske befolknings generelle utryghed (Heber 2005:14; Avlund 2013:32), i det store hele må forlades, fordi de kun i begrænset omfang bidrager til at forklare, at næsten halvdelen af Urbanplanens beboere oplever utryghed ved grupper af unge.

...Alligevel er de meget forskellige

Til trods for at de trygge og utrygge beboere umiddelbart er identiske grupper, når der ses på baggrundsfaktorerne, så tegner der sig på tværs af de tre afsnit et meget forskelligartet billede af de to grupper: En markant større andel af de utrygge beboere har haft negative erfaringer med grupper af unge inden for det sidste år, enten ved selv at have oplevet utrygge situationer med grupper af unge eller ved at have hørt om problemer med grupper af unge. De trygge og utrygge beboere har meget forskelligartede opfattelser af og holdninger til adfærd blandt grupper af unge, og de bedømmer risikoen i tre situationer med grupper af unge markant forskelligt. Forskellene mellem de svar som de trygge og utrygge beboere giver, er så markante, at man med fordel kan kategorisere dem som to vidt forskellige grupper af individer.

Normbrydende og kriminel adfærd blandt grupper af unge skaber utryghed

I afsnittet om beboernes bekymring for grupper af unges adfærd fremgik det i tabellerne, at en større andel af de utrygge beboere har en opfattelse af, at grupper af unge har forskellig normbrydende og kriminel adfærd i Urbanplanen. Til trods for denne forskel mellem de trygge og utrygge beboere, har en mindre andel af de trygge beboere også en opfattelse af, at grupper af unge har denne adfærd. Selv om analysen har kastet et kritisk blik på den opfattelse, som især de utrygge beboere har af kriminel adfærd blandt grupper af unge, så er der ingen tvivl om, at grupper af unge, i et eller andet omfang har en både normbrydende og kriminel adfærd i Urbanplanen. Denne adfærd kan i nogle tilfælde være henvendt mod beboerne, og derfor udgøre en reel fare for beboerne. I disse tilfælde er det naturligt, at beboerne oplever utryghed ved grupper af unge, fordi der er en reel risiko forbundet med de unges adfærd. Dette blev også bekræftet af nogle af de fortællinger, som dør til dør interviewene bibragte, hvor flere af beboerne havde haft ubehagelige oplevelser med grupper af unge, som udgjorde en reel fare for beboerne.

Omvendt peger beboerne selv på, at der er en lang række situationer, hvor de unge ikke har en adfærd, der er direkte farlig for beboerne, men hvor beboerne alligevel føler utryghed. Dette bekræftes også i de to vignetsituationer, hvor unge har en enten normbrydende eller normbrydende og kriminel adfærd, men som ikke er henvendt mod den enkelte beboer. Becker argumenterer for, at alle sociale grupper i et samfund opstiller regler og normer for, hvordan mennesker bør opføre sig, både i juridisk og kulturel forstand, og at mennesker som afviger fra disse regler, og dermed bryder med de normer, der er opstillet, kan betragtes som afvigende eller som outsiders (Becker 2005:23). En af de måder der kan bruges til at forklare, at afvigende adfærd opstår, er at sætte fokus på de egenskaber, der karakteriserer den person, der har adfærd, egenskaber som gør det nødvendigt eller uundgåeligt, at personen har denne afvigende adfærd (ibid.:25). Hvis beboerne betragter normbrydende og kriminel adfærd blandt grupper af unge, som en konsekvens af egenskaber ved de unge der har adfærd, vil den afvigende adfærd, kunne medføre en forventning om, at de unge som har denne adfærd, har iboende egenskaber, som kan gøre dem farlige for beboerne. En forventning som også kan gøre sig gældende i situationer, hvor de unge ikke har en adfærd, der er farlig for beboerne. Det vil således kunne forklare, at der er negative forventninger til, fx unge der ryger hash, fordi beboernes fokus ikke er på den konkrete hashrygning, men i stedet på hashrygeren, som på grund af sin afvigende adfærd må forventes at have iboende egenskaber, som gør ham potentielt farlig for beboerne. I de situationer i hverdagen, hvor grupper af unge har en normbrydende eller kriminel adfærd, vil beboernes betragtning af de unge som afvigende, derfor kunne forklare, at de føler utryghed ved dem, enten fordi den adfærd de unge har, er farlig eller fordi de unge i situationen forventes at blive farlige. En forventning som yderligere kan

forstærkes af de historier, som en større andel af de utrygge beboere har hørt om fra naboer og andre beboere.

Men ses der nærmere på de besvarelser, beboerne har lavet undervejs i undersøgelsen, viser det sig, at de unge bliver også betragtet som afvigende, selvom de ikke har en adfærd, der er normbrydende eller kriminel.

Utryghed påvirker fremtidige møder med grupper af unge

En anden af de centrale forskelle på de trygge og utrygge beboere er, at en markant større andel af de utrygge beboere mener, at det er et problem, at unge står sammen i grupper i Urbanplanen. Samtidig bedømmer en markant større andel af de utrygge beboere vignetsituationen, hvor unge står sammen, men hverken har en normbrydende eller kriminel adfærd, som risikabel. Dette til trods for at tidligere forskning i ungdomsgrupper har vist, at det at unge står sammen i grupper, i sig selv er et normalt fænomen (Hansen & Bislev 2013:6). Den oplagte forklaring på denne forskel er, at de tidligere utrygge erfaringer beboerne har haft med grupper af unge, kan skabe negative forventninger til grupper af unge, hvorfor de vurderer og bedømmer unge, der står sammen i nye situationer som problematiske eller risikable. Denne vurdering og bedømmelse sker ikke nødvendigvis på grund af den enkelte erfaring i sig selv, men fordi følelsen af utryghed fra tidligere erfaringer, kan medføre en ændring, i den måde beboerne kognitivt opfatter grupper af unge, når de møder de samme unge eller unge der minder om. Samtidig kan følelsen medføre, at de utrygge beboere retrospektivt finder informationer og viden, som kan bekræfte, den utryghed de har, uanset om informationen de finder, er reel eller ej, for at modvirke dissonansen mellem den følelse af frygt de har ved grupper af unge, og den kognitive viden de har om grupper af unge. Denne tidligere følelsesmæssige erfaring med grupper af unge kan derfor have afgørende betydning for, hvordan nogle af de utrygge beboere opfatter grupper af unge i nye situationer. Det får den betydning, at kognitiv information ikke altid er afgørende for, om beboerne føler sig trygge eller utrygge ved grupper af unge i nye situationer. En anden forklaring kan dog findes ved at vende tilbage til Howard Becker.

Specifikke normer skaber utryghed

Becker argumenterer for, at afvigelse kan forstås som konsekvens af andre menneskers regler og sanktioner, i forhold til personer der bryder med normen (Becker 2005:29-30). Afvigelse ses således som resultatet af en proces, hvor normalitet konstrueres og afvigende adfærd forekommer, når adfærden ikke lever op til konstruktionen af, hvad der er normal adfærd. Det betyder også, at selvom de unge i vignetsituationen, hvor de unge blot står sammen og taler om en fodboldkamp, alligevel kan

betragtes som afvigende af nogle de utrygge beboere og derfor, som nogle der er potentielt farlige for beboerne, fordi det at stå sammen i en gruppe i det offentlige rum, kan betragtes som afvigende. Denne betragtning er beboerne i øvrigt ikke ene om, og anden forskning i udsatte boligområder, har således også vist, at unge der står sammen i grupper, kan opfattes som afvigende (Avlund et al. 2013:35). Det blev ligeledes fremhævet af beboerne i tryghedscirklerne, som påpegede, at danske unge går til fritidsaktiviteter, i ungdomsklub eller i andre tilbud og dermed markerede, at det var denne adfærd, de anså som normal, hvorfor unge, der opholder sig sammen i grupper på et specifikt sted, må betragtes som afvigende.

Becker påpeger dog også, at den konkrete adfærd, ikke altid i samme grad behandles som afvigende, men kan være afhængig af de personer der har adfærden (Becker 2005:33).

De unges karakteristika skaber utryghed

Både de unges påklædning og den mellemøstlige oprindelse var nogle af de forhold, som en meget større andel af de utrygge beboere angav som årsag, til at de bedømte forskellige vignetsituationer som risikable. Beckers forskning har vist, at drenge fra middelklassen bliver betragtet som mindre afvigende end drenge fra slumområder, også i situationer hvor de har samme adfærd (ibid.). Når flere af de utrygge beboere betragter den adfærd, som de unge har som afvigende, kan det hænge sammen med, at de betragter de kendetegn, der karakteriserer de unge, som afvigende, og derfor tillægger de unge iboende egenskaber, hvorved de kan opfattes som potentielt farlige, selv i situationer hvor de ikke har en adfærd, der er farlig. Goffman argumenterer for, at der er mange karakteristika, som mennesker forbinder med den enkelte person i en situation, hvorfor andre karakteristika også må forventes, at kunne frembringe negative forventninger til grupper af unge. I den henseende har de situationer, som beboerne har oplevet som utrygge inden for det sidste år, næsten alle bestået af unge indvandrermand i grupper på 3-8 eller flere unge i alderen 13-21 år. Tryghedscirklerne bekræftede dette og pegede yderligere på, at grupper af unge havde forskellige kendetegn såsom *hattetrojer, omvendte kasketter, korte pilotjakker og en speciel frisur* (Bilag 2). De grupper af unge, som beboerne føler sig utrygge ved, er således en specifik gruppe af unge med genkendelige kendetegn. Kendetegn som også gennem medie billedet konstrueres, så unge med disse kendetegn fremstilles som mere kriminelle, end hvad de faktisk er, og derfor kan opfattes potentielt farlige.

Normer, karakteristika og utryghed

På tværs af de tre analyseafsnit fremgår det, at et flertal af de utrygge beboere har andre normer for, hvordan unge bør opføre sig i det offentlige rum i Urbanplanen end de trygge beboere. Samtidig

fremgår det, at en større andel af de utrygge beboere angiver de unges kendetegn som årsag til deres bedømmelse af tre vignetsituationer med grupper af unge. Om det er følelsen af utryghed ved grupper af unge, der medfører, at nogle af de utrygge beboere over tid finder informationer, som kan bekræfte deres utryghed og dermed igangsætter en proces, hvor de unge bliver skabt som afvigere, på baggrund af enten den adfærd de har eller på baggrund af den karakteristik som kendetegner dem, eller om det omvendt er sådan, at beboerne fordi de betragter forskellige former for adfærd eller de unges karakteristika som afvigende, bliver utrygge ved grupper af unge, kan være svært at afgøre. Det er således også en diskussion, der tidligere har gjort sig gældende i tryghedsforskning (Cordner 2010:8; Ferraro og LaGrange 1987:73). For nogle beboere vil det formentligt være en specifik hændelse, som har skabt så stor utryghed, at de over tid udvikler en anden holdning til disse unge, og for andre vil det formentligt være de normer de har, som skaber utrygheden.

Utryghed reproducerer sig selv

På tværs af de tre afsnit tegner sig et mønster af, at utrygheden reproducerer sig selv over tid. Det ses ved at tidligere erfaringer med grupper af unge generaliseres til nye situationer; uanset om det er de samme eller andre unge, og uanset om de unge foretager sig noget der er farligt eller ej. Det ses samtidig ved, at beboerne er bekymrede, for unge der står sammen, og at den følelse af utryghed som de har, kan medføre, at de retrospektivt finder informationer og viden, som kan bekræfte den utryghed de har, uanset om informationen de finder er reel eller ej, hvorved denne nye kognitive information kan gøre beboerne utrygge på ny. Det ses endeligt ved, at en stor del af de utrygge beboere enten kigger væk eller vender om i konkrete situationer med grupper af unge, og derfor ikke altid ser situationer med grupper af unge til ende, og derfor efterlades med deres umiddelbare forventning til de unge i situationen. Det betyder konkret, at selvom grupper af unge ændrer adfærd, så den aldrig er farlig for beboerne, vil beboerne alligevel kunne opleve de unge som farlige. Det vil også kunne forklare, at en stor del af de utrygge beboere oplever at være bekymret for kriminel adfærd blandt grupper af unge, fordi der kan være en opfattelse fra tidligere erfaringer, som til stadighed reproduceres. Dette til trods for at analysen har peget på, at der ikke forekommer mere kriminalitet i Urbanplanen, i de fire afdelinger der er undersøgt, end i det øvrige København i den nyeste statistik fra Rigspolitiet (2015).

En tryk fremtid

Følgende afsnit ser nærmere på de idéer til en tryk fremtid sammen med grupper af unge i Urbanplanen, som en gruppe af utrykke beboere har udviklet gennem det fælles arbejde i tre trygheds-cirkler. Hensigten med afsnittet er, at anskueliggøre hvordan beboerne mener, der bør arbejdes med at mindske utrygheden ved grupper af unge i Urbanplanen i fremtiden, og samtidig undervejs identificere og redegøre for de generative mekanismer disse idéer har til potentielt at modvirke følelsen af utryghed ved grupper af unge. Beboerne udvalgte overordnet fire idéer, som de identificerede som de vigtigste til, at mindske utryghed ved grupper af unge i fremtiden. Dette afsnit præsenterer disse fire idéer udtømmende, men samtidig introduceres beboernes øvrige idéer løbende, når de kan bidrage til at anskueliggøre forskellige pointer, som beboerne har haft undervejs i arbejdet.³

Fællesskab

En af de gennemgående diskussioner i arbejdet i trygheds-cirklerne var, hvordan der skabes fællesskab på tværs af de forskellige beboere, som bor i Urbanplanen. Et fællesskab som beboerne ikke oplever, at der er etableret i tilstrækkelig grad i dag. En af beboerne fortæller, at han ofte gennemgår Opslagstavlen, som er det lokale beboermagasin i Urbanplanen, men aldrig finder aktiviteter eller begivenheder, som henvender sig til ham. I stedet var oplevelsen for både ham og de øvrige beboere, at de aktiviteter og begivenheder som finder sted i Urbanplanen, kun retter sig mod enkelte grupper af beboere eller som kun foregår specifikke steder, som når der eksempelvis tilbydes idræt til indvandrerkvinder eller afholdes begivenheder i en enkelt afdeling. For at imødekomme dette, ønsker beboerne i stedet at udvikle: *“Fælles projekter, løppemarked, sociale arrangementer der dækker hele Urbanplanen, ikke kun bestemte lokationer, eller kun bestemte personer”*. Når det skal forstås, hvorfor beboerne sætter fokus på det brede fællesskab, kan sociologisk teori om social kapital hjælpe. Robert Putnam sondrer mellem afgrænset social kapital og brobyggende social kapital (2007:143), hvor den afgrænsende sociale kapital henfører til fællesskaber mellem mennesker, der ligner hinanden i form af fx etnicitet, alder, profession mm., mens den brobyggende sociale kapital henfører til fællesskaber mellem mennesker, der er ulig hinanden, og som derved er fællesskaber, der går på tværs af forskelligartede grupper (Ibid.). Putnam argumenter for, at begge former for social kapital er vigtige i et menneskes liv, men at særligt det brobyggende fællesskab er væsentligt, hvis et menneske skal *“opnå ny viden og blive opmærksomme på andre måder at gøre tingene på end de vante”* (CFBU 2015:11). Ny viden og opmærksomhed om andres måder at gøre tingene på, er interessant i forhold til den utryghed, som beboerne oplever ved grupper af unge, fordi fællesskabet kan indeholde kimen til ny viden om, hvordan forskellige kulturer lever deres liv.

---

³ Alle de idéer der citeres i dette afsnit, kan findes i bilag 2, 3 og 4

Derved kan ny viden bidrage til at ophæve de negative forventninger, der kan være til disse kulturer eller som beboerne udtrykker det: *“Afmystificere, klogere på hinanden gør at nogle af de negative ting forsvinder”*, og derpå skabe det beboerne betegner som en *“Positiv indstilling til at leve med andre kulturer”*. Den positive indstilling kan ses i lyset af den store etniske diversitet, der findes i Urbanplanen. En diversitet som kan medføre en mindre grad af tillid beboerne imellem (Putnam 2007:147), og som kan skabe ekskluderende fællesskaber og mistillid mellem de forskellige etniske grupperinger der findes i boligområdet (Avlund 2012:26; CFBU 2015:11) og samtidig medføre utryghed i boligområdet (Avlund 2012:26). Tidligere tryghedsforskning peger i den henseende på, at et stærkt naboskab, social interaktion mellem beboerne og en udbygget social kapital gør et boligområde mere trygt (ibid.), hvorfor det brobyggende fællesskab kan være afgørende at etablere. Beboere der bor i boligområder med stærke netværk på tværs af boligområdet, har således en mindre frygt for at blive udsat for en forbrydelse begået af beboere i boligområdet, samt en større grad af tillid til at andre beboere vil gribe ind i situationer, hvor man som beboer er offer for en forbrydelse (ibid.).

Hvor Putnams skelnen mellem de to typer af social kapital bygger på forskellige identitetsmarkører, skelner beboerne mellem det nære fællesskab i de forskellige opgange, og det bredere fællesskab på tværs af afdelingerne i Urbanplanen. Beboerne fortæller fx at en måde at skabe fællesskab i de enkelte opgange, kan være ved at lave fælles projekter: *“Fælles projekter fx male opgang og Dekorere det fælles rum fx opgange med blomster, juledekorationer på døren”*, og påpeger samtidig at *“Vi skal hjælpe hinanden i opgangen.”*. Beboernes skelnen er interessant, fordi man kan forestille sig, at det nære fællesskab i opgangene kan skabe en følelse af tryghed beboerne imellem. Indsamlingen af de manuelle besvarelser gav også indtryk af, at enkelte opgange havde et specielt nært fællesskab beboerne imellem, fx ved at beboerne kunne hinandens navne, og vidste hvorvidt de øvrige beboere var hjemme. Dette kendskab til naboerne i opgangen skabte en følelse af fællesskab mellem de enkelte beboere - et fællesskab som samtidig skabte tryghed, fordi de enkelte beboere havde oplevelsen af, at andre holdte øje med dem og sikrede, at de havde det godt. Erfaringen fra disse opgange er et tydeligt eksempel på, at det nære fællesskab mellem en lille gruppe af beboere har positive konsekvenser for beboerne imellem, men også kan afstedkomme en individuel følelse af tryghed, fordi man ved, at der er nogle der sikrer, at man har det godt (Rosenmeier 2007 i CFBU 2015:11). Samtidig ønskede beboerne i trygheds-cirklerne at udvikle et fællesskab på tværs af beboerne. Beboernes ønske om et samlet fællesskab i Urbanplanen kan i en teoretisk ramme, forstås som en udbygning af den sociale kapital. Social kapital skal i denne kontekst ses, som et udtryk, for den lim der holder sammen på boligområdets fællesskaber. Dette kommer blandt andet til udtryk gennem sociale relationer, da social kapital ikke er noget den enkelte beboer besidder alene, men er noget, der kan opnås i mødet med andre beboere (CFBU 2015:11). På tværs af beboernes idéer pegede de således på, at der skal være flere fælles aktiviteter på tværs af Urbanplanen så som loppemarkeder, nabohjælp, fællesspisning og en hjemmeside hvor man kan stille hjælp til rådighed eller

søge hjælp blandt de andre beboere. Udover de konkrete aktiviteter, skal fællesskabet også tilbyde den enkelte beboer en *“bedre relation til sine naboer”*, ved fx at byde nye beboere velkomne og samtidig ved at lave et flytteteam, som kan hjælpe beboerne når de flytter ind og ud.

Beboerne pegede dog på, at dette fællesskab ikke kommer af sig selv, men *“koster blod sved og tårer”*. En af de diskussioner som tydeliggjorde, at det kan være svært at skabe et fællesskab, var i diskussionen af, hvilke normer fællesskabet skulle hvile på. Beboerne fortalte om forskellige normer, som er nødvendige for at sikre fællesskabet, ved at påpege vigtigheden af, at *“alle opfører sig, så alle kan være her”*, men samtidig ved at forpligte de øvrige beboere på deltagelse i fællesskabet: *“man skal være deltagende i x antal projekter om året... og man skal møde hinanden, og alle skal dukke op”*. Grundlæggende er udgangspunktet derfor, at man skal vise, at man gerne vil være en del af fællesskabet og samtidig bidrage til fællesskabet. Disse forskellige forpligtelser er i sig selv understøttende for fællesskabet, fordi de sociale relationer kun kan udgøre en ressource for den enkelte beboer, såvel som for gruppen, hvis de enkelte beboere forpligter sig på fællesskabet (CFBU 2015:11). Samtidig påpegede beboerne vigtigheden af, at alle talte det samme sprog *“så vi kan høre og forstå hvad hinanden siger”*. Denne forpligtelse er interessant, fordi den på sin vis fremhæver det naturlige paradoks, der ligger indlejret i et fællesskab, hvor man som beboer er nødt til at tilpasse sig nogle fælles spilleregler, for samtidig at kunne gavne af fællesskabet. Forskning i naboskab i udsatte boligområder peger da også på, at fællesskaber kan *“begrænse medlemmernes handlefrihed idet det kan være svært at skille sig ud fra fællesskabets normer”* (CFBU 2015:11), men samtidig påpegede beboerne, at der skal være *“plads til alle”*. Beboernes sondring mellem et fællesskab for alle og et fællesskab med specifikke normer, var også en af de tilbagevendende diskussioner i tryghedscirklerne, som handlede om, hvordan man håndterer forskellige normer. En af beboerne fremhævede, at hun under et indkøb i Føtex undrede sig over, at det ikke længere var muligt at få en jordbærtærte med gelé. Ekspedienten havde fortalt, at Føtex ikke længere lavede udgaver med gelé, fordi en ingrediens i geléen gjorde, at muslimer ikke kunne spise jordbærtærten. Jordbærtærten blev derfor en markør på den konflikt, der er mellem de forskellige grupper af beboere, hvor nogle af beboerne havde en følelse af, at der ikke længere var plads til deres normer. Det er i den henseende interessant, at beboernes bud på at løse konflikten var, at opstille idéen *“Jordbærtærter i alle variationer”*. Dette kan ses som et udtryk fra beboernes side om, at skabe brobygning mellem de forskellige normer, ved at tillade at der er plads til alle, men samtidig insistere på at dette også indbefatter beboernes egne normer, ved at påpege, at *“der skal være plads til vores normer”*, hvilket de ikke oplevede at der var i dag. Beboernes måde at skabe et forpligtende fællesskab bliver derved, at opstille krav om at der i fællesskabet skal være plads til alle, og at alles normer skal kunne indgå, men samtidig at der er forpligtelser knyttet an til at indgå i fællesskabet, i forhold til at vise at man vil fællesskabet. Beboernes udtrykte dog også eksplicit, at dette fællesskab skulle inkludere grupper af unge; *“alle skal med, også grupper af unge, skal være i spil lige fra starten”*.

Bygge bro

Beboernes ønske om et brobyggende fællesskab med de unge, kan forklares ved at vende fokus tilbage til den oplagte styrke ved at indgå i et fællesskab. Som tidligere beskrevet fortæller beboerne, at den utryghed de føler, når de møder grupper af unge, ændres i det øjeblik, de kender nogle af de unge. Fællesskabet bliver herved en styrke for de enkelte beboere, fordi de kommer til at kende de unge og deres hensigter, og derved i mindre grad opbygger negative forventninger til de unge. Beboerne beskriver det sådan, at der er mulighed for, at *“skabe nye venskaber / bekendtskaber”*, men samtidig har fællesskabet den styrke, at det skaber mulighed for at skabe et ny tolkning, når beboerne møder grupper af unge. En beboer udtrykte dette meget præcist, ved at beskrive at man tager utrygheden med sig, fordi man opbygger negative forventninger til, hvad de unge kan finde på at gøre, når man møder dem i det offentlige rum, fordi man har en negativ erfaring med disse unge eller unge der ligner. Samme beboer fortalte dog gladeligt, at hun i perioden mellem to trygheds-cirkler for første gang i flere år havde oplevet, at flere havde sagt hej til hende i hendes færd rundt i Urbanplanen. Samtalen om hvorfor hun oplevede dette nu, medførte hurtigt en enighed blandt beboerne i trygheds-cirklerne om, at Urbanplanen formentlig ikke havde ændret sig som område, men at ændringen var beboerens adfærd i det offentlige rum, hvilket medførte en anderledes reaktion fra omgivelserne. Beboerne påpegede således et vigtigt aspekt i at modgå utrygheden med et udtalt ønske om, at det var vigtigt at være *“troværdig, smilende og imødekommende”* fx ved at sige hej til grupper af unge. Tidligere undersøgelser har dokumenteret, at når beboere indbyrdes omgås med deres naboer i et boligområde ved fx blot at hilse på hinanden skaber det et mere trygt boligområde (Avlund 2012:26). Beboerens oplevelse førte ligeledes til en anden erkendelse i trygheds-cirklerne; *“De unge er ikke en homogen flok”*. En erkendelse der er interessant, fordi den farefulde adfærd reflektivt var blevet adskilt, fra adfærd som ikke var farefuld, og derved kunne beboerne se på de unge som forskellige unge, og ikke som en samlet flok der altid er farlige. Denne adskillelse medførte en yderligere erkendelse; *“de unge har ikke nogen onde hensigter”*. Denne erkendelse må man forvente også kommer af at indgå i et fællesskab med de unge, fordi beboerne derved uundgåeligt vil møde nogle af de unge, og derpå få justeret den tolkning der foretages af de unge, fordi beboerne vil *“få ny viden, større viden”* om disse unge.

Blumer argumenterer for, at mennesker ikke blot reagerer på andre mennesker, og den adfærd de har rent mekanisk (Månsson 2002:143), men fremhæver i stedet, at mennesker tolker og definerer menneskers handlinger. Det får den naturlige konsekvens, at tolkningen af en adfærd bliver afgørende, for den handling man foretager, eller som sociologen Thomas udtrykker det: *“Når folk definerer situationer som virkelige, bliver de virkelige i deres konsekvenser”* (Månsson 2002:145). Det brobyggende fællesskab forekommer i den henseende som en oplagt mulighed for at skabe nye tolkninger. Blumer strækker sine tanker videre, og argumenterer for, at de personer som bliver defineret som problemfyldte, over tid vil

ændre den adfærd de har, så de opfylder de forventninger der er til dem (Månsson 2002:144). Becker argumenterer i den henseende for, at en problemidentitet bliver internaliseret af de personer, som bliver pålagt den, og derpå over tid ændrer deres adfærd, så de opfylder de negative forventninger, der er tillagt dem (Becker 2013:50-53). Fællesskabet mellem de øvrige beboere og grupper af unge er en oplagt mulighed for at modvirke dette, dels fordi beboerne får en anden tolkning af de unge og deres adfærd, men også fordi denne anderledes tolkning medfører en anden adfærd i forhold til de unge, hvorved de unges adfærd også kan ændres.

Beboerne har også et selvstændigt ønske om at *“de unges adfærd skal ændres”*, men at frygten for repressalier, hvis de påtaler de unges adfærd, besværliggør denne proces. Derfor argumenterer de for, at når man indgår i et fællesskab, skal man også *“kunne tåle kritikken fra hinanden”*. Man kan derfor forestille sig at nogle af fællesskabets styrker, kan afhjælpe processen; dels at fællesskabet består af et stort antal beboere, og derved undgår at gøre den enkelte beboer sårbar, når der udtales en kritik, men samtidig at fællesskabet har en socialiserende styrke, forstået sådan at det fællesskab som beboerne opstiller, også har nogle forpligtelser, hvor der skal være *“plads til alle”* og på en måde så *“alle opfører sig, så alle kan være her”*. Fællesskabet har på den vis også en socialiserende styrke, hvor de unge bliver opmærksomme på beboernes opfattelse af de unge, hvilket kan medvirke til at ændre de unges adfærd, hvis adfærden har en utilsigtet konsekvens, som de unge ikke selv er opmærksomme på (Avlund 2012:26).

For at styrke forholdet mellem de øvrige beboere og de unge, påpeger beboerne vigtigheden af at *“møde dem på halvvejen - sige hej til hinanden”* og at *“mødes i flok, få talt begge veje”*. Beboerne mener derved, at det er vigtigt at *“åbne op for hinandens fællesskaber”*. For at sikre dette opstiller beboerne både aktiviteter, som strækker sig ud til alle beboere og dermed også de unge, men påpeger også vigtigheden af, at de unge åbner deres hverdag op for de øvrige beboere; *“Gør ungdomsklubben mere åben for de øvrige beboere”*. Her taler beboerne ind i det brobyggende fællesskabs særlige egenskab; at åbne sig op over for hinanden, en åbenhed som i sig selv kan afmystificere de forventninger, der skaber utrygheden. Beboerne har dog ikke kun fokus på at styrke forholdet til de unge, men forholder sig også til, hvordan forholdet er mellem de unge og det omkringliggende samfund; *“de unge skal integreres bedre i samfundet fx i foreningslivet, fodboldklubber fælles foreningsliv”*.

Klub, ungdom, aktivitetscenter

En af beboernes kritikker handlede om, at de unge, som beboerne følte utryghed ved, stod sammen i grupper i stedet for at deltage i fritidsaktiviteter, i ungdomsklub eller i andre tilbud (Bilag 2). Beboernes ønske om at integrere de unge bedre i samfundet kan derfor forstås tvetydigt, ved på den ene side at handle om at de unge skal være en del af fællesskabet og inkluderes i de muligheder, som andre unge også har, men også som et opgør med de normer, nogle af de unge har. En af idéerne var således, at der skal være *“flere klubber/lokaler til de unge”* men samtidig at det skal være et rum *“... som de passer på”*. De øvrige beboere er ligeledes blevet spurgt til, om de synes at de unge skal have en ny klub, når klubben, i det tidligere omtalte Solvang Center, rives ned i forbindelse med en renovering af Urbanplanen (Partnerskabet 2014:1).

Tabel 23: Mener du, at der skal stilles en nyt sted til rådighed når klubben rives ned?

	Tryk	Utryk	Møder ikke grupper af unge	
Ja	169a (81,6%)	137a (72,9%)	54a (78,3%)	360 (77,6%)
Nej	38a (18,4%)	51a (27,1%)	15a (21,7%)	104 (22,4%)
Total	207 (100%)	188 (100%)	69 (100%)	464 (100%)

Procentueringen er opgjort på kolonneniveau. Forskellige bogstaver i cellerne på rækkenniveau betegner en statistisk signifikant forskel på 0,05 niveau mellem specifikke celler.

Som det fremgår af tabel 23, er der stor enighed blandt beboerne om, at de unge bør have et nyt sted, men ved den manuelle indsamling viste sig samme tvetydighed, som beboerne i tryghedscirklerne også havde. Flere fremhævede, at de unge skulle have en ny klub, da klubben kunne medføre, at de unge hovedsageligt var koncentreret omkring klubben, hvorved der kun var et sted, hvor beboerne behøvede at være utrygge ved grupper af unge. Man kan derfor forestille sig, at klubben bliver beboernes mulighed for at slippe af med eller i det mindste isolere de unge, så de kun opholder sig et sted. På den anden side gav mange beboere også udtryk for, at der var forskellige materielle og kulturelle vilkår, som gjorde at de unge opholdte sig i det offentlige rum, ved at påpege, at de unge havde mange søskende, og at der derfor ikke var plads til at have venner på besøg, men også ved at give udtryk for at de unge var en del af en kultur, hvor drenge ikke måtte have venner på besøg, hvis der var en søster i familien. Fokus for beboerne i tryghedscirklerne var derfor, at der på den ene side blev mulighed for at skabe et *“medie for noget positivt”*, hvor de taler om at give de unge adgang til *“udflugter”* og til et *“positivt fællesskab”*, hvor de *“beskæftiger sig med noget positivt”*, såsom *”Computer, reparere knallerter, lektier”* men på den anden side, at denne klub kan føre til andre normer; *“De unge skal have en viden om konsekvenser, tage et medansvar”*. Derfor foreslår beboerne, at de unge kan få erfaring fra andre klubber, lave regler for klubben og ansætte en leder i klubben (Bilag 4). Når beboerne stædigt fastholder disse opdragende foranstaltninger, kan det hænge sammen med, at de klubber der er, og var på daværende tidspunkt, bliver betragtet som

medie for en masse negativt, hvilket også er en af årsagerne til at klubben i Solvang Centret blev lukket, og ikke genopstår et andet sted (Partnerskabet 2014:1). Beboerne i tryghedscirklerne insisterede dog på, at “*De unge skal høres, have et medejerskab*”, og deres ønsker for klubben, kan i den henseende forstås som en del af en forhandling, som både sikrer at beboernes føler tryghed, når de færdes i området omkring klubben, og samtidig sikrer, at klubben er et sted, som de unge har lyst til at være i.

Stolte af Urbanplanen

Ud over de elementer som beboerne peger på i Urbanplanen og mellem beboerne i Urbanplanen, havde beboerne også et ønske om at udvikle et Urbanplanen, de kan være stolte af udadtil. Beboerne gav udtryk for, at venner og bekendte i deres omgangskreds ofte gav udtryk for en undren over, hvorfor man bosætter sig i boligområde som Urbanplanen, og en enkelt beboer var endda holdt op med at fortælle, at hun bor i Urbanplanen, men fortalte derimod gadenavnet, for at undgå de associationer, som er forbundet med Urbanplanen. Loïc Wacquants har udviklet begrebet *avanceret marginalisering*, som er en samlebetegnelse for fire komplementære mekanismer, som indvirker i forsømte byområder på samme tid (Delica & Hansen 2014:7-8): Afkobling af beboere fra opsving i de økonomiske højkonjunkturer, lønarbejdets transformation med millioner af udflyttede job der normalt varetages af lavtuddannede, nedskrivning af sociale rettigheder på arbejdspladsen og endelig en politisk omdannelse af velfærdsstaten, hvor forskellige velfærdsstatslige politikker *over indflydelse på både den materielle intensitet og geografiske eksklusivitet og tæthed af fattigdommen gennem bypolitikker* (ibid.:8). Wacquants pointe er, at disse mekanismer udviser en tendens til at samle og koncentrere sig i områder der stigmatiseres (ibid.). Wacquants begrebsliggørelse tager udgangspunkt i problematikker i USA og Frankrig, og der kan derved opstå tvivl om, hvorvidt de empiriske fund, som Wacquant gør sig, kan overføres til et udsat boligområde i Danmark (ibid.:18). Omvendt viser Danmarks Statistisk med al tydelighed, at de beboere, som bor i Urbanplanen er forsømte, forstået på den måde at de er afkoblede fra det samme niveau af uddannelse, samme niveau af arbejdsmarkedstilknytning og samme niveau af indtægt, som det øvrige København (Danmarks Statistisk 2015). Samtidig tydeliggøres den territoriale stigmatisering af, at Urbanplanen tidligere har optrådt, på det der betegnes ghettolisten (Ministeriet for by, bolig og landdistrikter 2013), hvilket da også får beboerne til at reagere ved at foreslå, at Urbanplanen aldrig igen skal være på ghettolisten. Når det skal forstås, hvorfor den territoriale stigmatisering kan forekomme så uhensigtsmæssig for beboerne, hænger det sammen med, at områdets stigma kan smitte af på de enkelte beboere, så beboerne bliver kædet sammen med de fordomme, der er om boligområdet, hvilket også er derfor, beboerne kan vælge at skjule, hvor de bor (Delica & Hansen 2014:11). En af beboernes pointer er, at den måde som Urbanplanen bliver opfattet af andre på, i sig selv kan betyde noget for den utryghed, de føler ved grupper af unge, fordi den påvirker den opfattelse, de selv har af boligområdet og af de unge. Dette understøttes da også af Wacquant, som

fremhæver, at områdets stigmatisering kan få betydning for dagliglivets almindelige interaktioner (ibid.). Beboerne foreslår i stedet at *“De gode historier om Urbanplanen skal frem”* og overvejer tanken om at give Urbanplanen et nyt navn.

For at sikre et Urbanplanen som beboerne kan være stolte af, har de udviklet kampagnen *“Urbanpride”*, som de dog var enige om skulle have et andet navn. Tanken var, at reformulere den stigmatisering der er om Urbanplanen, ved at *“stå op for UP”* og vende billedet af Urbanplanen til noget positivt. Beboerne peger på vigtigheden af, at formidle de gode historier, hvor nogle har gjort noget godt og dermed fremhæve de *“positive rollemodeller”*. Wacquant peger på, at den heterogenitet som kendetegner forsømte boligområder, gør at det kan være svært at *“konstituere, mobilisere og repræsentere gruppen som gruppe”* (ibid.:12) og dermed kan heterogeniteten forhindre de kollektive handlemuligheder. I det lys er det interessant, at beboernes mest udtømmende idé handler om at udvikle et fællesskab på tværs af alle beboerne i Urbanplanen. Beboere i udsatte boligområder kan sagtens have en høj grad af afgrænset social kapital, men dette resulterer ikke nødvendigvis i en kollektiv handlen mod de problemer, som opleves i boligområdet (Larsen et al 2004:65), men den er nødvendig i udviklingen af den brobyggende sociale kapital (ibid.). Den brobyggende sociale kapital er afgørende for, at beboerne bevæger sig væk fra, udelukkende at have fokus på egne interesser, til at have fokus på fælles interesser i boligområdet som gavner hele boligområdet (ibid.:64). Beboerne fokus mod en kollektiv handlen fra alle Urbanplanens beboere, er ligeledes et udtryk for et ønske om mere åbenhed og kontakt mellem beboerne. En kollektiv handlen som er nødsaget til at være understøttet af et større fællesskab på tværs af alle boligafdelinger og individer i Urbanplanen, og hvor det er afgørende, at der er skabt flere sociale relationer mellem beboerne, så beboerne samlet kan foretage en kollektiv aktion (ibid.:64-65). Fællesskabet ville derfor kunne skabe den handlekraft, som skal til for at gøre op med den territoriale stigmatisering, og samtidig kan opgøret med den territoriale stigmatisering styrke fællesskabet. I den henseende er det interessant, at beboerne påpeger, at det er vigtigt at *“finde en fællesnævner for alle os i Urbanplanen, red.”* Beboernes idéer tyder dog på, at beboerne allerede har fundet den fællesnævner, som de leder efter; at man skal kunne være stolt af det boligområde, man bor i.

På tværs af idéerne

Ses der på de forskelligartede idéer, som beboerne peger på som vigtige for at skabe en tryk fremtid sammen med grupper af unge, viser et påfaldende mønster sig, nemlig at beboernes idéer udfolder sig på flere forskellige niveauer samtidigt. Overordnet set peger beboerne på vigtigheden af, at arbejde med at skabe et fællesskab på tværs af alle beboere i Urbanplanen, og deres idé taler således direkte ind i arbejdet med at mindske utrygheden på lokalsamfundsniveau. Dette gøres blandt andet ved at bygge bro mellem de forskellige grupper af beboere i Urbanplanen og også grupper af unge, fordi den

mellemmenneskelig relation betragtes som vigtig for at mindske utryghed beboerne imellem. Samtidig giver både det nære og bredere fællesskab rum for en anden selvrefleksion hos de enkelte beboer, som kan mindske utryghed på et individuelt niveau. Endeligt forholder beboerne sig til, at når samfundsmæssige stigmatiseringsprocesser bremses, så kan der skabes en ny fortælling om Urbanplanen, som skaber en anden opfattelse beboerne imellem hvorved utrygheden mindskes.

Konklusion

Omdrejningspunktet for denne undersøgelse har været, at undersøge; hvor stor en andel blandt beboerne der føler sig utrygge, når de møder grupper af unge i Urbanplanen, at undersøge hvorfor disse beboere føler sig utrygge, og endeligt at undersøge hvilke idéer utrygge beboere gennem arbejdet i tre trygheds-cirkler anviser til at mindske utryghed ved grupper af unge i fremtiden. Hensigten med konklusionen er at svare på disse tre spørgsmål, ved at fremlægge de centrale resultater fra undersøgelsens analyse.

Utryghedens omfang

Analysen af utryghedens omfang viste, at utryghed ved grupper af unge opdeler Urbanplanens beboere i to næsten lige store andele, hvor 42,4% af beboerne generelt føler sig trygge, og 42,3% af beboerne generelt føler sig utrygge, når de møder grupper af unge i Urbanplanen. Samtidig føler en markant større andel af de utrygge beboere sig utrygge ved grupper af unge, når det er mørkt fremfor i dagtimerne. Endeligt viste analysen, at graden af utryghed der føles, når de utrygge beboere møder grupper af unge, varierer meget mellem de enkelte beboere, og at den gennemsnitlige utryghedsgrad på en skala fra 1, som er lidt utryg til 5, som er meget utryg er 3,29 generelt, 3,70 når det er mørkt og 3,13 i dagtimerne.

Forklaringer af utrygheden

Gennem analysen tegner der sig et meget forskelligartet billede af de trygge og utrygge beboere i Urbanplanen: En markant større andel af de utrygge beboere har oplevet situationer, som har gjort dem utrygge, en meget større andel har hørt om problemer med grupper af unge, en større andel har opfattelser af at grupper af unge har normbrydende og kriminell adfærd - og mener det er et problem i Urbanplanen og en markant større andel bedømmer situationer med grupper af unge som risikable.

Analysen har peget på, at normbrydende og kriminell adfærd blandt grupper af unge kan skabe utryghed, når beboerne møder grupper af unge, både i de situationer i hverdagen hvor de unges adfærd er henvendt mod beboerne eller er decideret farlig for beboerne, men også i situationer hvor de unges adfærd ikke er henvendt mod beboerne eller ikke umiddelbart udgør nogen fare. Årsagen til dette er, at beboerne kan tænke normbrydende og kriminell adfærd blandt grupper af unge som udtryk for en ideoende egenskab ved de unge, og derfor betragte dem som potentielt farlige. Analysen har i den henseende vist at tidligere negative erfaringer med grupper af unge, Urbanplanens dårlige omdømme og

optræden på ghettolisten kan føre til, at beboerne overvurderer omfanget af kriminalitet blandt grupper af unge.

Der fremgår dog også situationer, hvor grupper af unge hverken har normbrydende eller kriminel adfærd, men som alligevel skaber utryghed for nogle af de utrygge beboere, fordi disse beboere betragter det, at grupper af unge står sammen i det offentlige rum, som afvigende og derfor opfatter de unge som potentielt farlige. Alle unge betragtes dog ikke ligeværdigt som afvigende, selvom de har samme adfærd, og de kendetegn der karakteriserer disse grupper af unge, såsom etnicitet og påklædning, kan således bidrage til den proces, der skaber de unge som afvigere. Disse kendetegn kan også i sig selv skabe utryghed; både fordi det minder beboerne om, tidligere negative erfaringer de har haft med grupper af unge, men også fordi disse kendetegn samfundsmæssigt konstrueres så unge med disse kendetegn, bliver tillagt negative egenskaber. Analysen har i den henseende identificeret, at de grupper af unge som beboerne har oplevet som utrygge inden for de sidste år, hovedsageligt bestod af unge mænd i grupper på 3-8 eller flere unge, i alderen 13-21 år med en anden etnicitet end dansk. Netop denne gruppe af unge konstrueres i medier, som en gruppe der begår mere kriminalitet, end hvad tilfældet faktisk er.

Endeligt har analysen peget på, at tidligere utrygge erfaringer med grupper af unge, påvirker den fremtidige vurdering og bedømmelse beboerne har af de samme unge, eller unge der minder om. Årsagen til dette er, at følelsen fra tidligere utrygge erfaringer medfører en ændring, i den måde beboerne kognitivt opfatter grupper af unge. Samtidig kan følelsen medføre, at beboerne ubevidst finder information og viden, som kan bekræfte følelsen, uanset om den viden de finder er reel eller ej. Det får den betydning, at de unge kan opfattes som farlige i nye situationer, uanset om de er det eller ej, fordi den information beboerne finder om dem, kan få dem til at fremstå farlige. Analysen peger i den henseende på, at utrygheden reproducerer sig selv over tid, fordi tidligere erfaringer generaliseres til nye situationer, fordi beboerne ubevidst finder information om, at grupper af unge er farlige for dem, og derved får adgang til viden, som på ny gør dem utrygge, og fordi beboerne korrigerer deres adfærd i det offentlige rum, og derfor ikke opnår viden, i de tilfælde hvor grupper af unge ændrer den adfærd de har.

En tryk fremtid

Gennem arbejdet i tre trykscirkler udviklede en gruppe beboere en række forskellige idéer til, at mindske utryghed ved grupper af unge i fremtiden, hvoraf fire idéer blev identificeret som de vigtigste. Den første gennemgående idé i arbejdet var at skabe brede fællesskaber på tværs af alle beboere i Urbanplanen. Fællesskabet har den styrke, at det kan indeholde kimen til ny viden om hvordan forskellige kulturer lever deres liv, og derpå ophæve negative forventninger til disse kulturer.

Fællesskabet kan samtidig styrke den sociale interaktion beboerne imellem, og modvirke opfattelser af at andre beboere kan finde på at begå forbrydelser mod en, eller skabe tillid til at andre vil gribe ind, hvis man er offer for en forbrydelse. Beboerne peger endvidere på vigtigheden af nære fællesskaber, som centrerer omkring de enkelte opgange. Det nære fællesskab kan skabe en følelse af tryghed, fordi andre holder øje med en og sikrer, at man har det godt. Beboerne peger dog på, at fællesskabet ikke kommer af sig selv, og på vigtigheden af at alle opfører sig, så alle kan være i området. Samtidig peger beboerne på, at fællesskabet forpligter, både i forhold til at vise at man vil være en del af fællesskabet og ved at bidrage til fællesskabet. Beboerne insisterer i den henseende på, at der skal være plads til forskellige normer i fællesskabet.

Fællesskabet skal samtidig inkludere grupper af unge ved at bygge bro til de unge. Fællesskabet kan bidrage til et kendskab til grupper af unge, som mindsker negative forventninger til de unge, og åbner derved muligheden for, at beboerne kan opnå en ny tolkning af de unge, når de møder dem i Urbanplanen fordi de gennem fællesskabet opnår ny viden, som kan bidrage til at mindske utrygheden. Denne nye tolkning kan samtidig ændre den adfærd, de unge har, fordi de unge ikke længere tillægges en problemidentitet. Samtidig kan fællesskabet med de unge gøre det muligt, at udtale kritik over for de unges adfærd, så de unge kan ændre denne, hvis adfærden har en utilsigtet konsekvens, som de unge ikke selv er opmærksomme på. Endeligt peger beboerne på vigtigheden af at åbne op for hinandens fællesskaber, fordi det kan afmystificere de forventninger, der skaber utrygheden.

Beboerne har dog ikke kun fokus på at styrke forholdet til de unge, men forholder sig også til forholdet mellem de unge og det omkringliggende samfund med et ønske om at integrere de unge bedre i samfundet ved at give dem samme muligheder som andre unge. En af idéerne til dette er en ny klub til de unge. Klubben kan både tilgodese at de unge rent materielt, ikke altid har mulighed for at opholde sig andre steder end i det offentlige rum, og samtidig danne ramme for et positivt medie, hvor de unge kan indgå i et positivt fællesskab med forskellige aktiviteter såsom udflugter, computer og lektier. For nogle af beboerne kan klubben, isolere den utryghed de føler til et enkelt sted og samtidig bidrage til en længerevarende proces, som kan gøre op med nogle af de normer, som de unge har, og som beboerne oplever skaber utryghed.

Endeligt peger beboerne på, at Urbanplanen er udsat for en territorial stigmatisering, som skaber en skævvredet opfattelse af området og af de unge som opholder sig her, hvorved der skabes utryghed ved grupper af unge. Beboerne udtrykte derfor ønske om at fremhæve positive historier og rollemodeller, for at gøre op med denne stigmatisering, og foreslog at stå op for Urbanplanen og samtidig udvikle et Urbanplanen, som beboerne kan være stolte af.

KAPITEL 6

Litteratur

- 3b.dk. 2015. *Boligoversigt*. Hentet 1. februar 2015 (<https://www.unikventeliste.dk/BoligOversigt.aspx?ID=3888>).
- Agresti, Alan og Barbara Finlay. 2014. *Statistical Methods for the Social Sciences*. Pearson Education Limited.
- Allardt, Erik. 1975. *Att ha, att älska, att vara: om välfärd i Norden*. Lund: Argos.
- Andersen, Jacob, Anders Hede, og Jørgen Goul Andersen. 2013. *Danskernes hverdagsproblemer*. TrygFonden.
- Andreassen, Rikke. 2005. *The Mass Media's Construction of Gender, Race, Sexuality and Nationality*. University of Toronto, Department of History.
- Armstrong, Richard A. 2014. *When to Use the Bonferroni Correction*. *Ophthalmic and Physiological Optics* 34(5).
- Avlund, Nikolaj. 2012. *Tryghed i udsatte boligområder: årsager til utryghed, indsatser for tryghed og tryghedsmåling i udsatte boligområder*. Center for Boligsocial Udvikling.
- Avlund, Nikolaj, Lasse Kjeldsen, og Lilie Darsø. 2013. *Trygheden i danske byområder - En måling af trygheden ved at bo og færdes i udsatte boligområder sammenlignet med andre byområder i Danmark*. Center for Boligsocial Udvikling.
- Balvig, Flemming og Lars Holmberg. 2014. *Flamingoeffekten: Sociale overdrivelser og social pejling*. København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag.
- Becker, Howard S. 2013. *Outsidere: studier i afvigelsessociologi*. København: Hans Reitzels Forlag.
- Bhaskar, Roy. 2008. *A realist theory of science*. London; New York: Routledge.
- Bilag 1. 2015. Interview med Ingeborg Degn. Se vedlagte CD.
- Bilag 2. 2015. Afskrift af kritikfasen. Se vedlagte CD.
- Bilag 3. 2015. Afskrift af utopifasen. Se vedlagte CD.
- Bilag 4. 2015. Afskrift af realiseringsfasen. Se vedlagte CD.
- Bilag 5. 2015. Kommentarer til vignet med hverken normbrydende eller kriminel adfærd. Se vedlagte CD.
- Bilag 6. 2015. Kommentarer til vignet med normbrydende adfærd. Se vedlagte CD.
- Bilag 7. 2015. Kommentarer til til vignet med normbryde og kriminel adfærd. Se vedlagte CD.

- Bilag 8. 2015. Kvantitativt spørgeskema. Se vedlagte CD.
- Bladt, Mette. 2012. *Frirum og værksteder*. I Aktionsforskning en grundbog. Frederiksberg: Samfundslitteratur.
- Boligforeningen 3B. 2013. *Boligsocial helhedsplan for Urbanplanen 2014-17*. Hentet 5. november 2014 (<https://subsite.kk.dk/~media/64B0DCB607754BA3957C23BAB210405C.ashx>).
- Bourdieu, Pierre. 2007. *Den maskuline dominans*. København: Tiderne Skifter.
- Braddock, Kevin. 2011. *The power of the hoodie*. The Guardian. Hentet 12. december 2015 (<http://www.theguardian.com/uk/2011/aug/09/power-of-the-hoodie>).
- Buch-Hansen, Hubert og Peter Nielsen. 2012. *Kritisk realisme*. I Samfundsvidenskabernes videnskabsteori En indføring. København: Hans Reitzels Forlag.
- CFBU. 2015. *Naboskab i udsatte boligområder*. Hvidovre: Center for Boligsocial Udvikling.
- Clement, Sanne Lund og Jan Holm Ingemann. 2007. *Statistik i praksis: - om at anvende statistik i tilknytning til det problemorienterede projektarbejde: education paper*. Aalborg: Aalborg Universitet.
- Cordner, Gary. 2010. *Reducing Fear Of Crime*. U.S. Department of Justice: Kutztown University.
- Danermark, Berth. 2002. *Explaining Society: Critical Realism in the Social Sciences*. London; New York: Routledge.
- Danmarks Statistik. 2014. Nøgletal på Boligområder.
- Danmarks Statistik. 2015. Nøgletal på Boligområder.
- Delica, Kristian Nagel og Christian Sandbjerg Hansen. 2014. *Den sociale krop, den avancerede marginalisering og den straffende stat - introduktion til Loïc Wacquants æuvre. Praktiske Grunde (1-2)*.
- Det Danske Sprog- og Litteraturselskab. 2015. *Den Danske Ordbog*. Hentet 15. februar 2015 (<http://www.ordnet.dk>).
- Duus, Gitte. 2012a. *Indledning*. I Aktionsforskning en grundbog. Frederiksberg: Samfundslitteratur.
- Duus, Gitte. 2012b. *Validitet*. I Aktionsforskning en grundbog. Frederiksberg: Samfundslitteratur.
- Ejrnæs, Morten. 2008. *Teorier på forskellige niveauer som forudsætning for at forstå og forklare sociale problemer*. I Helhedssyn og forklaring. Akademisk Forlag.
- Ejrnæs, Morten og Søren Kristiansen. 2004. *Perspektiver på sociale problemer i USA og Skandinavien*. I Perspektiver på sociale problemer. København: Hans Reitzels Forlag.
- Ejrnæs, Morten og Merete Monrad. 2012. *Vignetmetoden: sociologisk metode og redskab til faglig udvikling*. København: Akademisk Forlag.

- Farall, Stephen, Jon Bannister, Jason Ditton, og Elizabeth Gilchrist. 1997. *QUESTIONING THE MEASUREMENT OF THE FEAR OF CRIME*: Findings from a Major Methodological Study. *British Journal of Criminology* 37(4).
- Farrall, Stephen og David Gadd. 2004. Evaluating Crime Fears: A Research Note on a Pilot Study to Improve the Measurement of the 'Fear of Crime' as a Performance Indicator. *Evaluation* 10(4).
- Ferraro, Kenneth F. og Randy L. LaGrange. 1987. The Measurement of Fear of Crime. *Sociological Inquiry* 57(1).
- Finch, Janet. 1987. The vignette technique in survey research. *Sociology* 21(1).
- Fuller, Richard C. og Richard R. Myers. 2011. *The Stages of a Social Problem*. I The study of social problems - seven perspectives. New York: Oxford University Press.
- Gemeinschaft. 2014. *Tryghed på Lokalkortet*. København: Gemeinschaft.
- Geodatastyrelsen. 2015. DAWA. Hentet 7. februar 2015 (<http://dawa.aws.dk>).
- Goffman, Erving. 2009. *Stigma: om afvigerens sociale identitet*. Frederiksberg: Samfundslitteratur.
- Goffman, Erving. 2014. *Hverdagslivets rollespil*. Frederiksberg: Samfundslitteratur.
- Grünfeld, Martin og Merete Monrad. 2012. *Læsning af vignetter*. I Vignetmetoden: sociologisk metode og redskab til faglig udvikling. København: Akademisk Forlag.
- Guldager, Jens. 2008. *Komplementaritet og dialektik*. I Helhedssyn og forklaring. Akademisk Forlag.
- Hansen, Erik Jørgen og Bjarne Hjorth Andersen. 2009. *Et sociologisk værktøj: introduktion til den kvantitative metode*. København: Hans Reitzels Forlag.
- Hansen, Kasper Bisp og Maria Bislev. 2013. *Problemskabende ungdomsgrupper i Danmark*. Glostrup: Det Kriminalpræventive råd.
- Havekes, Esther, Marcel Coenders, og Tanja van der Lippe. 2013. *Positive or negative ethnic encounters in urban neighbourhoods? A photo experiment on the net impact of ethnicity and neighbourhood context on attitudes towards minority and majority residents*. *Social Science Research* (42).
- Heber, Anita. 2005. *Var rädd om dig! En litteraturoversikt om rädslan för brott*. Stockholm: Kriminologiska institutionen.
- Husted, Mia og Ditte Tofteng. 2012. *Arbejdsliv og aktionsforskning*. I Aktionsforskning en grundbog. Frederiksberg: Samfundslitteratur.
- Hutchinson, Gunn Strand og Siv Oltedal. 2006. *Modeller i socialt arbejde*. København.: Hans Reitzels Forlag.
- Jacobsen, Michael Hviid og Søren Kristiansen. 2009. *Førord*. I Stigma Om afvigerens sociale identitet. Frederiksberg: Samfundslitteratur.

- Jacobsen, Michael Hviid og Søren Kristiansen. 2014. *Dramaturgisk sociologi*. I Hverdagslivets rollespil. Frederiksberg C: Samfundslitteratur.
- Jensen, Per H. 2007. *Velfærd: dimensioner og betydninger*. København: Frydenlund.
- Jensen, Sune Qvotrup. 2009. *Preliminary notes on othering and agency - Marginalized young ethnic minority men negotiating identity in the terrain of otherness*.
- Jungk, Robert og Norbert R. Müllert. 1989. *Håndbog i fremtidsværksteder*. København: Politisk revy.
- Katzenelson, Boje. 1994. *Homo Socius: grundlaget for menneskeligt samkvem: socialpsykologisk grundbog*. København: Gyldendal.
- Kviz, Frederick J. 1981. *Interpreting Proportional Reduction in Error Measures as Percentage of Variation Explained*. The Sociological Quarterly 22(3).
- Københavns tryghedsindeks. 2014a. *Tryghedsindeks København 2014*. Københavns Kommune.
- Københavns tryghedsindeks. 2014b. *Tryghedsundersøgelse København – Spørgeskema*. Hentet 2. februar 2015 (<http://tryghedsindekset.kk.dk/sites/tryghedsindekset.kk.dk/files/uploaded-files/Sådan%20har%20vi%20spurgt.pdf>).
- Larsen, Britt, Jacob Ladenburg, Leif Olsen, og Nationale Institut for Kommuners og Regioners Analyse og Forskning. 2013. *Evaluering af Natteravnene i Danmark: udbredelse, indsatser og udvalgte effekter*. KORA.
- Larsen, Larissa et al. 2004. *Bonding and Bridging: Understanding the Relationship between Social Capital and Civic Action*. Journal of Planning Education and Research 24(1).
- Lauersen, Erik. 2012. *Aktionsforskningens produktion af viden*. i Aktionsforskning en grundbog. Frederiksberg: Samfundslitteratur.
- Madsen, Birger Stjernholm. 2012. *Statistik for ikke-statistikere*. Frederiksberg: Samfundslitteratur.
- Mandell, Lewis. 1974. *When to Weight: Determining Nonresponse Bias in Survey Data*. The Public Opinion Quarterly 38(2).
- Martinussen, Gurli. 2013. *Forord*. I Tryghedsmåling 2013. TrygFonden.
- Maslow, Abraham H. 1943. *A theory of human motivation*. Psychological Review 50(4).
- Ministeriet for by, bolig og landdistrikter. 2013. *Ministeren for by, bolig og landdistrikters besvarelse af spørgsmål nr. 90 BYB,* Hentet 25. oktober 2015 (<http://www.ft.dk/samling/20121/almdel/byb/spm/90/svar/1059726/1258131.pdf>).
- Månsson, Sven-Axel. 2002. *Interaktionistiske perspektiver på studiet af sociale problemer - processer, karrierer og vendepunkter*. I Perspektiver på sociale problemer. København: Hans Reitzels Forlag.
- Olsen, Henning. 2006. *Guide til gode spørgeskemaer*. København: Socialforskningsinstituttet.

- Olsen, Henning. 2008. *Holder boldninger?: boldningsbegreber og meningsmålinger*. København: Akademisk Forlag.
- Partnerskabet. 2014. *Beskrivelse af lokalt projekt i Urbanplanen*. Hentet 15. december 2014 (<https://www.kk.dk/sites/default/files/edoc/50c2bebc-6fbe-4957-ab84-82c3a818c7ad/72424a27-1f6c-4b11-ac59-c850ebaab2eb/Attachments/11599573-12040737-1.PDF>).
- Pedersen, Maja. 2015. *Omdømmeanalyse 2015 Urbanplanen*.
- Pedersen, Mikkel. 2010. *Beboerundersøgelse i Urbanplanen 2010 - 6 års indsats i partnerskab*. København: Partnerskabet.
- Putnam, Robert. 2007. E Pluribus Unum: *Diversity and Community in the Twenty-first Century*, The 2006 Johan Skytte Prize Lecture. *Scandinavian Political Studies* 30(2).
- Paaby, Kirsten, Kurt Aagaard Nielsen, og Birger Steen Nielsen. 1988. *Fremtidsværksteder som foregrebet utopi*. *Kontext* (51).
- Rasmussen, Erik og Gurli Martinussen. 2004. *Forord*. I *Tryghedsrapport 2004*. Mandag Morgen; TrygFonden.
- Rasmussen, Anders Fogh. 2004. *Tryghed er en af samfundets grundsten. Tale til brug ved åbningen af natteravnens årsmøde*. Hentet 31. marts 2015 (www.stm.dk/_p_7472.html).
- Rigspolitiet. 2015. *Politiets tryghedsindeks*. Hentet 1. september 2015 (<http://www.mynewsdesk.com/dk/rigspolitiet/documents/politiets-tryghedsindeks-2014-44294>).
- Sampson, Robert J. og Stephen Raudenbush. 2004. *Seeing Disorder: Neighborhood Stigma and the Social Construction of "Broken Windows"*. *Social Psychology Quarterly* 67(4).
- Skytte, Marianne. 2002. *Anbringelse af etniske minoritetsbørn: om socialarbejders vurderinger og handlinger*. Lund: Socialhögskolan, Lunds univ.
- Skytte, Marianne. 2006. *Kategorisering og kulturopfattelse*. I *Samfundet i pædagogisk arbejde: et sociologisk perspektiv*. København: Akademisk Forlag.
- Tofteng, Ditte og Mia Husted. 2012. *Aktionsforskning*. I *Samfundsvidenskabernes videnskabsteori: en indføring*. København: Hans Reitzels Forlag.
- Wad, Peter. 2012. *Realistisk videnskabsteori og kritisk realisme*. I *Videnskabsteori - i statskundskab, sociologi og forvaltning*. Hans Reitzels Forlag.
- Winther, Sofie Bertolt, Ea Helth Øgendahl, og Anna Steensgaard. 2012. *Beboere skaber byrum Evaluering og metodebeskrivelse af et byggeprojekt i Urbanplanen*. København: Social Respons.